~~8. g. 1~~

~~8. f. 28~~

24 c. 5

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

MICHAELIS ANTONII VASSALLI

MYLSEN

PHOENICO-PUNICUM

SIVE

GRAMMATICA MELITENSIS

ROMAE MDCCXCI.

SUMPTIBUS AUCTORIS

APUD ANTONIUM FULGONI

Praesidum Facultate

Digitized by Google

LIBRARY OF THE TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
26 JUL. 1937
OF OXFORD

Digitized by Google

ELENCHUS TOTIUS OPERIS.

Praefatio Hiſtorica Pag. 1
Iſagoge ad Orthographiam 59
Alphabetum Melitenſe 70
LIBER I. De Elementis 79
Cap. I. De Litteris, earum ſonis, & uſu ordine alphabetico ibid.
Cap. II. De quarumdam litterarum affinium Differentia. 92
Cap. III. De Mutatione ſonorum, & cauſſa mutationis eorumdem 95
Canon Generalis conſulendus in dubiis 96
Cap. IV. De Vocalibus 97
Cap, V. De Mutatione Litterarum 101
Cap. VI. De Methodi adhibitae Rationibus 105
LIBER II. De Dictionibus 107
PARS I. De Nomine ibid.
Cap. I. De Qualitate Nominis 108
Cap. II. De Specie Nominis 109
Cap. III. De Genere Nominis 111
Cap. IV. De Numeris Nominum 113
De Numero Duali 115
De Numero Plurali 118

De Plurali Irregulari 119
Primus Ordo Pluralium Irregularium 120
Secundus Ordo Pluralium Irregularium 122
De Nominibus quae habent plures Pluralium Claſſes 125
De Pluralium Differentia 128
Cap. V. De Formatione Nominum 129
De Formatione Appellativorum, Nominum actionis & vicis 130
De Formatione Poſſeſſivorum, Gentilium, & Adjectivorum 131
De Formatione Mymmatorum 132
De Formatione Agentis 134
De Formatione Comparativi 135
De Formatione Superlativi 136
De Formatione Diminutivi 137
Cap. VI. De Caſibus 138
De Articulo ibid.
De Caſuum Particulis 139
Cap. VII. De Declinatione 140
Cap. VIII. De Numeralibus 143
PARS II. De Pronomine 145
Cap. I. De Pronomine Separato 146
De Pronomine Perſonali ibid.
De Demonſtrativo ibid.
De Relativo 147
De Interrogativo 148

Cap. II. De Pronomine Conjuncto ibid.
PARS III. De Verbo 150
Cap. I. De Accidentibus Verbi 151
Obſervatio ibid.
Typus Conjugationis 153
Cap. II. De Verbo Radicali 156
I.ª Claſſis Verborum Radicalium 157
Paradigmata XIII. Formarum Primae Claſſis Verborum Radicalium 160
II.ª Claſſis Verborum Radicalium 167
III.ª Claſſis Verborum Radicalium 168
IV.ª Claſſis Verborum Radicalium 170
V.ª Claſſis Verborum Radicalium 173
VI.ª Claſſis Verborum Radicalium 176
VII.ª Claſſis Verborum Radicalium 178
VIII ª Claſſis Verborum Radicalium 179
IX.ª & Ultima Claſſis Verborum Radicalium 181
De Verbo Radicali Vauuato 182
Cap. III. De Verbo Aucto 183
I.ª Species Verborum Auctuum 184
Exempla I. Aucti ibid.
II.ª SpecieVerborum Auctuum 187
Exempla II. Aucti. ibid.
III.ª & IV.ª Specis Auctuum 189
V.ª Species Verborum Auctum 190
VI.ª VII ª Species Auctuum 191
VIII.ª SpeciesVerborum Auctuum 192

IX.ª & Ultima Species Verborum Auctuum 193
Exempla ultimi Aucti ibid.
Cap. IV. De Verbis Anomalis, Defectivis, & Peregrinis 195
De Verbo Anomalo ibid.
De Verbo Defectivo 197
De Verbo Peregrino, ſeu Barbaro 198
Cap. V. De Accidentibus Impropriis Verborum 199
De Tempore Imperfecto ibid.
De Tempore Pluſquamperfecto 201
De Praeſenti Tranſitivorum ibid.
De Futuro Propinquo & Remoto 202
Cap. VI. De Modis 203
Cap. VII. De Significatione Verborum 206
PARS IV. De Particulis 208
Cap. I. De Particulis Conjunctis ibid.
Cap. II. De Particulis Separatis 209
LIBER III. De Syntaxi 212
Cap. I. De Conſtructione Nominis cum alio 213
Cap. II. De Conſtructione Verbi cum alio 215
Cap. III. De Conſtructione Verborum cum Nominibus, & viceverſa ibid.
Cap. IV. De Conſtructione Pronominis cum aliis partibus 217

De Affixis Nomini 218
De Affixis Verbo 220
De Affixis Particulae 224
Cap. Ultimum. De Phraſibus & nonnullis peculiaribus dicendi Modis a variis partibus conflatis. 225
PRAXIS 230
Taɷrīr fyl ɋari Mâlti i. e. *Exercitatio in lectione Melitenſi* 231
Lyl Mâlti li ɋŷned jaɋra i. e. *Lectori Melitenſi* 235
Index rerum principalium

Pag.	ERRATA	CORRIGE
3 lin.20.	Gualitanos	Gaulitanos
10 l.16.	Sŭs a *tinea*	Sŭsa *tinea*
52 l.5.	*ilbro*	*libro*
82 l.ult.	ſyllabas quae.	ſyllabae quae
84 l. 3.	Kha	Hha
114 l.19.	Îd *manus* Ǐdejn	Ǐd *manus* idejn
142 l.16.	ly mꝗaʒʒa	mꝗaʒʒa
& l.17.	mꝗaʒʒa	ly mꝗaʒʒa
160 l. 5.	Phoeni-Punicis	Phoenico-Punicis
180 l.12.	nsûm	nsŭm
206 l. 2.	nâraſt	naraſt
224 l. 3.	yn-nyſti	yn-nyſsi
& l. 5.	*amaviſti*	*amaviſtis*

PRAEFATIO HISTORICA

QUod adhuc de ſuperſtiti Melitenſium Lingua in Republica litteraria, & praeſertim apud Orientalium linguarum cultores erat undequaque optatum; nunc tenuibus meis hiſce obſervationibus ac ſtudiis poterit, uti ſpero, expleri. Hoc equidem orbi litterario proferre non auderem, niſi ſatis mihi notum eſſet multos; tum ex noſtris, cum ab eruditis variis quamdam

hujus idiomatis dilucidationem vehementer expectare, eandemque non modo exoticarum linguarum maxime Orientalium Studioſis jucundiſſimam, verum etiam ipſis antiquitatum indagatoribus valde utilem eſſe, ac ſaepe neceſſariam. Quapropter vivae hujus noſtrae Melitenſis linguae naturam ſtructuramque univerſam introſpiciens, ab eadem ipſa, tanquam a vero ac primigenio fonte praecipua ipſius fundamenta deprompſi ac collegi: quaeque inde ita deprompta atque collecta, in Grammaticae methodum diſponere, ac diſpoſita publici juris facere admodum utile exiſtimavi. Id autem, ut clarius quam fieri poteſt evadat, opportunum eſſe duxi nonnulla

in operis veſtibulo, quae ad hujus linguae naturam, originem, antiquitatem, progreſſum, utilitatem, praeſtantiam, ceteroſque characteres ſpectant, praemittere, ut de ea plenam ac perfectam notionem quiſque conſequi facile per ſe poſſit.

II. Lingua igitur illa, quam tradimus, Melitenſis, eſt quoddam celebre & pretioſum venerandae antiquitatis monumentum ex primaevis & antiquioribus illis Orientis idiomatibus, quod olim ibi, & in objacentibus noſtrarum Inſularum locis florebat, atque ad haec noſtra uſque tempora apud Melitenſes & Gualitanos mirum in modum retentum atque conſervatum: quodque licet in anguſtis limiti-

bus utriuſque dumtaxat Inſulae aſſervetur; inſpectis tamen ejus, quas innuimus qualitatibus, atque bene perpenſis, locum merito prae celebrioribus ac primariis orientalibus linguis erit plane habendum. Nec eſt in hac aſſertione admirationis locus, ut aliquis fortaſſe credat: quod enim aſſerui, cuique facile perſpicuum fiet, ſi ad inveſtigandam hujus linguae antiquitatem, & primaevam originem ſe extenderit.

III. Nam, ut ab inveſtiganda antiquitate exordiamur, certum eſt Melitenſem linguam a Phoenicibus originem trahere; quum hi primi fuerint, qui per plurima finitima loca peragrarint, & primi, qui navibus Melitam per-

venerint, eandemque tum ob portuum commoditatem, tum ob ſpectabilem in alto mari ſitum, tum quoque propter navigationem, atque negotiationis cauſſam ad longum tempus incoluere. Hoc quantum ſit manifeſte exploratum, eruditorum neminem profecto fallere poteſt: quoniam id non ſolum ſcriptores tum veteres tum recentiores unanimi conſenſu comprobant, ſed plurima quoque ac inſignia Phoenicium monumenta diverſis temporibus comperta, atque in variis Melitae & Gauli locis effoſſa. Phoenicium hocce idioma ex Chaldaeorum lingua, veluti ab Orientalium linguarum *Matre* ſua primordia obtinuit: quo Cananaei & Phoenices omnes,

ut & Hebraei, qui dialectu tantum diſtinguebantur, loquuti ſunt. Ut igitur magis clare ac perſpicue, quae modo de hujus linguae Melitenſis origine diximus, intelligantur, nonnulla ex Chaldaico, Syriaco atque Hebraico excerpta velim adnotemus, ex quibus manifeſto conſtet vetera haec idiomata cum hodierna Melitenſi valde convenire, eo ferme pacto quo olim haec cum illis conveniebat: quod comprobari poteſt innumeris vocabulis, quae in die eodem ſenſu ac ſono ex ore noſtro proferuntur.

IV. Et revera eſt quidem inſenſibilis differentia illa, quae inter multas dictiones Chaldaicas intercedit, & Melitenſes, ut

Armla *vidua* Chald. ܐܪܡܠܬܐ *vidua* II. Reg. 14. 5.

Deheb *aurum* Chaldaic. ܕܗܒ *aurum*. Gen. 24. 53.

Drŷn (ut bene verba Melitenſia legas, conſule Alphabet. noſtrum ad finem Iſagog. n. 12. & lib. 1. c. 1.) Drŷn : *brachium* Chald. ܕܪܥܐ *brachium*. Iſa. 63. 5.

Kybrit : *ſulphur* ܟܒܪܝܬ *ſulphur* Pſalm. 11. 6.

Sykkina : *culter* ܣܟܝܢܐ *culter* Prov. 23. 2.

ɥemɥ : *ſol*, Chald. ܫܡܫܐ *Sol* Malac. 4. 2.

ɥytla *planta* ܫܬܠܐ *planta* Deut. 32. 32.

Kevkba *ſtella* ܟܘܟܒܐ, & innumera alia tam in radice,

quam in ſignificatione conſonantia.

V. Hinc veluti neceſſaria exoritur Melitenſis linguae affinitas cum Aramaea ſive Syriaca, quia haec diſcrepat a Chaldaica in ſola accidentali dictionum prolatione, cum qua nonnullos ex Melitenſibus in efferendis quibuſdam vocibus etiam convenire ſæpiſſime meis auribus audivi. Sic quidam pro LE: *non*, dicunt uti Syri ܠܐ lo: *non*. Pariter Sôm *jejunavit*, & Matt. 4. 2. habet ܘܨܳܡ u ſom *&* *jejunavit*; uti etiam idem Matt. 13. 30. ܚܨܳܕܐ *meſſis*, & nos ħsôd. Immo nonnullas inflexiones cum Syris in parte communes habemus; ut ܨܡܬ ſomt *jejunaſti*, ܨܘܡ ſum *je-*

juna, ܩܘܡ Ϥům *ſurge*, ܡܝܬ mŷt: *mortuus eſt*, ܡܝܬܬ mytt: *mortuus es*, ܡܘܬ mût *morere* &c. quae ſono, & inflexione omnino conveniunt.

VI. Alia deinde habemus vocabula contractis Syrorum vocibus ſimilia, & ut ſupra in ſono ac ſignificatione congruentia: ſic:

Demm *ſanguis*, Syriace ܕܡ *ſanguis* Matt. 16. 17.

Id *manus*, Syr. ܐܝܕ *manus* Mat. 18. 8.

Rûȣ *ſpiritus*, ܪܘܚ *ſpiritus* Matt. 27. 50.

ոajn *oculus*, ܥܝܢ *oculus* Matt. 18. 9.

чybt *anethum*, ܫܒܬ *anethum* Matt. 23. 23.

Jûm *dies*, ܝܘܡ *dies*, uti Koljûm vel Kuljûm *quotidie*, & Syri ܟܠܝܘܡ *quotidie* Matt. 26.55. ℵanût *caupona* ܚܢܘܬܐ &c. Nec non alia Chaldaico more prolata; ut Sajjem, ſajma *plur.* ſajmĭn : *jejuno*, *jejunas*, *jejunat*, *jejunamus*, *jejunatis*, *jejunant* in utroque genere: quibus Melitenſium vocibus ſimiles habebis ܐܨܘܡ ܨܝܡܐ ܨܝܡܝܢ ſi eas Chaldaice proferas. Alia tandem a Syris orientia; ut Sabar *patientia* a Syriaco ܣܒܪ *expectavit*, *ſuſtinuit* Pſalm. 5. 6., Sŭſ a *tinea* a Syr. ܣܘܣܐ *tinea* Iſaj. 51. 8., ɣydma *morſus*, & ܓܕܡܐ apud Syrorum grammaticos *contractio*; quae quid aliud eſt, niſi ablatio litterarum e dictionibus & quaſi morſ us dictionum.

VII. Nec mirari hic debemus, ſi in noſtra Melitenſi loquutione permultas dictiones Hebraicas inveniamus: hoc enim fit ex harmonia illa, quam in loquendo cum Chaldaeis, Canancis, Phoenicibus, & Syris habebant Hebraei, ac proinde cum primaevis Melitenſibus; ita

Bŷrek *benedixit*, Hebraice ברך *benedixit* Pſ. 10. 3.

Tbŷrek *benedictus eſt*, paſſive התברך Gen. 22. 18.

Fydæ *redemit*, Hebr. פדה *redemit* Job. 5. 20.

Faȣma *carbo*, Hebr. פחם *carbo* Prov. 26. 21.

Ωynba *uva*, Hebr. ענב *uva* Deut. 32. 14.

Bnŷdem *homo*, Hebr. בנאדם

a בן *filius* & אדם *homo* ſeu *Adâm*: unde Melitenſis vox Bnŷdem *homô* filius hominis ſeu Adae valet, quaſi dicitur Byn-Adâm. Phraſes quoque cum Hebraeis communes retinemus; ut עיניכם *oculi veſtri*, & nos najnejkem vel najnejkom. מלא ידו *implevit manum ſuam*, & Melit. Mylæ idu. עינו לא תשבע *oculus ejus non ſatiabitur*, & nos dicimus: najnu ma tyшbâш: quod idem valet, ac najnu la tyшbañ. *La* enim ſeu *Le* apud nos negat, quemadmodum in Hebraico לא *non*.

VIII. Quapropter cum Rabbinica lectione communicat Melitenſis loquutio, eique quam maxime eſt affinis; quum Rabbi-

nica lectio non Hebraicis tantum vocibus conſtet, ſed Chaldaicis aliiſque orientalibus. Atque ex ipſis quoque Samaritanis dictionibus poſſidet idioma noſtrum; ut [illegible] *diſperſit* Lev. 26. 33. Melit. Derræ *diſperſit*, [illegible] *clauſerunt* Gen. 19. 10. & nos dicimus Φaſlu *clauſerunt*, & aliae, quas vid. poſtea (XIV.). Haec omnia hactenus expoſita vivide demonſtrant apud hodiernos Melitenſes utique vetus illud idioma ſuperſtes conſervari, & ad haec noſtra uſque tempora perveniſſe.

IX. Floruit Phoenicium idioma in Melita nitidum & incorruptum ad multa ſaecula. Nam licet poſt Phoenices, Graeci,

Carthaginenſes, & inde Romani in Melitam ſucceſſerint; nihilominus Phoenicibus adhuc eam incolentibus illae gentes nihil Phoenicae dialectui officere aut corrumpere potuerunt: quum praeſertim Graecorum & Romanorum linguae Phoenico idiomati prorſus eſſent heterogeneae. Praeterquamquod ſciendum eſt, quod Graeci in Melitam negotii cauſſa tranſiebant; Poeni ſeu Carthaginenſes, qui una cum Phoenicibus, ex quibus orti erant, diu Melitam incoluere, linguam communem habebant; & Romani brevi temporis ſpatio Melitam dominarunt. Unde patet primum Melitenſe idioma a Phoenicium temporibus per nonnulla ſaecula poſt

Romanorum imperium ſemper nitidum, & incorruptum floruiſſe.

X. Capta vero a Saracaenis Melita, res non ita ſe habuit. Etenim quemadmodum inter Saracaenam linguam, quae eadem eſt ac Arabica, & noſtram veterem Melitenſem tunc temporis omnino Phoenicam ac Punicam, originis gratia magna inerat affinitas & analogia; ita facile erat Melitenſem in Arabicam degenerari. Quod ſi eam Arabes in eorum Arabicam non permutarunt, ratio per ſe manifeſte evincitur, ex eo quod Melitenſes, quamquam mille mala paſſi, Religioni tamen Catholicae, & patriis ritibus a D. Pauli adventu addictiſſimi, nunquam

cum Saracaenis conſortium aut coalitionem ſuſtinuerunt ; ſed infenſiſſima & aeterna, ut ita dicam , odia coluerunt , atque Arabum nomen, mores, religionem , ac proinde linguam deteſtarunt. Haec eſt princeps cauſſa , qua idioma noſtrum Arabiſmi audit, revera autem Arabicum non eſt.

XI. Verumtamen vocabula Arabica , quae nunc apud nos extant Arabum omnium & Arabicae linguae cultorum conſenſu tanquam per *ſelectiſſima* habentur. Nec eſt dubitandi locus; ipſa enim per ſe patent , & ex comparatione dignoſci poſſunt. At ſi quis ſcire velit, unde hoc evenit , ſtatim probabile , immo rei ipſi valde conſentaneum in-

venerit,quod Saracaenorum tempore lingua Arabica omnino nitida erat: propterea quas ipſi reliquerunt in Melita voces nitidae fuerunt ac purae. Sic

Bĭr *puteus*, Arabice بير *puteus*.

Barad *limavit*, Arab. برد *limavit*.

DaΦal *ingreſſus eſt*, Arab. دخل *ingreſſus eſt*.

DaΦΦal *ingredi fecit* ſeu *introduxit*, & pariter Arabic. دخّل *ingredi fecit*.

Dâr *domus*, & Arab. دار juxta Algazel in *expoſit. Fid. Sonnit.* & Abu-Iſmaelem Togkraj in *poem.* لامية العجم verſ. LVII. alioſque *domus* interpretatur, licet apud pleroſque Arabum بيت *domus*, quae vox apud nos Melitenſes, ſcilicet Bejt:

Digitized by Google

tectum ſolare ſignificat , & nunquam pro domo tota accipitur.

Pariter جرة *hydria*, & nos Γarra *hydria*. Γenna *paradiſus* Arab. جنة ſtilo coranico *paradiſum* quoque ſignificat.

Γezzæ *tonſura* Arab. جزة *tonſura*.

ȣâreb *cilium* Ar. حاجب *cilium*.

Φarer *exivit* Arab. خرج *exivit*.

ȣama *limus* Arab. حما *limus* &c.

Nec non inflexiones etiam, phraſes, nonnullae dicendi formulae, ſententiae, ac proverbia, & alia cum Arabibus communia adſervant Melitenſes.

XII. Atque hac de cauſſa habentur quoque in Melitenſi

idiomate nonnullae dictiones veteribus Sabaeis ac Aethiopibus affines ; ut ዝቅ *uter*, & nos Zaቀቀ *uter*. ተረት *mollis* , & Melitenſes Tyræ vocant *terram ſubtus humidam* & *mollem*. ቀሲስ *vetus*, *ſenex* a quo licet inferre ቀassis Melitenſium uti & Arabum قسّيس *ſacerdos* , *presbyter* ; nempe ea ferme lege qua Latini a Graeco *πρεσβυτερον* ſacerdotem appellarunt *presbyterum* , ſcilicet ſenem , ita Melitenſes ſacerdotem ቀassis ab Aethiopico Kasis appellaſſe videtur.

XIII. Hiſce clare praemiſſis legitima veluti exurgit Melitenſis linguae affinitas & conſonantia quammaxima cum primariis orientalibus linguis , & praecipue cum omnibus dialectis

a Chaldaica ortis. Nam eo pacto quo hae inter ſe tanquam ſorores & filiae innumerabiles voces tum in ſono, tum in ſignificatione, tum quoque in inflexionibus, ac maxime in radicalibus litteris communes poſſident; ita lingua Melitenſium hodierna veluti illarum dialectorum ſoror, & Chaldaicae filia, cum omnibus multa habet communia, & quidem eodem modo, quo illae inter ſe.

XIV. Nec mea me fallit opinio: quae enim aſſero ipſa experientia optima rerum magiſtra docet, ac demonſtrat. Quoniam quod Melitenſes dicunt. Bykæ *flevit* Chal. ܒܟܐ Hebr. בכה Syr. ܒܟܐ Samar. ࠁࠊࠄ Arab. بكا Aeth. በከየ.

Bynæ *ædificavit*, Chald. & Syr. ܒܢܐ Hebr. בנה Arab. بنا.

Ϩaleb *mulſit*, *lac e mammis extraxit* Chald. & Syr. ܚܠܒ Hebr. חלב Arab. حلب.

Φôm *ſurrexit* Chald. ܩܘܡ Syr. ܩܡ Hebr. קום Samar. ࠒࠅࠌ Arab. قام Aeth. ቀወመ.

Mŷt *mortuus eſt* Chald. & Syr. ܡܝܬ Hebr. מת Arab. مات.

Mylæ *implevit*, *hauſit aquam* Ch. ܡܠܐ Sam. ࠌࠋࠀ proprie *hauſit aquam* Aeth. መልአ.

Ŋajn *oculus* Chal. & Syr. ܥܝܢ Hebr. עין Samarit. ࠏࠉࠍ Arab. عين.

Ŋaφad *nodavit* Chaldaice ܥܩܕ Hebr. עקד Arab. عقد.

Ryfes *conculcavit*, *quaſſavit* Chal.

& Syr. ܪܦܣ Hebr. רפס vel רפש Arab. رفس.
Rûȣ *ſpiritus* Chaldaic. ܪܘܚܐ Hebr. ריח Arab. روح & alia permulta.

Ex his omnibus modo expoſitis evidentiſſime colligitur, quam perſpicuitatem, quod magnum lumen affert Melitenſis lingua ceteris orientalium antiquioribus, atque inde ex illarum analogia & conſonantia cum hac noſtra, quammaximas utilitates atque adjumenta noſtrates trahere poſſunt in edocendis ſcilicet addiſcendiſque orientalibus linguis.

XV. Nunc bene ſaltem eſt per tranſennam adnotare, hanc eandem conſonantiam, & analo-

giam cum orientalibus dialectis, alioſque hujus idiomatis chara. cteres, iis, qui ipſum idioma noſtrum, MELITENSE nolunt, aut quod ineptius dedignantur appellare, anſam praebuiſſe, in varias ac ſaepe contrarias opiniones abeundi. Etenim qui cognitionem linguae Hebraicae & aliquid luminis noſtrae habebant, ſtatim noſtram hanc Melitenſem eſſe *Hebraicam*, veluti a tripode Delphico deciderunt, qui Chaldaicae & Melitenſis, libere noſtram *Chaldaicam* eſſe adfirmarunt; qui Syriacae, *Syriacam*: alii tandem *Samariticam*, *Aethiopicam*, nonnulli *Mauram*, *Aegyptiacam*, nec non Turcicam, Perſicam putarunt, unuſ-

quiſque ſcilicet juxta captum ſuum: multi vero *Punicam*, multique *Arabicam* omnino eſſe volunt. Quas inter opiniones, duae poſteriores pro unaquaque parte aſſertoribus ac ſectatoribus minime deſunt: quos omnes ad experientiam magiſtram ac talia diſcrimina ſolventem mitto. Ego enim linguam hanc noſtram, & mihi maternam, ac naturalem neſcio, immo nequeo ſecus vocare, niſi *Melitenſem*. Nam quis audet Italum idioma Latinum dicere, aut Graecum, quamvis latiniſmis & graeciſmis plenum? Ita Melitenſe. Congruum eſt potius dicere Italum a Latino Graecoque oriri, & Melitenſe a Phoenico & Punico.

XVI. Quod ſi quis clariorem ideam linguae hujus habere cupierit, nempe quibus vocibus magis abundet, aut quibus linguis ex enumeratis magis amice uniformetur; in hac occaſione velim quiſque bene animadvertat: quod licet in hodierno Melitenſium Idiomate quamplurima dentur vocabula, quae cum Arabico ſermone magnum habeant conſenſum; nihilominus *ultimam originem & natales a Phoenicibus atque Poenis trahunt*. Magnus eſt enim in noſtra lingua numerus vocum, quae etſi orientales ſint, & gutture exprimantur, nullam tamen cum Arabicis dictionibus agnoſcunt communionem. Haſce voces quis dubitat Phoeni-

co-Punicas non eſſe , & ad nos a Phoenicibus atque Poenis tranſmiſſas ? praeſertim quum innumeras dictiones ac inflectendi modos Chaldaicis & Aramaeis ſimiles , vel ſaltem multum affines habeamus , teſtimonium valde clarum ipſas Phoenicas eſſe.

XVII. Quod ſi denique innumera habentur apud nos vocabula Arabicis vocibus ſimilia; ex hoc inde minime infertur eadem ex Phoenicum idiomate haud ortas eſſe ; quum veterum orientalium linguarum major pars radicalium vocum cum inflexionibus quoque in Arabicam migrarint , & in ea uti in iſtarum linguarum hodie centro ſedem poſuerint , immo vocabu-

la , quae in illis periere , viva in hac extant . Quae omnia hic aſſerta , eos qui cum hiſtoria linguam Chaldaicam , Hebraicam , Syriacam , Arabicam &c. callent , minime fugiunt .

XVIII. Quocirca non abs re erit obiter in hoc loco indigitare ſuperſtitem hanc linguam variis gaudere dialectulis (quod in Grammaticae proceſſu obſervabimus) conſiſtentibus peculiariter in varia matruum lectionis ſeu vocalium magnarum pronunciatione (11. 25. & ſeq.): multi enim eam ut plurimum Arabicam poſſident, ſed non bene ſartam ac integram ratione dumtaxat pronunciationis litterarum gutturalium ɸ ʒ & ȼ (Arabicis

خ غ ق reſpondentium) quas per ȣ ∩ & k quidam abuſive ac vitioſe pronunciant; alii efferunt potius Hebraice, nonnulli quiddam habent Syriaſmi (V:); ſed plerique Chaldaico modo proferunt: quorum naturalis, & nil affectata pronunciatio, eo quod ceterarum antiquiſſima, & Phoeniciae linguae, atque primaevae Melitenſi proxime accedat, reliquis omnibus pronunciandi uſibus eſt anteponenda, ac proinde optima dici poteſt.

XIX. Et ut Lectores noſtri hodiernae Melitae & Gauli linguae naturam melius inveſtigent, claramque inde poſſint effingere ideam, neceſſe eſt ad-

ultimum ejuſdem loquelae viciſſitudines enucleemus : Quod nempe ejectis e Melita Saracaenis idioma noſtrum in eodem ſtatu, ſcilicet Phoenico-Punicum Arabicis dictionibus, & quidem ex aureis ditiſſimum ad praeſens uſque remanſit, etiamſi ex eo tempore admixtum fuerit exoticis quibuſdam vocibus a linguis ſibi prorſus omnino heterogeneis. Non quod lingua Melitenſium ſuperſtes ex ſe ſterilis ſit, & vocum in omni dictionum genere inops : eſt enim & verborum & elegantiarum ſatis valde plena, &, ſi libet, ad luxuriem magis abunde copioſa, maxime in familiari loquutione, in qua nec quidquam deeſt, quin ex propria ſupellectili acutiſſi-

mos ſenſus valeamus ſignanter (1) exprimere, & quidem

(1) Notandum eſt in vocibus phraſibus ac nativis noſtrae linguae ſententiis, magnum ut plurimum cum re ſignificata con, ſenſum reperiri; adeoque ſoni, ex quibus voces & dicendi modi formantur, omnem affectuum varietatem quam aptiſſime exprimunt: ſunt enim tenuiores, leviores, molliores, acutiores, fortiores, clariores, obſcuriores, craſſiores, obtuſiores, magis ſtriduli &c, ita ut in dicendo & loquendo res ipſae & actiones ſignificandae ſono tantum vivide audiuntur deſcriptae, & ſoni varietas ac naturalis harmonia eaſdem veluti pictas innuit atque exprimit. Sic Bart *frigus ſpirante Borea*, Ksŷȣ *frigus ſine vento*, Kŷsaȣ u rŷzaȣ *frigidus & frigore tremens*, Jbaфaф *ebullit fortiter*, Чaфчlф *fragor*, Faффañ *diſploſit*, Шytæ *pluvia*, Jbekbek *ingurgitat in ſe vinum*, Tlaфlaф *glocitat* gallina, Jyzher *hinnit* equus, Jpeſpes *pipit* pullaſter ſeu avicula, Jfŭr *ad ſummum plenus evadit* puteus ſeu vas *emittens aquam*, vel *jus fervendo emittit* olla ſeu cacabus, Ꝏymdæ *taciturnitas*, Skŷt *ſilentium*, Saȣva *ceſſatio pluviæ*

ἐμφατικῶς: ſed partim quod ob varia poſt Saracaenos exterarum gentium commercia, quarum

---

ſeu *tempeſtatis*, & ſimilia. Quare ſono placida, mitia, & jucunda in hoc idiomate invenies verba pro amore aut ſimili affectu excitando; ut Ejja fejni ja hena ta ꝗalbi *veni ad me o tu* qui es *conſolatio cordis mei*; quemadmodum e contra pro indignatione aut ira exprimenda habebis verba ſono ipſo increpantia, ac timorem pavoremque incutientia; ut Ahrab u dûb myn ꝗoddŷm najnejja, nauɥ jŷk naʁkmek, nʒazzzek u nanmlek trŷtaꝗ: *fuge & abi in nihilum a praeſentia oculorum meorum, quia ſi prehendam te*, irato dente *devorabo te, & concidam te in fruſta*. Sic pariter deſcribuntur vehementia, ut in deſcribenda ventorum tempeſtate Ꝕômet zyffæ rĭʁ, bydæ jytωâbat jonfoω u jωabbat, ylli kŷn donnu jrĭd jarfan̄ yn-nŷs, jaꝗlan̄ ys-syrar, jrarraf yd-djâr, u jaꝗleb yd-dynjæ: *orta eſt tempeſtas venti*, qui *coepit* tanto *agitari* impetu *inflare & agitare, ut videretur velle elevare homines, evellere arbores, diruere domos, & evertere mundum*.

exotica, & idiomate noſtro toto caelo differens loquela, peculiariter in maritimis portuum

---

Eſt praeterea lingua haec Synonymis plena, ut Ysket, yzzŷf, yrzan, oɋnod, tytkellemuщ, razzan lsŷneк, âra tytnyffes, tytnyffeuщ, yϖmed: *ſile*, *tace*. Ita etiam Чaɋlaɋ, ĭsa, yrϖĭlhæ, wenwen, ytlaɋ, ytylɋylhæ, rûȣ, revvaȣ, hajdar, ymuщi, zŭl, mŭr: *ito*, *abi*, Baккar, dŷreк, ȣyreк, ɋôm кmŷni, ɋabel yl vaɋt, byкri: *mane ante tempus ſurrexit*. Ideoque ad Poeſim aptiſſima, non ſolum quia vocibus modo valde, modo minus ſonoris dulcioribus & emphaticis plena, & omni ſententiarum ac phraſium gratia & venere luxuriens: verum etiam quia loco & tempore ob vocum abundantiam atque copiam voces diverſas ſive proprias ſive figuratas in rebus indicandis adhibere poteſt. Immo in Poeſi utitur quibuſdam vocibus, quas in alio dicendi genere minime adhibet; ut Ȣanĭni *amans meus*, *dilectus meus*, Ȣanĭnti, vel ylȣanĭna tĭni *amans mea*, *dilecta mea* &c. quae expreſſiones non audiuntur niſi in Poeſi: *Amans* enim in alia oratione Ȣabĭb dicitur &c.

principalium locis ſenſim intro-
ducta, aegre potuerit evitari;
partim quod nimia innovandi
affectatio inordinata prurigine
multos irritaverit voces, prae-
ter neceſſitatem peregrinas, ac
barbaras adoptandi, conquiren-
dique, qui nihil bene ac ele-
ganter dici poſſe credunt, quod
non inſolitum quiddam, aut pe-
regrinum ſonum ſapiat; partim
tandem quod noſtrates a Saracae-
norum tempeſtate ad praeſens
uſque proprium idioma nullius
momenti eſſe exiſtimaverint; ſo-
mniantes fortaſſe, ſaltem non-
nulli, perplexam & intricatio-
rem vernaculae linguae ratio-
nem, ut aegre poſſit Gramma-
ticae leges ſubire, & gramma-
ticos canones amplecti. Atque

hiſce partim mixturis, partim incuriis, partim quoque longiori temporis tractu, qui etiam in aliis linguis magnam ſolet praeſtare mutationem factum eſt, ut naturalis Melitenſium lingua ortu & antiquitate tam nobilis, tamque excellens; & natura ſua elegans, nonnullis in locis, vel omnino neglecta, vel nihili facta, ac proinde exteris ſibique heterogeneis vocibus adulterata evaſiſſet.

XX. Eſt ne ergo his de cauſſis nunc quoque negligenda, quemadmodum adhuc neglecta fuit? Nemo ſanus hoc aſſerere audet, niſi qui omnino ignorat qualitatem ejuſdem ac naturam, atque inde ipſummet latent utilitates quammaximae, quas ex

ſuperſtiti noſtra lingua expectat litterarum Reſpublica: quoniam haec illius culturam valde optat, poſtulant id non ſolum utilitates quae ex hoc idiomate exculto trahantur, ſed ipſius loquelae dignitas ac praeſtantia. Nam qualis lingua nobilior dici poteſt illa, cujus ortus a Chaldaica orientalium fere omnium linguarum protoparente? Qualis illuſtrior illa, quae ex Arabica antiqua quamplurimas dictiones aureas ac puras hauſit, atque in latebris ſuis conſervat, ac una eademque veluti eſt cum primaria & vaſtiori inter orientalium linguas? Qualis tandem ſanctior illa, quae cum Hebraica & Syriaca uniformatur, cum duabus ſcilicet linguis ſanctis, prima a

Deo legem dictante conſecrata, áltera a Deo homine facto & inter homines humiliter vitam degente, familiariterque loquente condecorata?

XXI. Quapropter multi viri clariſſimi, praeſertim veterum orientis linguarum philologi, antiquitatumq; indagatores, quum vix pauca de noſtra lingua deguſtaſſent, ſtatim horum deſideria de hujus linguae dilucidatione oſtendere coeperunt, ad hoc ut primum ejus inveſtigarent qualitatem, ut inde lumina varia ac fere innumera expiſcarentur. Et ſane: quid inquirere auſus non eſt cl. Jo. Henricus Majus in ſuo *Specim. linguae Punicae in hodierna Melitenſium ſuperſtitis*? Quid ante hunc alii de hac

lingua non opinarunt ? nempe Quintinus Haedus in *Deſcript. Inſ. Melitae ad Sophum*, Philippus Cluverius *Sicul. antiq.* Thomas Fazellus *de rebus ſiculis Dec.* 1., Samuel Bochart. in *Geogr. Sacr. ſeu Phaleg. & Canaan*, aliique, qui licet linguae Melitenſis parum haberent luminis, ſuas tamen opiniones de ea ediderunt. Quibus addi poſſunt, praeter noſtros varios, innumeri ex Germanis, Anglis, Gallis, Italis orbi litterario noti, uti ſunt Burchard Niderſtedt, Goyot de la Marne, Hieronym. Megiſerius, P. Bonifac. Finetti ceterique, quorum nomina brevitate ſileo, qui linguam hanc Melitenſem e tenebris erutam atque eruditis omnibus commu-

nem redditam deſiderarunt.

XXII. Horum deſideria excitavit procul dubio multiplex illa utilitas ac commoda, quae ab hoc idiomate bene elucidato orbis litterarius erat percepturus, etiamſi haec commoda aut nihil, aut niſi confuſe ipſi praecognoverint. Nam ex eius antiquitate adhuc vigente, lumina non exigua poſſunt perhiberi pro interpretationibus veterum monumentorum, antiquarum linguarum, uti monumenta inſcripta Phoenicorum (2),

(2) Phoenicorum & Poenorum monumenta eorum characteribus inſcripta non pauca ſunt adhuc in variis locis deſoſſa, ubi olim illae gentes inhabitarunt. Ad ea autem explicanda quamplures Eru-

Poenorum , aliarumque gentium; nenon interpretari dilucidarique verba , phraſes , &

---

ditiſſimi viri deſudarunt , quorum tamen interpretationes nonnullae ſunt potius ad ingenii libitum effictae . Iſta vero monumenta , in quibus Phoeniciae litteraturae rudera adſervantur , melius clarius ac magis proprie interpretari poſſunt per hanc veterem Melitenſium linguam , in qua antiqua Phoeniciae & Punicae reliquia adhuc , ut obſervavimus remanent . Hinc noſtri idiomatis lumine valemus potiori ratione interpretari tot illas Phoenicas ac Punicas inſcriptiones , quae obſervantur in nummis regum Syriae , & in aliis Sidoniorum , Tyriorum , Carthaginenſium , Melitenſium , Panormitanorum Coſyrenſium &c. quas quamplurimi cl. viri edidere . Quod de nummorum characteribus dico , dic pariter de ceteris Phoeniciis ac Poenis inſcriptionibus , Citienſibus in Cypri inſula defoſſis , Erycinis & Panormitanis in Sicilia , Melitenſibus , Gaulitanis , & aliis , quae paſſim quotidie per Meli-

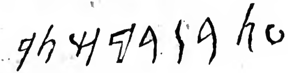
& alii dicendi modi ſæpe incomprehenſibiles, qui in variis codicum antiquorum locis inveniuntur, in quibus non raro occurrunt dictiones vel nimis

---

tam Siciliam aliaque loca effodiuntur. Et ſane, Melitae in quodam ſubterraneo ſepulcro in loco dicto Tabyn Iſa (Melit. Tabyn ſlĭsæ) fuit anno MDCCLXI. defoſſa quaedam inſcriptio, cujus characteres ſunt procul dubio Phoenicii. Litterae in ea habebantur XLVII. nempe XV in primo verſiculo, XI vel XII in ſecundo, XI in tertio, & in quarto ſeu ultimo IX. Hanc inſcriptionem omnino interpretatam hic non edidi ob quaſdam difficultates mihi exortas e varietate & discrepantia exemplariorum quae penes me ſervantur, & aliorum, quae in quibuſdam libris edita vidi. In ultimo tantum verſiculo cyfrae omnium exemplariorum conveniunt; & ſunt prima Aain, 2, Lamed, 3. Beth, 4. Nun, 5. pariter Beth, 6, Teth, 7. Mem, 8. etiam Lamed, 9, tandem

antiquae & obſcurae, vel obſoletae ac in oblivione jacentes,

Caſ. Ex his novem quatuor componuntur dictiones Phoeniciae, uti vides

Quae ſic leguntur

	ՈAL	BYN	BAT	MALEK
id eſt	Pro	Filio	Bati	Regis.

Nam particula ɲal apud nos ſignificat *per*, *pro*, *ad*; ut

Dân ɲal mĭn? ɲalĭa: *hoc pro quo? pro me*.

Byn *filius*, ut Byn ʘĭa *filius fratris mei* ſeu *nepos ex fratre*.

Bat eſt nomen proprium, & nomina propria eadem ſemper remanent.

Malek *rex*, ſed hodie apud Melitenſes eſt vox inuſitata, & pro ea utimur voce Sultân, quae tam pro rege, ut Sultân tal lhûd *rex Judaeorum*, quam pro quocunque principe ac imperanti accipitur.

& ideo nobis prorſus ignotae; quae tamen ſive Chaldaicae ſint,

---

Sed olim in uſu fuit, & originem habuit a Phenicibus, qui eam cum Hebraeis aliiſque orientalibus communem habuerunt. Nam Hebraice מלך eſt Rex *proprie & legitime conſtitutus, & qui certis legibus moderatur* Deuter. c. 28. v. 3. a quo differt סלתאן Sultân ab Arabico سلطان *Dominus, princeps abſolutus, deſpota cum poteſtate abſoluta, a cujus ſola voluntate omnes pendent.*

Haec ergo inſcriptio eſt procul dubio Epitaphium Filii Regis Batti. De hoc Melitenſi Principe ſic cecinit Ovidius Faſt. lib. III.

Fertilis eſt Milite ſterili vicina Coſyrae
Inſula, quam Libyci verberat unda freti,
Hanc petit, hoſpitio Regis confiſa vetuſto,
Hoſpes opum dives, Rex ibi Battus erat.

Totius inſcriptionis interpretationem daturum ſpero, quando ex originali verum exemplar habebo.

ſive Hebraicae aut Samariticae, ſive Saracaenicae ſeu veteres Arabicae, Melitenſibus adhuc ſervatis vocibus, phraſibus, vivisque ſuperſtitis loquutionis uſibus, quos in die conſervamus. valent proprie ac non raro perfecte determinari, commentari (3).

---

(3) Ne mireris Lector Erudite ſi tanta aſſerere audeo: quae enim ajo firmiſſimis queant corroborari argumentis deductis e ſola tantum analogia & convenientia cum ceteris orientalibus dialectis, uti adhuc jam obſervavimus. Sed ut magis quod aſſero confirmem, mihi viſum eſt in hac adnotatione nonnulla in medium proferre exempla, quibus obiter indigitem, quod per hanc ſuperſtitem linguam optime commentari ac interpretari poſſunt tum quaedam monumenta vetera, ut modo adnotavimus, tum dictiones nonnullae, quarum nos adhuc latet genuina propria ac ra-

XXIII. Item aliae utilitates & commoda ex hujus linguae

---

dicalis ſignificatio. Sic ex. gr. commentari poteſt vox illa Hebraica יתפרן Geneſ. cap. 3. v. 7. cui ſimilem vocem invenies in Melitenſi ſermone nempe Dafru (licet 1. radicalis Dalet ſit Tau in Hebraico, quae mutationes in Orientalibus dialectis non raro obſervantur ac eveniunt) *contexuerunt*, a verbo radicali Dafar jydſor *contexere* ital. *intrecciare*: unde vox Hebraica יתפרן *conſuerunt* melius intelligi ac clarius commentari poteſt *contexuerunt*, ital. *intrecciarono*; & id non ſolum quia Phoenicia & Hebraica dialectus veluti ſorores conſiderantur, verum etiam quia tunc temporis acus & filum ad conſuendum minime erant. Verbum enim Dafar jydſor apud nos proprie ſignificat quando aliquis ruſticus herbas & frondes contexit, ac agreſtia ligamina componit, ut ſerta caeparum, alliorum, foliorum ſurculorumque &c. unde per ſimilitudinem orta eſt alia ſignificatio *contexendi capillamenti*. Nec commentationi huic

cultura colligentur ; quae quaevis lingua, dummodo excolatur,

---

obſtant Targ. Onkel ; verſio Samar. aut Graeca LXX. Nam in interpretando *clarioribus ſenſuique aptioribus* inniti debemus. Et quidem verſio Syr. habet ܪܨܦܘ *compoſuerunt* ; quia verbum ܪܨܦ *componere collecta coaptando* ſignificat. Huic verbo ſimile eſt noſtrum Tebaǂ (ܪ in T noſtrum converſo) *bene claudere*, ita ut aer quaſi penetrare nequeat, *filamenta in texendis pannis compaginare*.

Pariter Raca ſacroſancti Evangelii. Variant interpretes in aſſignanda voci huic ſignificatione. Quidam enim eam traxere a voce graeca *ῥάκιος pannus* ; alii arbitrarunt eſſe interjectionem indignantis animi motum exprimentem, & alii alias dederunt interpretationes. Sed vis talis expreſſionis Raca per Melitenſem linguam clare patet : nam habetur vox Rı̓ǂ *ſputum, ſaliva* ab inuſitato verbo radicali Râǂ jrŭǂ *ſpuere*, cujus auctum Rejjaǂ *ſputo tingere* adſervamus. Et in hac ſputi ſeu ſalivae ſignificatione ſumi poſſe vocem Raca arbitror :

producit. Nam quibus adjumentis in noſtris ſcholis, doctriniſ-

---

ſcilicet „qui dixerit fratri ſuo raca, reus erit concilio *Matt.* 5. 22, *id eſt*, qui fratri ſuo expuendo contempſerit, ſeu conſpuerit ei, reus erit concilio.

Similiter Mammona ex particula Myn: *a*, *ab*, *ex* & Mŭnæ, quod proprie ſignificat apud Mel. *quidquid reponitur*, nempe frumentum, oleum. vinum, carbones, ligna, ſarmenta, & omne cibarium annuum aut menſtruale, uno verbo quaeque repoſitio, & ideo dicimus Mŭnæ tat-tnàm *repoſitio frumenti*, mŭnæ tal-laȣam *repoſitio carnis* &c. Aſt hae facultates apud veteres habebantur tanquam divitiae, uti reapſe ſunt; quocirca per divitias accipiebantur. Quoad particulam Myn *ex*, haec vim majorem praebet voci Mŭnæ, ac ſi diceres habeo *ex divitiis* pro *divitias*, ſunt mihi *ex divitiis* pro *divitiae*. Hi dicendi modi Orientalium proprii ſunt & communes. Et ita per linguam Melitenſem alia quamplurima verba commentari poſſunt.

Invenies quoque in hoc idiomate etymologiam & originem nonnullarum di-

que ac ſcientiis ob propriae & nativae linguae inculturam ca-

---

ctionum Graecarum, praeſertim illarum quae a Phoeniciis ortum habuere. Sic Καδμος Cadmus ille apud Graecos tam celebris, eo quod e Phoenicia in Graeciam litteras primus attuliſſet, dictus fuit Cadmus vel a Phoenicio Cadm (cum Qof nempe Ꝗadm) id eſt *portator* a verbo radicali Ꝗadem, a quo noſtrum auctum Ꝗaddem jꝗaddem, *portare*, *ferre*, *adducere ad aliquem*, vel dictus Cadmus a Cadim (cum Qof Ꝗadĭm) *antiquus*, quod etiam valere poteſt *primus* uti apud Syros ܩܕܡܝܐ; ideoque Graeci celebris hujus viri memores, illum dicebant Cadmum id eſt *Antiquum* aut *Primum*, quia olim primus iis litteras adduxit. Haec ſignificatio *antiquus* in Melita per vocem Ꝗadĭm hodie quoque exprimitur.

Μυςήριον *Myſterium* eſt potius a Myſtŭr quod a Satar *latere*, *abdere* Phoeniciae originis, quam a *μύω claudo*. Myſtŭr apud nos valet *velatum*, *tectum*, *quod latet*, *celatum*, *abditum* a Satar jyſtor: *velare*, *celare*, *abdere*, quod Hebraeis סתר eſt *latere*.

remus! in docenda nempe erudiendaque juventute? Notum

Βάρβαροι Barbari Actor. 28. v. 1, & 3. variam voci huic dedere ſignificationem auctores. Sed magis naturalis ac genuina quoad hunc locum dari mihi poſſe videtur, ſi vocis originem inſpiciamus; quippe quae ſpecialem ſignificatum in ſua radice habeat. Barbarus eſt vox omnino orientalis, ad graecos & latinos tractu temporis migrata. In ejus origine nihil aliud ſignificat niſi *agreſtis*, *agricultor*, *habitator deſerti*: componitur enim e duobus nominibus, nempe Bar *filius* ſyriace, & Barr *campus*, *ager*, *ſylva*, quae vox Barr remanſit quoque apud nos Melitenſes, qui dicimus ex. c. Ramŷm yl barr *columbae ſylveſtres* &c. Aſt quemadmodum apud Orientales in efformandis adjectivis uſus ſaepe fuit adhibendae vocis Bar *filius* una cum re adjectivanda, & ſic adjectivum indicare; ſimili ratione ad indicandum agreſtem ſeu habitatorem campi dicebant *filius campi*, *filius agri*, quod proprie ſignificat Barbarus a Barbarr, nempe *agreſtis*, *agricola*, *ru-*.

eſt ſane cuique, quod communis, recta, ac legitima docendi via ſolet eſſe primum maternam linguam excolere, & inde excultam, tanquam inſtrumentum prae manibus adhibere; & hoc modo unuſquiſque, qui exteras linguas, uti Latinam;

ſticus &c. Hinc eſt quod D. Lucas quum noluiſſet alios, niſi agreſtes & ruricolas ſcilicet Mellyhhienſes & finitimos, qui rura & loca maritima, quo naufragus appulit, hyberno tempore colebant, indicare; voce Barbari proprie uſus eſt. Et revera quoſnam alios hiemis tempeſtate potuit D. Paulus in horridulis illis locis invenire, niſi *filios ruris* ſcil. ruſticos, qui arandi paſcendique cauſſa loca illa inhabitabant? Certe cives & Medinenſes (Medina olim princeps urbs Melitæ, quo nomine ad praeſens uſque a Melitenſibus propria dialectu, nempe Mdĭna, vocatur) ſaeviente illa procella, quae Paulum illuc naufra-

Italam, Graecam, Gallicam, aliamve ediſcere cupit, propria lingua, ſaltem in ediſcenda prima, veluti *medio omnino neceſſario* oportet utatur, quemadmodum utitur Itala lingua Italus, Gallica Gallus, Hiſpanus Hiſpana &c. dum exoticas lo-

---

gum adegit, non erant. Ad hanc interpretationem a nobis per linguam Melitenſem datam magis corroborandam accedit Aethiopica verſio, quae ubi vulgata habet *B.rbari*, ibi utitur voce ኀቃሪ aut cum ሐ ሐቃሪ *ruſtici*, *agreſtes.*, *villici*, ſeu *agri colentes*, *deſerti habitantes* a ሐቅል *deſertum*, *villa*, *rus*, *ager*, *locus ſolitarius*. Non me fugit vocem *Barbarus* exterum quoque, ac crudelem ſignificare, ſed non in caſu noſtro. Haec per tranſennam hic dicta aſſertionum noſtrarum corroborandarum gratia ſufficiunt; de ceteris innumeris, quorum hic non eſt dilferendi locus, alibi fusius agemus.

quelas diſcit aut docet: ſecus enim ſemper in incerta & obſcura, tanquam caecus tentabundus neceſſum eſt gradiri.

XXIV. Cui ego malo, ut remedium quamcitius ferrem, opus hoc elaborandum ſuſcepi hodiernam Melitenſem linguam inſtaurando atque elucidando triplici tractatione. *Prima* ſonos omnes, eorumque varietates inveſtigando, eis cyfras adſignabo; quod fiet in Iſagoge orthographica, & poſtea in *libro primo* ubi de ELEMENTIS. *Altera* dictiones & earum accidentia perpendendo, regulas ac firma praecepta inſtituam; & haec erunt in *libro ſecundo*, in quo de DICTIONIBUS agetur. *Tertia* inflectas ac regulis conjuga-

tas dictiones, compactas ordinataſque ac conſtructas demonſtrabo; & hoc in *tertio* & *ultimo ilbro*, ubi de Syntaxi tractatum inſtituemus. Nec omittetur poſt haec Lexicon Melitenſe jam a nobis incep tum, ubi dictiones omnes ex Melitenſium & Gaulitanorum ore expiſcatas ad Alphabeticum ordinem reducemus, enucleando proprias & figuraratas ſignificationes: ita ut elucidatis quadruplici labore, D.O.M. dante, praeceptis, obſervationibus, & omnibus Melitenſis linguae fundamentis, alias ea mediante, ipſammet, quod eſt omnium gentium, excolere valeamus. Scindamus ergo velum hocce adhuc a nemine ſciſſum, ut diſperſis tenebris, linguam

hanc veterem Phoenico Punicoque ſplendore coruſcantem, atque ceteris orientalibus dialectis venuſtiorem, nudam ejus naturam, phraſes, elegantias ac veneres, quas ipſa in ſuis latebris ignobiliter, ſed ſimpliciter adſervat, clara luce obſervemus. Atque ne tempus in praefando teratur, alia permulta, quae de eadem lingua diſſeri poſſūnt, omittamus; haec enim alibi exponi poterunt.

IMPRIMATUR

Si videbitur Rm̃o Patri Sac. Palat. Apoſt. Magiſt.

F. X. Paſſari Archiep. Lariſſ. Viceſg.

APPROBATIONES

Juſſu Rm̃i Patris Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri quanto licuit ſtudio expendi opus, cui titulus Grammatica Melitenſis *ab eruditiſſimo viro Michaele Antonio Vaſſallo Melitenſi Orientalium Linguarum Magiſtro elucubratum, cumque in eo nihil prorſus deprehenderim quod rectæ orthodoxæque Fidei, ac bonis moribus adverſetur; imo potius complura paſſim offenderim valde commoda atque utilia ad Melitenſem ſermonem illuſtrandum, nec non Orientalium linguarum excolentibus*

gratiſſima: idcirco publica luce dignum exiſtimo.

Romæ in Carmelo S. Griſogoni de Urbe 14. *Septembris* 1790.

Fr. Vincentius Ellùl Carmelita Sac. Theologiæ Mag. ac Doctor.

Quod de antiquiſſima Melitenſi Lingua longo jam tempore maxime erat exoptatum, ut ejus natura, origo, antiquitates, analogia, characteres cum ceteris vetuſtioribus Orientalium Linguis, firmiſſimis decernerentur argumentis; expletum tandem nunc eſt ab erudit. Viro Michaeli Antonio Vaſſallo Melitenſi Orientalium Linguarum Magiſtro, egregio ſuo Opere inſcripto, GRAMMATICA MELITENSIS improbo labore, ſummoque ſtudio confecto. In eo enim variis, elegantiſſimiſque exemplis ex primaevis Orientalibus Linguis laudabiliter excerptis origines, antiquitates, affinitates, ceteriſque hujus Linguae characteres cum antiquioribus clariſſime illuſtrantur, ac firmiſſime conſtituuntur. Prae-

Digitized by Google

cepta quoque, ac principia non arbitrio, aut voluptate more Paedagogorum tradita, ſed ex ipſius Linguae natura, & uſu ſunt deprompta, expiſcata, ac mira methodo concinnata, atque expoſita. Vitia autem fere omnia per inſcitiam in illam ſubingreſſa acute ſunt detecta, ac felici modo explanata, atque correcta. Quibus vero principiis ſic clare, ac firmiter inſtitutis viam quamdam, eamque brevem, & quaſi compendiariam, arduo ſane conatu, feliciſſimoque ſucceſſu ad perfectam hujus Linguae cognitionem maxima omnium voluptate Erudit. Auctor omnino reſeravit; per quem Melitenſis Lingua hiſce principiis, atque exemplis inſtituta priſtinum ſuum decus, atque ſplendorem inter antiquiores Orientalium Linguas recuperaſſe, quis non videt? Quod Opus quum juſſu Rm̄i P. Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtri diligenter evolviſſem, atque perlegiſſem, nihilque in eo, quod ſanctiſſima Religionis Dogmata, vel bonos mores laedere, offendiſſem, ut in publicam lucem quam citius prodeat, digniſſimum cenſeo. Dabam Romae XIII. Kalend. Octobris CIϽIϽCCLXXXX.

Antonius Simonius Aſſemanus in Romano Sapientiae Archigymnaſio, in Ur-

bano Sacrae Congregationis de Propaganda Fide Collegio, & in Apoſtolica Bib liotheca Vaticana Linguarum Arabicae, & Chaldaico-Syriacae Profeſſor publicus.

IMPRIMATUR

Fr. Thomas Maria Mamachius Ord. Præd. Sac. Palatii Apoſt. Magiſter.

Digitized by Google

Digitized by Google

ISAGOGE

Ad inſtituendam Orthographiam Melitenſem

1. LInguae Melitenſis rudimenta traditurus, neceſſe eſt ab Elementis incipiam. Elementa autem linguarum ſunt ſoni inter ſe diſtincti, quibus ſermonis dictiones efformantur: ſed ſoni cyfris ſeu litteris deſcribuntur. In condenda igitur ſtabiliendaque ſermonis noſtri Orthographia, oportet primum examinemus omnes Melitenſium & Gaulitanorum proprios ac naturales ſonos, ut inde iis cyfras aſſignemus.

2. Sonorum autem hodiernorum numerus apud Melitae & Gauli gentes ad tri-

Digitized by Google

ginta tres & ultra aſcendit:litterae ergo ſeu cyfrae ſonos noſtros deſcribentes totidem neceſſariae erunt; ſecus male ſcribemus. Nam ſcribendi artis officium quid ſit aliud? niſi dicta, animique noſtri ſenſa *cuſtodire, eaque veluti depoſitum reddere legentibus*. Igitur, ne deficiens Melitenſis, quam inſtituemus, ſcriptura ſit aut mutila, curare debemus, ut *quidque quomodo ſonat ſcribatur*; quemadmodum merito monet Quintil. inſtit. orat. l. 1. c. 7. videlicet = quiſque ſonus ab alio diſtinctus in ore, diſtinctè ſcriptis conſignetur = Haec quum diligenter accurateque peracta fuerint, tunc clara, brevis, facilis, atque perfecta dici poterit Orthographia.

3. Ut igitur veteris noſtrae Orthographiae perditioni, & hodiernae Melitenſis ſcripturae confuſioni (*) remedium, quod

(*) Antequam ad ſonos examinandos & ad litteras assignandas veniam operae pretium esse existimo breviter adnotare, quod nos postquam proprios scribendi characteres perdidimus, quum in tota Melita & Gaulo apud Viros doctos & potissimum apud Praesbiteros latinorum idioma ubique invaluisset, nec non aliquantum nonnullae Europaeorum linguae commercii gratia, uti linguae Italorum, Gallorum, Hispanorum &c. hae

valde neceſſarium praebeamus, oportet novum Alphabetum triginta trium cyfrarum, quarum unicuique ſonus aſſignabitur, excogitemus. Sed novum inſtituere, licet poſſibile ſit, iis tamen qui latinae, italae, aliaeve ex Europaeis linguae vacare cupiunt, & vacant, damni potius quam utilitatis erit. Quid ergo agendum? Adoptetur latinus, quem adhuc uſus quaſi adoptavit, character, ſaltem in illis ſonis, quos cum Latinis Italiſque communes ha-

---

de cauſsa in ſcribenda Melitenſi lingua noſtris hiſce temporibus charactere ſimpliciter latino uſi ſunt Melitenſes, ſed male & inordinate, uti ipſimet quotidie profitentur; quia ad Melitenſem ſermonem, qui eſt omnino orientalis, deſcribendum, minime ſufficiunt cyfrae latinae. Quae antiqui characteris perditio, & latini introductio nonnullis e noſtris anſam praebuere ſcribendi unuſquiſque privata ratione; unde tanta eſt orta in noſtra Orthographia confuſio, ut nemo aliorum ſcripta vernaculo idiomate exarata per ſe legere aut interpretare valeret: quo evenit quotidie, ut mortuo auctore, ſecum omnes ejus lucubrationes pereant. Scio equidem id non ſcribentium negligentiae imputandum, ſed temporum injuriis, quibus ad nos non pervenerunt majorum noſtrorum veteres Orthographiae.

Hae vero pro temporibus variae apud nos fuerunt. Nam ex ruderibus in Melita alibique compertis, & ex illis quae quotidie paſſim effo-

bemus (multi enim dantur ſoni diverſae genti & nationi communes) : ſed hoc fit varia ratione; nam in illis ſonis, quibus Latini carent, oportet ut ſubſtituentur aliae cyfrae, partim ex antiquis noſtris monumentis productae, partim excogitatae, & utraſque quoad figuram & architecturam latinis litteris concordes congruenteſque reddemus. Id autem fieri poteſt alia & diverſa, ut modo diximus, ratione; quia illae latinorum litterae, quae vel nullum ex noſtris ſonis, vel ſaepe varium poſ-

---

diuntur, tria fuisse constat hujus veteris linguae Alphabeta, Phoenicum nempe, Poenum, & Kuficum a Phoenicibus, Poenis ſeu Carthaginensibus, & ab Arabibus ibi relicta, quibus illae gentes dum Melitae, aliorumque objacentium locorum dominium tenuerant, usi fuere. Non me latet alios characteres, uti Latinos, Graecos etc. quos alia monumenta ibidem quoque reperta indicant, in Melita et Gaulo fuisse; de quibus tamen verba minime facio, quum his nunquam idioma Melitenſe majores nostros scripsisse, nec uti potuiſse certum sit.

At his characteribus scilicet Phoeniciis, Punicis, et Kuficis uti modo nequimus multis de caussis, et prae ceteris sat est dicere apud hodiernos Melitenses ſonorum numerum longe majorem esse, quam apud veteres: qua de re ad hujusmodi ſcripturam denuo producendam cogitare vanum est.

ſident, in hac nova Orthographia omittentur: ut C G, & Q X.

Praeterea nulla littera ſeu cyfra apud nos duplicem ſonum habere poteſt, ſed ſimplex ſonus ſimplici cyfra, duplex duplici, triplicique triplex . . . deſcribendus erit: uno verbo haec Orthographia ab aliis variat, & ut optima fiat, oportet, ut cum lingua quam deſcribit, uniformetur.

4. Cyfrae addendae & ſubſtituendae ſunt hae decem Γ Ч Ȣ Ф Ꚍ Ʒ Ո Ф Щ З vid. num. 12. & lib. 1. cap. 1. ubi cuique litterae valor aſſignabitur. Hiſce decem in omnibus, quae hic, in Lexico, aut in alio opere, quod proprio ſermone ſcribam, utor; eaſque publicae commoditati exhibeo. Unde qui Melitenſe idioma clare & abſque haeſitationibus, erroribus atque aequivocis ſcribere in poſterum cupit, hac nova libere uti queat Orthographia.

Hactenus de ſcriptura inſtituenda in genere; nunc de ſonis cyfris deſcribendis, id eſt de litteris in ſpecie.

5. Quia ſoni alii ſunt conſoni, alii vocales; ideo litterae ſeu ſonorum cyfrae in conſonas & in vocales dividuntur. Soni autem conſoni ſolent formari per oris organa, quae ſunt Labia, Dentes, Lin-

gua, Palatus, & Guttur: idcirco conſonas litteras dividimus in Labiales, Dentales, Linguales, Palatinas, & Gutturales.

Quoad primas ſcil. LABIALES parum in hoc loco intereſt verba facere: ſat enim ſcire eas formari occluſis labiis varietate quadam adhibita, uti apud alias gentes, & eſſe B P F W M V.

DENTALES ac aliquantulum ſibilantes ſunt ſoni, quos deſcribo per cyfras S Z Ц & З. Primus nempe S idem eſt ac S Latinorum, alter ſcilicet Z editur a ſpiritu ſubtili, ſibilato, & denſo per rimulam protruſo, quem ſi vis bene accipere, audi muſcam in aranei ore vagientem; & ab ea naturalem, & proprium litterae hujus Z ſonum accipies; ut Zejt *oleum*, Znŷd *ignarium*.

6. Tertius ex dentalibus ſimilis eſt ſono, qui editur ex *sc* latinorum, quum ſint ante *e* vel *i*. Unde ne multitudo litterarum, & ſaepe ſonorum inconſtantia pariant confuſionem, loco litterarum *sc* cum *e* vel *i*, ſubſtitui cyfram hanc Ц antiquam, quam ex noſtris veteribus Alphabetis produxi; & ſic loco ſcribendi confuſe Sciùſcià *detecto capite* quod valde prolixum & confuſum, clarius faciliuſque ſcribo Цûцa, & hoc modo in-

hac ſcribenda dictione, quae quatuor tantum conſtat ſonis, quatuor utar litteris (2.); ſecus neceſſariae eſſent octo, ac proinde nova ſcribendi ratione prolixior, obſcurior, atque moleſtior eſſet haec duplicata ſive triplicata ſcriptura, uti adhuc quidam ex noſtris fecere. Quod de hoc ſono ac cyfra dicam, dic de ceteris.

7. Ultimus tandem dentalium ſonus, quem per cyfram hanc З deſcribo, habet quid ſimilis cum Z, ſed differt, quia formatur forti ictu in extremitate linguae cum ſtridore, & italice auditur in dictionibus Zampa, zampogna, zampillo, ſed fortius quaſi Tzs uno ſpiritu prolata; ut Зannŭr *cardus*, ʒakak *motacilla* avis nota, *quae habet caudam ſemper trementem, & incedit motu ſubſultanti*. LINGUALES apud nos ſunt quinque, nempe T D L N R, qui illis italorum ſunt ſimiles, ideoque cyfras eaſdem adopto.

8. Pariter quinque ſunt PALATINI ſoni, qui in oris palatu creantur. His cyfras adſigno J K Ч Г Ꞁ. De J & K nil hic dicam; idem enim valent ac in vocibus Joannes, Kalendas,

Ч vero & Г ſunt C & G latinorum ante *e* & *i*, & gaudent ſono claro-

acuto : unde loco ſcribendi Ciaula *cornix*. cianſar *increpuit*, giàra *finitima*, ſeu, quod pejus, Caula, canſar, gâra, ſcribitur clarius ac facilius Ꮷaula, ꝗanſar, râra. Hanc Ꭲ alteram e contra adſignavi contrario ſono ſcilicet obſcuro-obtuſo, qui editur ex *g* latino ante *a*, *o*, vel *u*, ſeu cum *h*; ut Ꭲydi *baeduus*, Ꭲzejjer *inſulae*.

9. Si quis ſcire vellet, qua de cauſſa pro his ſonis indicandis non utor cyfris C & G adhibendo italum characterem; debet is animadvertere quod C & G apud Italos poſſident unumquodque duos ſonos, ſcilicet claro-acutum, ut in dictionibus *Cicerone*, *gengiva*, & obſcuro-obtuſum, ut in verbis *calcolare*, *guardare*, praeter tertium in *gn*, ac quartum in *gl*, ut *aggiugnere*; *dargliene* &c.

Quae ſonorum inconſtantia, ut antea (3.) obſervavi in lingua Melitenſi, & in bene ordinata ac compoſita Orthographia, præſertim orientali uti noſtra, admitti nequit; ideoque alias cyfras adhibendas pro his C & G ſubſtitui, adeo ut per K & Ꭲ indicentur ſoni obſcuro-obtuſi; ut Karmŭſa *ficus immatura*, Ꭲendûs *taurus*, pro Carmŭſa, ghendûs; & per cyfras Ꮷ & Γ indicentur ſoni

contrarii, ſcil. claro-acuti; ut Чkejken *parvulus*, rlûd *pelles, coria*, pro ckejken vel cchejchen ſeu cichejchen, gilûd.

10. Tandem Melitenſes quinque proprie loquendo habent gutturales ſonos, in quibus deſcribendis novas quoque cyfras oportet ut adhibeamus; nam his ſonis latini italique carent omnino. Quare iis ſequentes cyfras adſigno nimirum Ȣ Ꝋ Ո Ʒ Ꝗ, quibus accedit aſpiratum H; & omnes ſex in ſono aequivalent Arabicis ح خ ع غ ق & ه, ut Ȣallŷl *latro*, Ꝋanzĭr *porcus, ſus*, Ոajn *oculus*, Ʒant *vagina*, Ꝗaddĭs *ſanctus*. Quos ſonos quis poteſt latinis ſimpliciter cyfris ſcribere, niſi ridiculo, & aequivoco modo? Sed de his clarius diffuſiuſque in lib. 1. c. 1.

11. Poſtquam de ſonis conſonis neceſſarias obſervationes præmiſimus, reſtat nunc nonnulla dicere de vocalibus. Soni vocales, qui nullo alio modo poſſunt formari, niſi ex oris apertura, cujus modificationibus variantur, in duas claſſes diſtinguuntur, nimirum in vocales *parvas* & *magnas*.

Vocales PARVAE ſeu *breves* (*) ſunt

(*) Vocalium parvitas et magnitudo non cyfrarum ſeu litterarum figuram reſpicit, ſed tem-

numero ſex A E Y I O U . MAGNAE ſeu *longae* ſeptem enumerantur, & a parvis diſtinguuntur accentu, praeter ultimam, & ſunt â ŷ Ĭ ô ŭ û æ. Accentus non ſolum magnitudinem ſcil. prolationem & quantitatem longam in ſono indicat, ſed etiam qualitatem, an nempe clara ſit aut obſcura vocalis illo gravata: nam accentus *apertus* & ita (ˇ) ſuperpoſitus denotat longitudinem & claritatem, ita ut vocalis eo ſignata conſervet proprium & naturalem ſonum; accentus vero *clauſus* (ˆ) cum longitudine obſcuritatem & ſoni mixturam innuit.

12. His principiis firmiter poſitis, veniamus tandem ad inſtaurandam novis litteris ac ſignis Melitenſem Orthographiam, ubi omnes litteras ordine diſponemus juxta

---

pus soni, an nempe breve celer ac fugax sit, seu longum, et quasi duplicis ſoni: unde vocalis parva, quae dicitur etiam *motio*, eo quod movendis consonis inservit, valet brevis, ut magna (seu Mater Lectionis juxta veteres) valet longa.

NOVUM
MELITENSIS LINGUAE
ALPHABETUM

Digitized by Google

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MI. &
1	Alof	*a obſcur.&long.*	Â	â *ut*
	vel	*a clar. & breve*	A	a
2	Be	*b latinorum*	B	b
3	Te	*t latinorum*	T	t
4	Dal	*d latinorum*	D	d
5	Ee	*é lat. breve*	E	é
6	Fe	*f latinorum*	F	f
7	Gim	*g clar. latinor.*	Γ	г
8	Cim	*c clar.latinorum*	Ч	ч
9	He	*h aſpiratum*	H	h

Digitized by Google

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHAL. SYR.	HEBR.	ARAB.
Dâr *domus*	ܐܵ	אָ & אַ	اَ
Marȧ *foemina*	ـܵ	ַ	ـَ
Barka *benedictio*	ܒ	ב	ب
Tyfel *puer*	ܛ & ܬ	ט & ת	ط ث ت
Dlâm *tenebrae*	ܕ	ד	ظ ذ د
Fejn *ubi, quo*	ܸ *vel* ܹ	*rar.* ֶ *saepe* ֱ	ـِ
Fomm *os oris*	ܦ	פ	ف
Γamra *pruna*			ج
Чavla *cornix*			چ
Hek *ita*	ܗ	ה	ه

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MI. &
10	Hha	*gut. & fort. aſp.*	Ȣ	ȣ
11	Khot	*guttur. & raucum*	Ф	ф
12	Elif	*ie obſcur. & lon.*	Ŷ	ŷ
	idem	*y breve*	Y	y
13	Gam	*gh g obtuſ. lat.*	Ꞇ	ꞇ
14	Gkho	*guttur. & raucif.*	Ɜ	ɜ
15	Aajn	*ex imo gutture*	Ո	ո
16	Ii	*i latin. longum*	Ǐ	ǐ
	idem	*i breve*	I	i
17	Jod	*j conſon. latinor.*	J	j

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHALD. SYR.	HEBR.	ARAB.
Ȣabel *funis*	ܚ	ח	ح
Ꝋarûf *agnus*	ܟ *finale*	*ſæpe* ח	خ
Nŷzel *deſcendens*			
Nyzel *deſcendit*			
Ꞁamŷma *turtur*	ܓ	ג	گ *perſ.*
Ʒôʒa *tumultus*	ܥ *raro*	ע *rarius*	غ
Ωandi *habeo*	ܥ	ע	ع
Sabĭȣ *pulcher*	ܝ	י	ي
Tâni *dedit mihi*	ܼ	ִ	ِ *vel*
Jŷk jyri *ſi veniet*	ܝܐ	יִ	يا

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS	FIGURA	M.	MIN. &
18	Kaf	*k*	*ch vel c obt.*	K	k
19	Qof		*epiglotticum acut.& gutturale*	Ф	ф
20	Lam	*l*	*latinorum*	L	l
21	Mym	*m*	*latinorum*	M	m
22	Nun	*n*	*latinorum*	N	n
23	Olaf	*o*	*mixt.& lon.*	Ô	ô
	vel	*o*	*clar.&brev.*	O	o
24	Pi	*p*	*latinorum*	P	p
25	Re	*r*	*latinorum*	R	r

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHALD. SYR.	HEBR.	ARAB.
Kybes *accenſus eſt*	ܟ	כ	ك
Ɋalb *cor*	ܩ	ק	ق
Lvŷn *colores*	ܠ	ל	ل
Mɋâta *acerbitas*	ܡ	מ	م
Nemŭsa *culex*	ܢ	נ	ن
Dôr *converſus eſt*	ܘ̱ *penult.*	*quaſi* אָ	أُ
Tobba *medici*	ܘ̱	ָ	ُ
Чappas *foedavit*			پ
Randa *laurus*	ܪ	ר	ر

ALPHABETUM

ORDO	NOMEN	POTESTAS FIGURA	M.	MIN.&
26	Sin	ſ *latinorum*	S	s
27	Scin	*ſce ſeu* ch *gall.*	Ш	ɰ
28	Vau	*v mol. & conſon.*	V	v
		u (*clar. & long.*	U̇	ŭ
29	Vu	*u* (*ſimpl. & br.*	U	u
		u (*obſc. & long.*	Û	û
30	Vaf	*v lat. ſed durius*	W	w
31	Zajn	*ʒ denſum*	Z	z
32	Tsod	*ʒ duriſſimum*	Ʒ	ʒ
33	Æe	*ae mixt. & mut.*	Æ	æ

MELITENSE

EXEMPLA LITTER. QUIB. CORRESPONDENT ALPHABETA	CHALD. SYR.	HEBR.	ARAB.
Salĭb *crux*	ܣ & ܨ	ס *et* שׂ	ص س
Ϥevϥa *deſideriũ*	ܫ	שׁ	ش
Verver *obvolvit*	ܘ	ו	و
Ϥŭm *ſurge*	ܘܿ	וּ	وُ
Duωωân *fumus*	ـܼ	ֻ	ﻊ *fin.*
Kûl *manduca*			
Lwent *dexter*			
Zúɪrâra *trochus*	ܙ	ז	ز
Ʒannŭr *carduus*	*quaſi* ܨ	צ	ض
Nydæ *ros*	ܗ̈	ה *final.* *vel* אֶ	ا & ة *ſeu* ى

GRAMMATICAE MELITENSIS

LIBER PRIMUS

DE ELEMENTIS

ELementa Linguae Melitenſis ſunt numero XXXIII, & totidem literis deſcribuntur; nimirum a b t d e f r ч h ȣ ɷ y ꞇ ɜ ռ i j k ȼ l m n o p r s щ v u w z ʒ æ.

CAPUT PRIMUM

De Litteris, earum ſonis, & uſu ordine alphabetico.

13. EX litteris omnibus modo adnotatis quaedam eundem habent ſonum, quem poſſident in latino ſermone; aliae eundem modo retinent, modo rejiciunt; &

& aliae nil ſapiunt latini. De ſingulis alphabetico ordine diſſeramus.

A a, *vel* Alof Á â

Sonat abſque accentu *a* latinum breve, ſimplex, & clarum, & tunc ſemper *a* parvum in ſono & pura motio erit (11*); ut Marad *aegrotavit*. Accentu vero ita â gravatum ſonum edit longum & mixtum ab *a* & *o*, potius tamen ad *a* quam ad *o* inclinantem veluti Camezs אָ Hebraeorum; ut Nâr *ignis*, târ *volavit*; & dicitur Alof, ſcil. vocalis magna ſonis vocalium *a* & *o* mixta.

Be B b

In principio & in medio dictionum, dummodo nulla ex litteris T K ɸ S щ illico ei ſequatur, idem valet ac B latinum; ut Bejt *tectum ſolare*. Sed ante T K ɸ S & щ, ac in fine dictionum ſonat P; ut Btâla *dies vacationis*, apud hodiernos *dies feſtus*, bkejt *flevi*, bɸajt *manſi*, lybſæ *veſtimentum*, bщeuɸa *cum deſiderio*, bŷb *janua*. Quae verba leguntur & audiuntur btâla pkejt pɸajt lypſæ puщeuɸa

bŷp, licet ſervandae radicis gratia hoc modo ſcil. cum P non ſcribantur.

Te T t

Valet T latinum; ut Tyleſ *perdidit*.

Dal D d

Idem eſt ac D latinorum: ſic Davl *lumen*. At in fine dictionis T profertur; ut Rŷd *voluit*, vŷd *vallis*, vlŷd *ſ boles*, *proles*. quae leguntur rŷt, vŷt, vlŷt.

Ee E e

Eſt E clarum ſimplex & ſemper breve, quia ſemper tanquam vocalis & pura motio conſideratur: ut Fenek *cuniculus*.

Fe F f

Reſpondet F latino; ut Fvŷd *jecur*.

Gim Γ r

Nova haec cyfra ſonum habet naturalem claro-acutum ſimilem arabico ج & italo

Digitized by Google

g cum *e* vel *i* : ſic ſequentes ſyllabae гa гe гy гi гo гu legendae ſunt già ge gy gi giò giù ; ut

Γaman̄	*collegit*		Giàma
Γebla	*petra*		Gebla
Γŷb	*tulit*	*pro*	Gŷp
Γĭb	*fer*		Gĭp
Γobon	*caſeum*		Giöbon
Γûȣ	*fames*		Giûȣ

Quem ſonum poſſidet ubique littera haec г, etiamſi ei praecedat vel ſequatur immediate aliqua conſonans, quae ipſum Gim a vocali disjungit ; quod idem valet ac Gim *quieſcere* , *non moveri* (22.) ; ut Nгaman̄ *collectus eſt*, sfaггla *cydonium malum* , гlajka *ſtirps* , гzâгi *mataxae* , гnŷn *vinea* , *ortus* , гlûd *pelles* , *coria* , nyгmæ *gramen* . Sed in fine ſonat Ч, nempe ut C acutum italorum ; ut Zeuг *par* , & legitur Zevч i. e. zeuic .

Çim Ч ч

Eſt *c* italorum ante *e* vel *i* habens ſcil. ſonum claro-acutum , naturalem , & proprium : ſic ſyllabas quae ſequuntur

ɥa ɥe ɥy ɥi ɥo ɥu pronunciantur cià ce cy ci ciò ciù ; ut Ɥallas *inquinavit* , ɥekken *minoravit* , ɥykɥùn *parvulus* , mſyɥɥĭn *quaeſiti* , ɥomb *plumbum* .

Eundem ſonum retinet etiamſi quieſcat (22) uti г ; ſic Ɥlamĭta *tegula* , ɥkejken *parvulus* , tyɥlĭs *inquinamentum* .

He H h

Eſt ſonus aſpiratus aequivalens ܗ Chald. & Syr. , ה Hebr. , ه Arab. , ut Hena *conſolatio* , hek *vel* hekka *ſeu* hekda *ita* , *ſic* , bhĭmæ *beſtia* . In fine dictionum , quum ſit Pronomen Affixum , tunc legitur ȣ ; ſic Meɰɰûh *conducite eum* , ɷallùh *relinquite eum* , fĭh *in eo* , nalĭh *pro eo* , *ſuper eum* , *contra eum* &c. quae leguntur meɰɰûȣ , ɷallûȣ , fĭȣ , nalĭȣ .

Dixi *quum ſit Pronomen Affixum* ; nam ſi aliud H erit, nempe radicale, tunc etiamſi in fine ſit , nihilominus proprium ſonum ſimpliciter aſpiratum retinebit ; ut Γýh *gloria* , *honor* , ykreh *deformis* , tbelleh *inſanivit* . Rectam hanc pronunciationem rigoroſe obſervant optimi noſtrae linguae pronunciatores : nec ſunt imitandi , qui H

finale & radicale non Affixum veluti Ȣ efferunt.

Ħha Ȣ ȣ

Novae hujus litterae ſonus editur ex profundiſſima gutturis aſpiratione, & vehementi pectoris ſpiritu, atque idem eſt ac ܚ Chald. & Syr., ח Hebr., ح Arab., ut Ȣaj *vivus*, ȣymmes *cicer*, ȣût *piſcis*.

Khot Φ φ

Hoc elementum eſt raucum & gutturale, quia formatur in ſummitate gutturis cum raucedine magna aliquantulum aſpirata, eſtque ſimile Arab. خ, & ܟ Syr. finali; ut Φafĭf *levis*, φydlæ *torpor*, mφammer *ſpurcatus*, moφbi *abditus*.

Y y, *vel* Elif Ŷ ŷ

Sonus iſte a Melitenſibus tantum naturaliter & proprie effertur; nam alio ore difficulter ab *i*, quod differt ab *y*, diſtinguitur: eſt enim ſonus gravis & medius inter *e* & *i*; ut Bydel *mutavit*, ſytel *tepidus factus eſt*, kyteb *ſcripſit*, non bedel, fetel, ke-

teb ; nec , quod pejus , bidel , fitel , kiteb &c,

Haec littera ſi accentum poſſideat , longa tunc ac vocalis magna erit , & dicitur Elif , ſcil. Y ex *e* & *i* compoſita & mixta ; eo quod ſemper , quamvis longa , eodem ſono gravi & medio ſeu mixto gaudeat ; ut Blŷd *urbes* , *civitates* , kŷl *manducavit* , klŷb *canes* , nŷkel *manduco* .

Gam Ꞁ ꞁ

Gam noncupamus , ut indicemus quod litteræ hujus ſonus ab illo litterae Gim Γ diſcrepat : haec enim valet *g* latinorum ante vocalem *a* vel *o* aut *u*, ſeu *gh* cum *e* vel *i*; & aequivalet quoque ܓ Chaldaeorum ſeu Syrorum , quia obſcure & obtuſe pronunciatur : ita ſyllabae Ꞁa ꞁe ꞁy ꞁi ꞁo ꞁu legendae ſunt ga ghe ghy ghi go gu ; ut Ꞁamŷma *turtur* , ꞁemꞁûm *querens*, mꞁermed *nigricans* , *ſubniger* , nyꞁꞁŷzæ *ſtimulus* . Quem ſonum retinet quoque etſi quieſcat ; ut Ꞁrŷzem *fauces* , ꞁzĭra *inſula* .

Gkho З з

Sonum habet inter gutturales rauciorem craſſioremque, qui formatur in medio gut-

turis, & valet غ Arab., ut Ɜant *vagina*, ɜylt *error*, baɜal *mulus*, jzŷɜel *allicit*. In fine dictionis pronunciatur Ѡ, ut fŷraɜ *vacuus*, & legitur fŷraѡ.

Aajn Ո ո

Hujus litterae ſonus fit raſione quadam in medio gutturis, ſed difficulter, niſi a natura & viva voce acquiritur, & eſt aequivalens ܥ Chal. Syr., ע Hebr. ع Arab. & Perſico, & cuique Aajn orientali: ſic ſcribis Ոajn *oculus*, *fons*, ոyrf *ſapientia*, *ſcientia*, nâref *ſapiens*, *ſciens*, ոĭn *adjuva*, mոallem *magiſter*, tոâm *frumentum*

In fine dictionum Ո vel ſilet, & erit reticentiae nota, quae eſt haec n̄ ſignatum; ut Bazan̄ *timuit*, ſatan̄ *potuit*: vel tanquam Ʀ effertur; ut Foɸɸŷո *boletus*, dollŷո *cucumis*, quae pronunciantur foɸɸŷʀ, dollŷʀ.

Ii I, ſeu Ǐ ǐ

Sine accentu valet *i* latinum, eſtque vocalis parva ſeu pura motio brevis ubique & clara; ut Vyri *oſtenſio*, *demonſtratio*,

Li *qui*, *quae*. *quod*. Quando autem accentu ita ĭ ſemper picto, quem *apertum* (11) noncupavimus, gravatur, tunc magna ac longa erit nec non clara in ſono aperta & ſimplex remanebit; ut Bĭr *puteus*, rejjĭn *venientes*, ꞩmĭr *aſini*, ĭlu *jamdudum*, zĭr *urceus aquarius fictilis*.

Jod J j

Valet j latinum, ut in Junius, jecur; ſic Jûm *dies*, jŷk *ſi*, jŷn *ego*, jyчꞩad negat.

Kaf K k

Aequivalet k, ut kalendas, ſeu C ante *a o u* vel *ch* cum *e* & *i*; ut Katŭſa *aquaeductus*, *tubus* proprie *fictilis*; kem *quantum*, kŷl *manducavit*, kûlu *manducate* (8).

Qof ꝗ ꝗ

Formant elementum hoc ἐπιγλωττὶς & guttur ad inſtar cornicis vocis, ac proinde ſonus cyfra hac ꝗ deſcriptus, eſt profundior, aſperior, acutior ſono litterae k, & ſimilis ܩ Chal. Syr. ק Hebr., & ق

Arab., nec inter palatinos ſonos eſt enumerandus, licet plerique e grammaticis linguarum orientalium ſaepe inter palatinos enumeraverint; hic enim acutus ſonus epiglotticus & gutturalis eſt, & nil habet palatini; ut ɋabĭl *progenies*, ɋamar *luna*, ɋamȣ *triticum*, ɋjŷs *menſura*, ɋolla *urceus grandis aquarius*, ſeu *amphorae fictilis* ſpecies, ɋŭm *ſurge*.

Lam Mym Nun, L l M m N n

Eadem ſunt ac L M N lat., ut Le *non*, mevt *mors*, nŷdi *humidus*.

O o, *vel* Olaf Ô ô

Abſque accentu eſt *o* latinum, ſed breve, & ex parvis vocalibus (11); ut Toɋol *gravitas*, ωodor *virides*, ȣomor *rubei*. Cum accentu vero clauſo ſic ô ſemper poſito, ſonum edit mixtum ab *o* & *a* inclinantem potius ad *o*, & hac de cauſſá Olaf & vôcalis magna tunc dicitur; ut ɋôm *ſurrexit*; musmôr *clavus*, bzôr *piper*.

Pi Re Sin, P p R r S s

Eadem quoque ſunt ac P R S lat. ut jpeſpes *pipit*, ritæ *cuticula*, ſema *coelum*.

Scin Ч щ

Valet *ſc* ante *e* vel *i*, ſeu *ch* gallorum aut ܫ Chald. שׁ Hebr. ش Arab.; ut Чabañ *ſatiatus eſt*, щebnet *ſatiata eſt*, щitân *ſatan*, *diabolus*, щhyrt *clamavi*, & *ploravi* (6).

Vau V v

Littera haec eſt conſonans, quae licet ſono litterae *u* gaudere videatur, tamen *u* pro *v* in noſtra dialectu adhiberi nequit; ut Varda *roſa*, verфa *folium*, vyzэa *ſtellio*, bdŷvæ *agricolae*, non autem uarda &c.

Uu U u, vel U ŭ, aut U û

Si accentum non habet, breve & parvum erit; ut Sukrâna *lolium*. Si habet, tunc longum ſonum edit, ſed varium, & ideo *u* accentu tam aperto quam clauſo ſignari poteſt: nam pro ſono longo & pu-

ro indicando adhibet apertum; ut Fŭꝗ *ſupra*, zŭl *abi*, & pro longo, ſed obſcuro utitur accentu clauſo, & erit tunc ſonus mixtus ab *e* & *u*, ad *u* potius inclinans; ut Bûl *minge*, nûm *nata*, rûȣ *ſpiritus*.

Vaf W w

Conſonans haec habet vim ſoni latini; ut in Venio, avunculus, vivus; ſic Wenwen *vibravit*, Wâwu *infans*: ſed in fine tanquam F pronunciatur.

Zajn Z z

Sibilatum eſt & denſiſſimum, ut Zaran̄ *ſeminavit*, zebbûr *olivetum*, zejt *oleum*. Sed ante ꝗ, t, & in fine dictionis ſonat S; ut Zꝗŭꝗ *utres*, hmyzt *alligavi*, oobz *panis*; quae leguntur Sꝗŭꝗ, hmyſt, oobs.

Tsod Ʒ Ʒ

Noncupamus Tsod, quia forte eſt in ſono, & aſperum, ac multum differt a Z; ut Ʒokk *truncus*, ʒkŭk *trunci*. Sed de hoc, & de antecedenti z clarius diſſeruimus p. 64. n. 5.

Ae Æ æ

Eſt quid medium inter *a* & *e* ut Saegol Hebr. אֶ, & obſcurum ac aliquantiſper mutum. Littera haec apud nos nequit inveniri, niſi in fine dictionum, & maxime nominum foemininorum; ut Meræ *ſpeculum*, nyuɪſæ *ſiccitas*, nſevvæ *aequalitas*, bŷdjæ *agricultura*. nyſæ *foeminae*. Sed aequivalet aliquando ا & ſaepe ة Arab., aut ה, raro ܘ vel ܐ Chal. Syr., quum ſint in fine.

CAPUT SECUNDUM

De quarumdam litterarum affinium Differentia.

UT nonnullarum litterarum affinium in ſono melius diſtinguatur *Differentia*, producamus ſequentia

EXEMPLA.

14. Ȣ differt a Ф

Ȣajt	*paries*	Фajt	*filum*
Ȣall	*ſolvit*	Фall	*acetum*
Ȣadd	*dies dominicus*	Фadd	*ſulcus*
Ȣabbel	*gravidavit*	Фabbel	*confudit*
Ȣazen	*malitia*	Фazen	*repoſuit, condidit* frumentum, oleum &c.
Taȣti	*ſub me*	TaФti	*culpa* ſeu *cauſſa es*.
Maȣrŭt	*aratus*	MaФrŭt	*fructibus* aut *foliis dolatus*
Ȣjŷna	*recreavit nos*	Фjŷna	*aſtutia*

15. Ո a З

Ոâli	*altus*	Зâli	*quod caro venditur*
Ոâr	*vituperium*	Зâr	*invidit*
Ոaшшa	*coenam dedit*	Зaшшa	*reddidit animum linquentem, fecit, ut quis deficiat animo*
Ոammar	*habitavit*	Зammar	*in manipulos redegit*
Ոazel	*ſelegit, diviſit*	Зazel	*nevit*
Ոoшш	*nidus*	Зoшш	*odium internum, malignitas, malevolentia* ſeu *perverſa voluntas in alium*.

16. K a Ф

Karba	*ſuſpirium prodiens ab interno doloris ergo ſeu laſsitudinis,*	Фarba	*appropinquatio*
Ոakar	*faex, amurca olei.*	Ոaɸar	*ulceravit*

Joktor *creſcit*	Joꝗtor *diſtillat*
Kŷs *calyx*, *cyathus*	Φŷs *metitus eſt*.

Haec vox Kŷs *inter obſoletas hodie evaſit*, & *invenitur tantum in quodam vulgari adagio nempe* = Sꝗŷni kŷs yl mrâr : *fecit me bibere calycem amaritudinum*.

17. Â ab Ô

Dâr *domus*	Dôr *converſus eſt*
Tâꝗ *inſtitit* in laborem mente & animo	Tôꝗ *praebuit ſubſtantiam* cibus, potus &c.
Fâr *mus*	Fôr *emiſit* aquam, jus, olla
Ʒâr *invidit*	Ʒôr *ſpecus*
Ꝛmâr *rubeus evaſit*	Ꝛmôr *aſinus*.

18. Ŷ ab Ĭ

Bŷŋ *vendidit*	Bĭŋ *vende*
Dŷꝗ *guſtavit*	Dĭꝗ *anguſtia*
Fŷꝗu *ſanati ſunt*	Fĭꝗu *ſanamini*
Гmŷŋ *hebdomadae*	Гmĭŋi *colligere meum*
Ktŷb *liber*	Ktĭb *ſcriptura*, *ſcribere*

Rŷȣ *foetuit* Rĭȣ *ventus*
Snŷn *dentes* Snĭn *anni*

Sic pariter ŭ cum accentu aperto ab û clauſo differt, licet raro; ut Dnŭb *peccatum*, & Dnûb *caudae*.
Quas differentias niſi obſervaverimus, in innumerabiles labimur errores.

CAPUT TERTIUM

De mutatione ſonorum, & cauſſa mutationis eorumdem.

19. DIximus in variis locis Capitis I., quod litterae B D Γ Ʒ Ո & Z in fine dictionum ſonos proprios amittunt, & pronunciantur ac ſi eſſent P T Ч Ф Ȣ & S: quod fit, ut radicales (35.) litterae conſerventur, cognoſcanturque ſignificationes, atque eaſdem dictiones clare ac facile in Lexicis abſque ullo errore aut confuſione ordinare, & ordinatas invenire poſſimus. Eadem ratio facit ad B ante t k ф s щ, & ad ո in fine quando ſilebit ſcripta hoc modo ո̄.

Ob hanc ſonorum, & non litterarum mutationem qui ſcribit facile in errores incidere poterit, litteram nempe pro littera accipiendo: qua de re quoddam generale principium ſtatuatur oportet, cujus ope errores penitus vitari in ſcribendo poſſint; eritque ſequens

CANON GENERALIS

Conſulendus in dubiis

20.=SI dubium tibi erit, an ſcribenda ſint in fine dictionis B D Γ Ʒ Ո Z, aut P T Ч Ф Ȣ S; ſtatim finali, de qua dubitas, adde quamdam vocalem vel ſyllabam (quod fit inflexione aut affixione), tumque mutata dictio ob additionem dabit tibi & clare oſtendet veram radicalem litteram=.

21. Quam regulam certam ac firmiſſimam exemplis explanamus ac reddamus clariorem. Vis ex. c. ſcire quales ſint finales litterae radicales dictionum Bŷb *janua*, zŷd *auxit*, tŷr *ſolemnitas nuptialis*, ſebaƷ *tinxit colore*, rmǐn *colligere*, Фobz *panis* &c. junge unicuique dictioni vocalem aut ſylla-

bam affixione vel inflexione, & habebis v.g. Bŷbi *janua mea*. zŷdu *auxerunt*, ty-rŷn *ſolemnitates nuptiales*, ſebaзni *tinxit me colore*, гmǐni *colligere meum*, ɷobzna *panis noſter*; & non bŷpi, zŷtu, tyчŷn, ſebaɷni, гmǐȣi, ɷobſna &c. Igitur per hunc canonem veluti per axioma abditae litterae radicales ac genuinae detegantur. Unde clare ſit manifeſtum dictarum vocum, ceterarumque ſimilium finales litteras eſſe procul dubio B D Γ З Ω Z, & non alias, quamvis in ore ſoni litterarum P T Ч Ɯ Ȣ S audiantur. Hunc ergo canonem in dubiis conſule.

CAPUT QUARTUM

De Vocalibus.

22. IN duas ſpecies diviſimus vocales (11), in parvas ſcil. & magnas, quibus quaeque conſonans legi poteſt ac moveri, & abſque iis non poteſt, licet ipſae vocales per ſe valeant: idcirco conſonans, cui immediate ſequitur vocalis dicitur MOTA, cui non, QUIESCENS.

23. Vocales autem parvae ſeu *ſimplices* litterarum *motiones*, quum nulla in iis adſit ſoni productio, nec mixtura, niſi naturalis, quando habebitur, ut in y, nullo proinde ſigno ſeu accentu gravandae; ideoque omnes ita ſimpliciter a e y i o u deſcribuntur,

24. Hic lectorem monitum volumus quod vocalis Y magis diſcrepat ab I in ſono, uti in cyfra: eſt enim ſonus medius inter *e* & *i*, ſed ab utroque diſtinctus & gravis, ita ut neutra cyfra deſcribi poſſit; ut Bydæ *coepit*; dyneb *peccavit*; ſyder *pectus*: quae dictiones male ſcribuntur bidæ, dineb, ſider, & peſſime bedæ, deneb, ſeder; & ſimilia innumera.

25. Iiſdem ſimplicium motionum ſeu vocalium parvarum figuris utimur quoque in denotandis ac deſcribendis, vocalibus magnis (quae a majoribus noſtris Matres Lectionis vocabantur); ſed cum accentu aperto vel clauſo, praeter *a*, Vocales igitur Magnae ſeu *matres lectionis* ſunt numero ſeptem â ŷ ĭ ô ŭ û æ: *u* enim pro ſoni varietate, vario accentu gravatur. Quae accentum apertum (ˆ) habeant, ſimplices & clare pronunciantur, & tunc accentus ſuper eas ita ˆ poſitus indicat tantum longitudinem ſoni ſeu protractionem,

ac ſi eſſent duae vocales; ut Smîn *opimus pinguis*, sûf *lana*: quae vero poſſident clauſum (*) praeter protractionem magnarum vocalium ſemper propriam, mixtae efferuntur, eo quod ſonus earum eſt quaſi ſonus duarum vocalium, qui in unum mixtum & longum per craſim contrahitur.

26. Contractio autem fit hoc modo

â	mixtum ab	*a* & *ô*	quae craſſantur in	â
ŷ		*i* & *e*		ŷ
ô		*o* & *ă*		ô
û		*e* & *u*		û

Sic târ *volavit*. kŷn *fuit*, dôr *converſus eſt*, kûl *manduca*, pro taor, kien, doar, keul, & ſimilia.

27. Quum autem dubitetur in ſcribendo de qualitate vocalium magnarum, an nempe ſit â vel ô, & ſimiliter in fine a vel æ &c;, tunc, ut abſque ulla hallucinatione ſecernantur, ab earum origine, nempe a linguis, unde ortus & natales habuerunt, petendae erunt ac deducendae. Quod obſervandum eſt in ſcribendis dictionibus, ne erremus. Nec intereſt quod apud veteres vocales magnae numero fuerint mi-

nores ; nam de paucis ambigi poteſt , & nunquam de omnibus . Hac regula utendo quaeque vocalis magna de cujus eſſentia & qualitate ambigitur , ſcribenda videtur juxta dialectum orientalem , ex qua originem duxit , ſervata tamen utriuſque dialectus natura ac proprietate , & ſaepe mutatione : quod fit per thematum clavim , quam porrigit accurata mutationum cognitio. Sed haec maximi momenti difficultas , quam pauci & quidem pauci poſſunt ſuperare , mediante Lexico noſtro diſſolvetur .

28. Praeterea in ſcribendis contractis ậ & ô poteſt quiſque ad libitum & juxta dialectum nativam adhibere ; ut zʒâzaʒ & zʒôzaʒ *juvenes*, daɸɸâɸ & daɸɸôɸ *ſonator* , excepto caſu differentiae (17) . Sed omnis vocalis magna nunquam dividitur, nempe ex ea nequit auferri contractio , niſi , quod raro fieri licet , in ſola poeſi . Nec adhiberi poteſt ŷ pro ĭ , aut viceverſa (18.) ; male enim ſcribis mĭt *mortuus eſt*, rĭd *voluit*, aut sŷd *hero* , yrrŷd *volo* , ſed ſcribendum eſt mŷt , rŷd , sĭd , yrrĭd : aliter alia pro aliis accipi confuſe poſſunt , & peſſime legi .

CAPUT QUINTUM

De Mutatione Litterarum.

Multifariam fieri poteſt litterarum mutatio.

29. Primo. L Articuli yl, quando nomen cui praefigitur incipit a littera ex ſequentibus novem T D Ч N R S Щ Z Ʒ, in eam ipſum L convertitur; ut

Yt-trĭꝗ *via*		yl trĭꝗ
yd-debba *equa*		yl debba
yч-чavla *cornix*		yl чavla
yn-nŷs *homines*		yl nŷs
yr-râs *caput*	pro	yl râs
ys-sajf *aeſtas*		yl sajf
yщ-щytvæ *hyems*		yl щytvæ
yz-zmŷn *tempus*		yl zmŷn
yʒ-ʒokk *truncus*		yl ʒokk &c.

30, Secundo. H pronominis conjuncti ſeu Affixi poſt ȣ, in idem mutatur; ut

Fetaȣȣa *aperuit eam*	pro	fetaȣha
Гeraȣȣom *vulneravit eos*		гeraȣhom &c.

Idem H affixum poſt Ո, mutat ſe, & Ո in Ȣ, & poſt Ф vel Ɜ, in Ф; ut

Mnaȣȣa *prohibuit eam*	pro	mnaՈha
Γerraȣȣom *toleravit eos*		rerraՈhom
Nefaффom *turgefecit eos*		nefaфhom
Sebaффom *colore tinxit eos*		sebaɜhom

31. Tertio. T vel D quando duplicantur, & ea ſequitur immediate littera S, haec & duo T vel D in duo 3 migrantur; ut

NՈa33u *ſternuere facimus*	pro	nՈattsu
Nфa33u *ſanctificamus, celebramus*		nфaddſu
Nꞁe33u *aggerimus, coacervamus*		nꞁeddſu &c.

32. Quarto. T ſervile (116) aut characteriſticum (148) quando praefigitur redicalibus D Ҹ S Ꙡ Z 3, tunc addito illi Y in eandem radicalem T mutatur; ut

Ydďŭr *converteris*	pro	tďŭr
yҹҹaфlaф *motus eſt*,		tҹaфlaф

yssŭm *jejunabis*		tsŭm
yɥɰoɸɸ *findis*	pro	tɰoɸɸ
yzzĭd *auges*,		tzĭd
yʒʒakkak *ad inſtar trunci factus eſt* ſenex, arbor.		tʒakkak

33. Quinto. N pariter ſervile quando praeibit radicalibus L M & R, tunc praefixo quoque y, in ipſas convertitur; ut

Yllyrrmu *fraenamus*		nlyrrmu
ymmorru *imus*	pro	nmorru
yrrĭd *volo*		nrĭd

Similiter N ſervile quando antecedit N radicali vult Y praefixum; ut ynnyzzel *deſcendere faciam*. Sed quando N ſervile aut characteriſticum antecedit B radicali, tunc in M mutatur; ut Mbûs *oſculor*, mbynæ *aedificatus eſt* pro nbŭs, nbynæ.

34. Sexto tandem D radicale quando veniet immediate ante T ſervile tam in medio dictionis, quam in fine in T migrat; ut

Battejn *duo ova*	)	badtejn
Φnatt *ſteti*	pro	ɋnadt
Mratt *aegrotavi*	)	mradt &c.

Sic L radicale ante N ſervile in ipſum N ſaepe convertitur ut

Ɲamynna *fecimus*	)	namylna
Uſánna *pervenimus*	pro	uſalna
Ḱynna *manducavimus*	)	kylna

De Radicalibus, Servilibus, & Characteriſticis litteris clarior idea habebitur, quando de Verbo agetur, ideoque quae in hoc capite intelligi non poſſunt, ibi (112) intelligentur ac plana reddantur.

CAPUT SEXTUM

De Methodi adhibitae Rationibus.

I.

35. SOnus quarumdam litterarum aliquando ante nonnullas litteras aut in fine dictionis mutatur, & non cyfra, radicis ſervandae gratia: radicales enim litterae, mutari *ut plurimum* nequeunt (38).

II.

36. Quod ſi interdum mutentur, id aſperitati emolliendae, ſcribendique facilitati imputandum.

III.

37. Sed vocales magnae mutationibus ſaepiſſime ſolent ſubjici.

IV.

38. Servandarum autem radicalium litterarum uſus invaleat neceſſe eſt, ne radicales, & primariae voces expiſcari nequire eveniat.

V.

39. Praeterea cave vocales magnas accentibus ſignare negligas; ſecus enim errabis: ſic Jyngos *deeſt*, & cum accentu

ita jynqôs *metitur*, tajjar *volare fecit*, tajjâr *goſſipium carminatum*, bys *ſolummodo*, bŷs *falco*, uŋyref *ſtitit ſe ad januam* vel *feneſtram*, uŋŷref *durus*, nydæ *ros*, nŷdæ *publicavit*.

VI.

40. Sed in fine dictionis vocales quomodocunque ſint nunquam ſignantur.

LIBRI PRIMI FINIS.

Digitized by Google

GRAMMATICAE MELITENSIS

LIBER SECUNDUS

DE DICTIONIBUS SEU DE ORATIONIS PARTIBUS

41. Dictiones quae veluti partes Orationem Melitenſem conficiunt, ſunt numero quatuor, ſcilicet Nomen, Pronomen, Verbum, & Particula: quare de ſingulis regulas inſtituentes in quatuor partes librum hunc partimur.

PARS PRIMA

DE NOMINE

42. Nomini accidunt ſeptem, nimirum Qualitas, Species, Genus, Numerus, Formatio, Caſus, & Declinatio.

Digitized by Google

CAPUT PRIMUM

De Qualitate Nominis

43. QUalitate Nomen diſtinguitur in SUBSTANTIVUM, quod vel Proprium; ut Adâm *Adam*, Mâlta *Melita*, Rŭma *Roma*, vel Appellativum; ut Bnŷdem *homo*, Knĭsjæ *eccleſia*; & in ADJECTIVUM, ut Nadĭf *mundus*, Sabĭȣ *pulcher*.

46. Deinde Appellativum poteſt eſſe vel DETERMINATUM; ut ɷobza *panis* unus, ɸamȣa *triticum* unum, dollŷna *cucumis* unus; vel INDETERMINATUM, ut ɷobz *panis*, ɸamȣ *triticum*, dollŷn *cucumis*.

45. Ita pariter Adjectivum diſtinguitur comparatione, ut Aɸal vel aɸɸal *ferocior*, ysbaȣ *pulcrior*, aɜnæ vel yɜnæ *ditior*.

46. Utrumque vero (ſubſtantivum & adjectivum) fieri poteſt DIMINUTIVUM; ut zuejmel *equulus*, klejjeb *catellus*, sbejjaȣ *pulchellus*.

CAPUT SECUNDUM

De Specie Nominis

47. NOmen in ſpecie conſideratum dividitur in PRIMITIVUM & DERIVATIVUM. Hoc ab alia dictione derivatur, illud a nulla, Hinc derivativum oriens a nomine NOMINALE, a verbo VERBALE vocatur.

48. Nomina Nominalia ſunt =

Poſſeſſivum, quod a quovis Subſtantivo provenit, ut Baȣri *nauta* a baȣar *mare*, uti italice marinajo, bydvi *agricultor* a bŷdjæ *agricultura* &c.

Patrium ſeu Gentile, ut Mâlti *Melitenſis*, a Mâlta *Melita*, Ʒavɥi *Gaulitanus* a Ʒavdeщ *Gaulus*, Sꝗalli *Siculus* a Sꝗallĭa *Sicilia*; Ωarbi *Arabs* a Ωarb *Arabia* &c.

Locale denotans locum rei, ut Myzblæ *fimetum* a zybel *fimus*, myщtlæ *ſeminarium* plantarum a щ̣ytlæ *planta*, mɷadda *cervical* a ɷadd *gena*, quae dormiendo cervicali fulcitur &c.

49. Verbalia ſunt =

Nomina Agentis ſeu Actoris latinorum participiis activis ſaepe reſpondentia; ut Ωam-

mŷl *faciens* vel *factor* a Ɲamel *fecit*, ℵôres *cuſtos* a ℵâres *cuſtodivit*, *aſpexit*, Kyttŷb *ſcriptor*, *ſcriba* a Kyteb *ſcripſit*, Tyddŷb *mendax* a Tydeb *mentitus eſt* &c.

Nomina Patientis latinorum participiis paſſivis aequivalentia, ut Maɲmûl *factus*, mℵôres *cuſtoditus*, myktûb *ſcriptus* &c. quae ſunt pariter a ɲamel, ℵâres, kyteb.

Nomina Actionis; ut Ꝗari *lectura*, *legere* a Ꝗara *legit*, ſtâr *prandium* a fatar *prandit*, tybdĭl *mutatio* a byddel, quod a bydel *mutavit* &c.

Nomina Vicis. ut ꝗarja *lectio una* a ꝗara *legit*, ykla *manducatio una* a kŷl *manducavit*, ꝗavma *ſurrectio una* a ꝗôm *ſurrexit*, mavra *iter unum* a mâr *ivit* &c.

Nomina Loci in quo fit actio, ut maφſel *locus lavandi* a φaſel *lavit*, maφzen *repoſitorium* a φazen *repoſuit*, merꝗed *cubile* a raꝗad *dormivit* &c.

Nomina Inſtrumenti, quo fit actio; ut moſtŷℵ *clavis* i. e. inſtrumentum aperiendi a fetaℵ *aperuit*, motva *inſtrumentum complicandi* a tyvæ *complicuit*, mκebbæ *inſtrumentum convolvendi filum* a kebbeb *glomeravit*, *convolvit* filum, maℵrŷt *aratrum* i. e. inſtrumentum arandi a ℵarat *aravit* &c.

CAPUT TERTIUM

De Genere Nominis

50. GEnera apud nos proprie loquendo duo ſunt, MASCULINUM & FOEMININUM. Quoniam vero Nomina quaedam, & maxime adjectiva ſub eadem terminatione duplex genus complectunt; ideo COMMUNE per tertium accedit, illud nempe quod utrique generi inſervit.

Genus autem in hac lingua ut cognoſcatur praecipuae ſequentes Regulae occurrunt obſervandae.

REGULA I.

51. = *Genus noſce a ſignificatione* =

Unde marium nomina tum propria, tum quoque illis competentia ſunt maſculina; ac ſimiliter foeminarum foeminina.

REGULA II.

52. = *Genus noſce a terminatione* =

Sic nomina deſinentia in A vel Æ ac ſaepe in T ſunt foeminina; ut baqra

vacca, renna *paradiſus*, ƨnŷnæ *pietas* tyſlæ *puella*, *virgo*, bynt *filia*, mevt *mors*. Excipe quae excluduntur a Regula I, cum Sema *coelum*, ƨana *divitiae*, ƨama *lutum*, ƨanæ *cantus ruſticus*, *poeſia naturalis*, aliiſque nonnullis, quae ſunt maſculina.

REGULA III.

53. = *Genus noſce ab adjunctis* =

Si adjunctum nomini erit maſculini generis, nomen pariter maſculinum, ſi foeminini foemininum erit; ut yuɰ-ɰemuɰ telnet, u yl ɸamar ƨôb: *ſol ortus eſt*, & *luna occidit*, ubi verbum telnet, quod eſt foemininum, indicat nomen ɰemuɰ eſſe generis foeminini, ƨôb e contra, quia eſt adjunctum maſculini generis, indicat quod ɸamar maſculinum ſit: Sic yl myſ-ſŷr ſabìʀ, u l'omm mdelllæ: *pater pulcher* eſt, & *mater delicata*.

REGULA IV.

54. Obſerva, quod plerumque ad foemininum genus ſpectant nomina Regionum, Provinciarum, Inſularum, & Urbium. Dixi *plerumque*, quia in hiſce no-

minum claſſibus non deſunt communia praeſertim Inſularum & Urbium.

Sunt quoque foeminina Rûꝯ *ſpiritus*, ꝗalb *cor*, dàr *domus*, ꝏbâr *novitas*, ꝡemꝡ *ſol*, ĭd *manus*, râs *caput*, ꝋajn *oculus*, aliaque uſu diſcenda.

CAPUT QUARTUM

De Numeris Nominum

55. Numeri Nominum apud Melitenſes tres ſunt Singularis, Dualis, & Pluralis; ut Byqqæ *pars*, byqtejn *duae partes*, byqqŷt *partes*, Zerna *ſemen unum*, zerntejn *duo ſemina*, zernŷt *ſemina*, ꝋajn *oculus*, ꝋajnejn *duo oculi*, enjûn *oculi*.

56. E tribus hiſce numeris quaedam Nomina unum dumtaxat, alia duos, & pleraque omnes poſſident.

57. Unius numeri nempe ſingularis ſunt:

Nomina peregrina metallorum; ut Ꝺomb *plumbum*, râm *aes* &c. dico peregrina, quia noſtralia metallorum nomina habent Pluralem; ut

	(Deheb *aurum*		(Dhubŷt
Sing.	(Fyddæ *argentum*	Plur.	(fyded
	(Ꞩadĭd *ferrum*		(ꞩdejjed

Nomina elementorum ; ut Art *terra*, ajru *aer*, ylmæ *aqua*. Nâr vero *ignis* habet nyrŷn, & Art quando ſignificat *terrenum* habet artijŷt.

Nomina liquidorum ; ut Ƞaſel *mel*, nakar *faex*, ꞩalĭb *lac*, meraꝗ *juſculum*, lynkæ *atramentum*, naraꝗ *ſudor* &c. Exceptis Mbĭd *vinum*, & zejt *oleum*, quorum pluralia ſunt mbejjed, zjût.

Nomina Verbalia Actionis ; ut Ꞩyll *furtum*, ꞩylm *ſomnium*, nnâs *ſomnum*, bnĭt *miſſio* &c.

58. Duorum numerorum, nempe ſingularis & Dualis ſunt ſequentia

Id *manus*	Idejn *duae manus*
Ryrel) *pes*	ryrlejn) *duo pedes*
Sŷꝗ) *pes*	ſaꝗajn) *duo pedes*
Rkoppa *genu*	rkoptejn *duo genua*
Uydnæ *auris*	vydnejn *duae aures*
Uyrk *femur*	vyrkejn *duo femora*
Ꝏadd *gena*	ꝏaddejn *duae genae*

Digitized by Google

Sed quando Ꝋadd ſignificat aratri ſulcum, aut ſignum illud momentaneum quod inſtar ſulci in aqua relinquit navis, arundo, baculum &c. tunc habet pluralem ꝏdûd *ſulci*.

59. Hic monemus nomina omnia plurali numero carentia loco ipſius dualem adhibere; ita dicimus erbañ idejn *quatuor manus*, ꝕatlŭhom bidejhom: *interfecerunt eos manibus ſuis*. Aſt ſciendum omnia nomina, quae poſſident pluralem poſſidere quoque dualem, ſi non proprium. ſaltem improprium, uti modo videmus.

DE NUMERO DUALI

60. Dualis numerus duo tantum indicat, ut Singularis unum. Eſt autem duplex, Proprius qui deſinit in ajn & ejn; ut Sebnajn *duo digiti*, ſentejn *duo anni*, & Improprius, qui a plurali per vocem zevr formatur: ſic Zevr kotba *duo libri*, zevr yshmæ *duae portiones*, quia proprie non habentur kytbejn, yshmejn.

61. Numerum Dualem Proprium ſolent habere Nomina:

1.° Rerum natura duplicium, ac proinde quamplurima membrorum corporis nomina; ut

Ȣâreb *cilium*	ȣvyrbejn *duo cilia*
Ոajn *oculus*	ոajnejn *duo oculi*
Kytf *humerus*	kytfejn *duo humeri*
Mynfes *naris*,	mnyfsejn *duo nares*
Mynkeb *cubitus*	mnykbejn *duo cubiti*

2.° Ætatum & Temporum ; ut

Sŷna *hora*	ſantejn *duae horae*
Jûm *dies*	jumejn *duo dies*
Lejl *nox*	lejltejn *duae noctes*
Гymna *hebdomada*	rymentejn *duae hebd.*
Щahar *menſis*	щahrajn *vel* ejn *duo menſes*
Rebbŷna *ver*	rebbyոtejn *duo vera*.

3.° Numerorum , Quantitatum , & Monetarum , ut

Mǐæ *centum*	mitejn *biſcentum*
Elf *mille*	elfejn *duo millia*
Zevr *par*	zevrejn *duo paria*
Ȣabba *granum*	ȣabtejn *duo grana*
Vɸǐa *uncia*	vɸitejn *duae unciae*
Rbǐոi *quatuor aſſes*	rbոajjejn *octo aſſes* ,

Dicitur Rbǐոi i. e. *quaternarius* quia quatuor conſtat partibus , uti tnejni *binarius* ,

tlŷti *ternarius*, voces olim in uſu, & uti poſſunt.

4.° Ponderum & Menſurarum; ut Ratal *libra* continens triginta uncias, ratlajn & ratlejn *duae librae*. Uyznæ *pondus* quinque librarum, vyzyntejn. Ꝗantâr *pondus* centum librarum ſeu rotolorum, ꝗantarajn, ejn,
Kejla *menſura* keltejn *duae menſurae*
Шyber *ſpithama* щybrejn *duae ſpithamae*
Ꝗâma *ulna*, ὀργυιά, *menſura utriuſque manus extenſae*, Ꝗomtajn & ꝗamtejn *duae ulnae*. Ꝗoffa *corbis*, ꝗoſtejn *duo corbes* &c.

5.° Rerum quarumdam victul potuique pertinentium; ut

Bajda *ovum*, battajn & battejn *duo ova*
ByttĭΦa *melo*, byttiφtejn *duo melones*
Dollŷωa *cucumis*, dollyωtejn *duo cucumeres*
Γobωa *caſei forma*, rbyωtejn *duae caſei forma*
Φobza *panis unus*, φbyztejn *duo panes*
Ωazzæ *lens*, ωaztejn *duae lentes* &c.

6.° Tandem quamplurima nomina diverſae ſpeciei numerum dualem proprium habent, quae ob ſpecierum diverſitatem ad determinatam claſſem minime reduci poſ-

ſunt, ſed ut plurimum ſolent eſſe foeminina ſic

Berꝗa *fulgur*	berꝗtejn *duo fulgura*
Ferոa *ramus*	ferոtejn *duo rami*
Ոmĭlæ *natura*	ոmĭltejn *duae naturae*
Besꝗa *ſputus*	besꝗtejn *duo ſputi*
Baꝗra *vacca*	baꝗartajn & baꝗartejn
Verꝗa *folium*	verꝗtejn *duo folia*

Ȝalꝗa *fundus* ſeu *poſſeſſio ſepimento vallata*, ᴣalꝗtajn & ᴣalꝗtejn &c.

Nomina quae carent duali proprio improprium ut diximus (59) adhibent.

DE NUMERO PLURALI

62. Difficile eſt quammaxime in tanta hujus Melitenſis linguae pluralium varietate atque farragine regulas inſtituere. Enimvero ne Lectores noſtri idiomatis arcana mecum inveſtigantes abſque ullo lumine quoad hunc articulum omnino relinquam, numerum Pluralem in Regularem & Irregularem partiar. Regularem voco, qui fixam firmamque ac determinatam terminationem, atque formam habet, & qui vagam & incertam, Irregularem.

63. Pluralis Regularis dici poteſt quando in nominibus maſculinis & communi-

bus deſinit in IN ; ut ḳaddisîn *ſancti*, kyſrîn *crudeles*, ʀajjîn *vivi*, mejtîn *mortui*, & in foemininis in ŶT ; ut bnŷt *filiae*, *virgines*, byqqŷt *partes*, rymmynŷt *melogranatae*, vardŷt *roſae* : ſi ſecus declinabitur, erit tunc Irregularis.

DE PLURALI IRREGULARI

64. Etiamſi Pluralis Irregularis omni ferme regula deſtitutus ſit, eo quod in varias atque innumeras terminationes defluat; illum nihilominus ad quaſdam determinatas claſſes reducere conabor. Nam Plurales omnes vel in vocalem, vel in conſonam deſinunt. Hinc habemus duos claſſium primarios ordines, primus terminans in vocalem, in conſonantem alter. Praeterea vocales variae ſunt, variaeque inde habentur terminationes. Poſtea praeter ultimam litteram queunt ante oculos haberi penultimæ, & antepenultimae tam vocales ſive parvae ſive magnae, tam conſonae motae aut quieſcentes. Praeterquamquod conſideranda quoque erit ſyllabarum quantitas. Qua ex varietate varii, & quidem inter ſe diſtincti emergunt Plurales quaſi regulares, etſi Irregulares, quos ad

numerum XXII. claſſium redegi, quaeque perinde claſſes veluti paradigmata Pluralium Irregularium aliis Pluralibus ſibi ſimilibus quotquot in Melitenſi ſermone inveniuntur, poterunt inſervire.

PRIMVS ORDO PLVRALIVM IRREGVLARIVM

65. Primi ordinis Plurales Irregulares ſunt qui deſinunt in A, Æ, & I.

Sequentes quatuor deſinunt in A.

I.ª Claſſis eſt Diſſyllaborum brevium quieſcente media; ut Kotba *libri*, foɋra *pauperes*, ɜonja *divites*, nomja *caeci*.

II.ª Eſt quoque Diſſyllaborum, habentium tamen quieſcentem in principio, & in medio â magnum; ut Nsâra *Chriſtiani*, ɋrâba *conſanguinei*.

III.ª Habet tres ſyllabas, quarum mediae eſt ŷ magnum poſt duas litteras ſimiles; ut Dammŷma *collectores goſſipii*, ſajjŷda *piſcatores*, ſavvŷma *jejunantes*, navvŷma *natatores*.

IV.ª Eſt tertiae ſimilis, ſed loco ŷ habet â vel ô juxta varietatem noſtrarum diale-

ctorum ; ut Rabbâta & rabbôta *ſatellites*, ոajjâta vel ոajjôta *vociferatores*, tallâba vel tallôba *rogatores*, *mendici*, ȣaſsâda vel ȣaſsôda *meſſores*, ϖajjâta vel ϖajjôta *ſarcinatores*, Haec nomina pluralia IV.ª ſimilia ſunt voci ſingulari foemininae.

Sequentes tres deſinunt in Æ.

V.ª Conſtat quatuor litteris componentibus duas ſimplices ſyllabas; ut Nyſæ *foeminae*, *mulieres*, щydæ *muſcae bovinae*.

VI.ª Eadem eſt ac antecedens, ſed habet mediam quieſcentem ; ut Myrjæ *ſpecula*, ſyrdæ *humiditates nocturno-frigida*.

VII.ª Eſt ſimilis tertiae, & differt tantum in finali; ut kyttŷbæ *ſcribae*, *ſcriptores*, ɿyddŷbæ *mendaces*, щebbŷkæ *venatores reti*, *mittentes retia*, verrŷtæ *heredes*.

Sequentes duae claſſes deſinunt in I.

VIII.ª Pluralia nomina claſſis hujus quae ſunt diſſyllaba habent primam litteram quieſcentem & mediam ŷ magnum, ut Dvŷli *vites*, flŷvi *poledri*, rrŷvi *catelluli*, mlŷvi *mataxae*, klŷvi *renes*, щrŷvi *hiemes*, щvŷni *triremes*.

IX.ª Similis antecedenti, ſed loco ŷ adhibet â vel ô; ut Dſâri vel dſôri *comae plectiles*, rzâri vel rzôri *mataxae grandes*, ꝗrâti vel ꝗrôti *curiae*, ꝗsâri vel ꝗsôri *vaſa plantarum*.

Obſervandum eſt quod Plurales tertiae, quartae, & ſeptimae claſſis habent ſingularem foemininum ſibi ſimilem, & nomina pluralia ad illas claſſes ſpectantia deſinentiam quoque regularem in ǏN poſſident uti regularia; ut Tyddybbĭn *mendaces*.

SECUNDUS ORDO PLURALIUM IRREGULARIUM.

66. Plurales Irregulares Secundi Ordinis terminant in conſonantem cum penultima ſemper vocali ſive magna ſive parva, quae modo A, modo E, raro I, ſaepe Y & O, atque U erit.

Tres ſequentes claſſes habent penultimam litteram A ex parvis.

X.ª Nomina hujus claſſis ſunt diſſyllaba brevia per duo a parva; ut Baꝗar *bo-*

ves, ramar *prunae*, rarar *hydriae*, ʒamar *manipuli*, labar *acus*.

XI.ª Habet primam quieſcentem & tertiam ŷ magnum; ut Bzŷzaꝗ *veſicae*, dvŷlaո *coſtae*, rvŷlaꝗ *ſportae*, mzŷlax *ſcopae*, mtŷrax *culcitae*.

XII.ª Eſt ſimilis antecedenti, ſed pro ŷ utitur â vel ô; ut Mոâzaꝗ vel mոôzaꝗ *ligones*, zʒâzaʒ vel zʒôzaʒ *juvenes* aetatis non bene maturae,

Sequentes quinque gaudent penultima E.

XIII.ª Eſt diſſyllaborum brevium, quorum prima vocalis parva eſt y, raro a; ut Byleh *fatui*, ſyded *argenta*, ᴋyreh *deformes*, ոaſes *cuſtodiae*, ſyᴋeᴋ *vomeres*, *ferramenta linguae aratri*, ſyved *nigri*.

XIV.ª Ut antecedens quieſcente prima conſona, ſed prima vocalis ſaepe a erit; ut Mſelel *acus praecraſſae*, mωaded *cervicalia*.

XV.ª Eſt pariter claſſis haec diſſyllaborum quieſcente prima, & habet tertiam ŷ magnum, ut Bшŷᴋel *fiſcinae*, bzŷzel *mamillae*, dvŷſer *ungues*, kvŷkeb *ſtellae*, ꝗvŷbel *obſtetrices*, ꝗvŷleb *fiſcellae*, zvŷmel *equi*.

XVI.ª Antecedenti ſimilis, præter tertiam, quae poteſt eſſe â vel ô; ut Dvâmen vel dvômen *numiſmata*, mȣâret vel mȣôret *aratra*, mꝕâdeſ vel mꝕôdeſ *remi*, slâten vel slôten *domini abſoluti principes imperantes*, *reges*, ɰjâten vel ɰjôten *diaboli*.

XVII.ª Habet primam quieſcentem, & mediam duplicatam; ut Bhejjem *beſtiae*, bɥejjeɥ *partes*, ȣvejjer *res*, ɷrejjeſ *fabulae*, ſȣajjeb *nubes*.

XVIII.ª Nomina pluralia hujus claſſis ſolent eſſe monoſyllaba, quorum prima quieſcit, & penultima erit ſemper ŷ magnum; ut Dvŷb *equae*, ſnŷk *cuniculi*, jjŷm *dies*, klŷb *canes*, rrŷl *maſculi*, *viri*, rjŷȣ *venti*, sbŷȣ *pulcri*. At ſciendum eſt quod nomina deſinentia in ŷt cum T finali in plurali, haec ad hanc irregularium claſſem minime ſpectant, ſed ad regulares foemininas (63), ut dvŷt *vermes*, duvŷt *pharmaca*, bnŷt &c. Ad ambas tamen claſſes pertinere poſſunt ſi T finale erit ex ſe radicale; ut Blŷt *urbes*, *civitates* a belt *urbs*, *civitas*, mvŷt *mortes* a mevt *mors*.

XIX.ª Habet penultimam ĭ magnum; ut Ȣmĭr *aſini*. Quae defluunt in ĭ cum N finali ad regulares (63.), & nunquam ad

hanc claſſem pertinent; ut Mejtin *mortui*,

XX.[a] Pluralia hujus claſſis ſunt diſſyllaba brevia vel per duo *o* parva; ut Bojod *albi*, toꝗob *foramina*, torok *turcae*, toroꝗ *viae*, ȣomor *rubei*, ȣofor *ſcrobes*, ꝏdor *virides*, ſodod *cubilia*, *lecti*, vel per *o* & *a* pariter parva, uti quidam pronunciant dicentes Bojad, torak, toꝗab &c. Sed pronunciatio cum duobus *o* anteponenda videtur.

XXI.[a] Eſt monoſyllaborum habentium primam quieſcentem, & penultimam ô magnum; ut Bjôr *putei*, Tvôl *longi*, ꝗsôr *breves*, ȣfôr, *foveae*, *ſcrobes*.

XXII.[a] Similis antecedenti, ſed loco ô poſſidet U magnum, quod vel ŭ clarum erit; ut Tjŭn *luta*, tjŭr *volatilia altilia*, rjŭs *capita*, sfŭf *ordines*, vel û obſcurum; ut Djûn *debita*, ŋjûn *oculi*, *fontes*, ŋuŋûŋ *nidi*, sjûf *enſes*, *gladia*.

DE NOMINIBUS QUÆ HABENT PLURES PLURALIUM CLASSES.

67. Inveniuntur in hac lingua quaedam Nomina quae plures plurales ſeu plu-

ralium formas poſſident, ſcil. duos, tres, quatuor, vel amplius.

Quae poſſident duos plurales ſunt; ut

Aηma *caecus*, ηomi & ηomja *caeci*.
Târi *tener*, torja & torjĭn *teneri*.
Ηyrvŷn *nudus*, ηrŷven & ηyrvynĭn *nudi* &c.
Sed Sodda *lectus* in plurali ſodod; ſi vero faciet ſyded *lecti*, tunc a ſingulari ſyddæ orietur.

Habent quoque duos plurales ea nomina, quae in plurali poſſident vocem ſimilem foemininae ſingulari; ut ηyrjæ & ηyrjĭn *nudi*, cum aliis innumeris quae habent tum regularem pluralem, tum irregularem tertiae quartae & ſeptimae claſſis.

Quae poſſident tres plurales ſunt; ut Berꝗŷt, berꝗât, & berꝗôt *fulgura* a ſing. berꝗa *fulgur*. Ʒonja, ʒoni, ʒnijĭn *divites* a ʒani *dives*. Verꝗŷt, verꝗât, & verꝗôt *folia* a verꝗa *folium*.

Alia quatuor, ut a ſing. Ferω & ferωa *pullus* fiunt plur. frŷω, ferωŷt, ferωât, & ferωôt *pulli*.

Alia quinque, ut Teraȣ, trŷȣi, terȣât, terȣŷt, & terȣôt *faſciae* a ſing. terȣa *faſcia*; ſic a Ferηa *ramus*, frŷη, frŷηi, fer-

nŷt, fernât, & fernôt *rami*; a Melωa *racemus* sive *pars botryonis*, mlŷω, mlŷωi, melωât, melωŷt, melωôt *racemi*.

Alia tandem habent quamplures pluralium claſſes, quas hic determinare nequimus; ut Ꝗŷna *planities glabra ubi frumenta teruntur* ꝗvŷni, ꝗynân, ꝗynôn, ꝗynŷt, ꝗynât, ꝗynôt *planities* ſeu *areae* terendi frumenta: ita a Syrra *arbor*, ſyrar, ſorar, srâri, srôri, syrrŷt, ſyrrât, ſyrrôt *arbores* &c.

68. Nomina quorum pluralia habent penultimam E, I, vel O raro plures pluralium claſſes poſſident.

Non raro tamen vocum pluralium variatio variationem in ſignificatu parit, & vim ſignificationis diverſam ac quantitatem indicat v.g, a Ꝗasba *arundo* habebis ꝗasbŷt *quaedam arundines* ſeu *cannae* parva quantitate, ꝗsâbi *tibiae*; ut ꝗsâbi ſaꝗajk *tibiae pedum tuorum*, & ꝗsôb vel ꝗsôbi ſunt pluralia exprimentia magnam arundinum quantitatem: ſed haec modo clarius explanantur.

DE PLVRALIVM VI, ET DIFFERENTIA

69. Vis ac quantitas ſignificationis pluralium provenit a qualitate ſingularium nominum, e quibus ipſa pluralia nomina originem trahunt. Hinc nomen plurale vel eſt Determinatum in ſignificatu, vel Indeterminatum. Primum venit a nominibus appellativis determinatis, & a nomine vicis, atque indicat rem determinatam a duobus ad decem, niſi eam numerale nomen ſecus determinet. Indeterminatum ſeu, ut melius dicam *plurificatum* (novum enim non eſt in linguis orientalibus nomina pluralia *plurificari*) rem in magna quantitate ac indeterminata indicat; uti videre eſt in ſequentibus exemplis.

70. Pluralis Determinatus a ſingulari determinato; ut Byttìωât *melones nonnulli* a byttĭωa *melo unus*. Tajrŷt *volatilia nonnulla* a tajra *volatile unum*, Dyllynât *cucumeres quidam* a dyllŷna *cucumis unus*.

71. Pluralis Indeterminatus a ſing. indeterminato; ut Btŷtaω *melones multi* a byttĭω *melo*, Tjŭr *volatilia multa* a tajr *volatile*, Dlŷlan *cucumeres multi* a dyllŷn *cucumis*.

72 Notandum eſt tandem quod pro dialectulorum varietate, variant ſaepe pluralia: unde alii dicunt Byleh *fatui*, ſyded *lecti*, alii e contra boloh, ſodod, alii ꝝoſor *foveae*, toꝗob *foramina*, alii vero ꝝofar, toꝗab, & alii multi multa alia, uti obſervavimus in quibuſdam formis; de quibus peculiaribus obſervationibus, ut & de aliis pluralis irregularis claſſibus, deque formationis a ſingulari numero ratione hic regulas texere eſt omnino ſupervacaneum: quae omnia ſingulatim in Lexico commode notari poterunt.

CAPUT QUINTUM

De Formatione Nominum.

73 NOmen Melitenſe generatim loquendo firma ſtabilique forma ac deſinentia non raro caret; ſed quando derivatur ſive a nominibus ſive a verbis illam ferme regularem tenet. Derivando autem ſolet formari litterarum *additione*, *ablatione*, vel ambabus.

DE FORMATIONE APPELLATIVORUM NON RADICALIUM, ET NOMINUM QUORUMDAM ACTIONIS ET VICIS.

74 A Nomine Collectivo, ſive ut diximus Indeterminato fit Determinatum additione litterae a vel æ in fine; ſic a Φobz *panis*, habetur ɸobza *panis unus*, a щnĭr *hordeum* fit щnĭræ *hordeum unum*.

Ita pariter a nomine actionis, ſeu infinitivo formatur nomen vicis; ut Myщjæ *ambulatio una* a myщi *ambulare*, ȹarja *lectio una* a ȹari *legere*: quod vicis nomen valet quoque formari a primaria voce verbi; ut Raȹda *dormitio una* a raȹad *dormivit*, vaȹna *caſus unus* a vaȹañ *cecidit*.

75. Nomina nonnŭlla actionis ſolent ſaepe formari additione ſyllabae TA; ut Taɸbĭl *confuſio* a ɸabbel *confudit*, taȣvĭl *plantatio* a ȣavvel *plantavit*. Similiter a numeralibus ex quibus non raro verba quoque formantur, ut vaȣȣad tennæ tellet &c. potes effingere Tavȣidĭa *unitas* a vŷȣed *unus*, tytnĭæ *binitas*, *dualitas*, *duplicitas* a tnejn *duo*, tytlĭa *trinitas*, *triplicitas*, a tlŷtæ *ter* &c. uti etiam tevȣĭd, tytlĭt, terbĭn, &c.

DE FORMATIONE POSSESSIVORUM GENTILIUM ET ADJECTIVORUM.

76. Formantur Poſſeſſivum, Gentile ſeu Patrium, & ſaepe Adjectivum (quando ab alio derivatur) addendo I in fine nomini primitivo: ſic Sajſi *aeſtivus* a ſajſ *aeſtas*, ɰytvi *biemalis* a ɰytvæ *biems*, ȡavvi *fortis* a ȡavva *fortitudo*, belti *civis* a belt *civitas*, ɲasli *babens colorem mellis* a ɲaſel *mel*. Foemininum quoque formatur addendo a vel æ maſculino, ut Sajſĭa *aeſtiva*, ɰytvĭæ, ȡavvĭa, beltĭæ, ɲaslĭæ. Ita etiam formari poſſunt alia ſimilia nomina, quae licet hodie apud nos deſint, olim in uſu fuiſſe ſentio, quorum uſus ad praeſens indigemus; ut Alli *divinus*, allĭa *divina* ab Alla *Deus*, bnŷdmi *bumanus*, bnydmĭa *bumana* a bnŷdem *bomo*; & hoc modo fiunt innumera alia ad praeſens uſque in uſu; ut Rrŭli *maſculinus* rrulĭa *maſculina* (ſed differt a rrulĭæ *maſculinitas*) a rârel *maſculus*, nsŷvi *foemininus*, nsyvĭa *foeminina*, ſeu ad foeminam pertinens; ut Lybsæ nsyvĭa *veſtimentum foemineum*. Non me latet nomina hujusmodi ſaepe formari per particulam ta, tal, tel; ut tal ȥanût *caupo*, tal

mevt *mortalis* &c. sed in hoc non raro ob ambiguitatem errores involvuntur.

77. Praeterea Adjectiva maſculina ſignificantia colorem, vitium, aut aliquam deformitatem formantur a foemininis (quae in hac nominum ſpecie ſunt radicalia) auferendo a vel æ finale, & addendo in principio A vel Y; ut

Abjad *albus*		Bajda *alba*
Aȣmar *ruber*		Ȣamra *rubra*
Aфdar *viridis*		Фadra *viridis*
Aոma *caecus*		Ոamja *caeca*
Artab *mollis*	a foem.	Ratba *mollis*
Yblek *fatuus*	radicali	Belhæ *fatua*
Yкreh *deformis*		Kerhæ *deformis*
Ysfar *flavus*		Safra *flava*
Yſmar *ſubniger*		Samra *ſubnigra*
Yſved *niger*		Sevdæ *nigra*
Yzraꝗ *caeruleus*		Zerꝗa *caerulea*

DE FORMATIONE NOMINUM MYMMATORUM.

78. Nomina quae a Verbis per litteram M non radicalem in principio formantur vocamus Mymmata. Haec fiunt additione characteriſtici M, & vocalis juxta ſpeciem

nominis, qua eſſe poteſt Nomen Patientis, Iuſtrumenti, Loci, aliquando Agentis & ſimiliter.

79. Nomen Patientis fit a Verbo radicali addito M cum vocali parva ante vocem radicalem, ita ut prima radicalis littera Verbi in nomine patienti quieſcat, & addito U magnum ante ultimam radicalem, ſeu mutata vocali parva in U magnum; ſic

Maոzûl *ſelectus*		Ոazel *ſelegit*
Maʒzûl *netus*		Ʒazel *nevit*.
Maȣrŭt *aratus*		Ȣarat *aravit*
Mehmûz *alligatus*	a	Hemez *alligavit*
Mytlûf *perditus*		Tylef *perdidit*
Myrbûȣ *victus*		Rebaȣ *vicit*
Mobrŭd *limatus*		Barad *limavit*.

Nomina vero quae veniunt a radicalibus quorum penultima eſt â magnum, idem retinent: ut Moωtàr *electus* a ωtâr *elegit*. Sed ſi veniunt ab aliis Verborum claſſibus per M tantum formantur; ut

Mbyddel *mutatus*		Bydel *mutavit*
Mısemmen *ſaginatus*	a	Semmen *ſaginavit*
Mɸassam *diſtributus*		Φaſſam *diſtribuit*
Mıyuɰkel *impeditus*		Fyuɰkel *impedivit*.

81. Nomina Mymmata Inſtrumenti fiunt pariter a Verbo per M cum vocali parva in principio, & cum ŷ magno ante ultimam; ut Maʀrŷt vel moʀrŷt *aratrum* ſeu inſtrumentum arandi, Myſtŷʀ vel moſtŷʀ *clavis* ſeu iſtrumentum aperiendi.

82. Nomina Loci poſt M characteriſticum volunt *a* parvum & raro *e* in principio, & per penultimam *e* raro *a*; ut

Maωſel		*lavandi*	ωaſel
Maωzen		*reponendi*	ωazen
Maꝗjel	*locus*	*recubandi*	a ꝗŷl
Merꝗed		(armenti	
ſeu Merꝗad		*dormiendi*	raꝗad.

Ad Mymmatorum claſſem ſpectant tot illa nomina quae incipiunt cum M non radicali; ut Mvaʀʀad *ſingularis*, mtenni *duplicatus*, *dualis*, mtellet *triplicatus*, mveſſaꝗ *pluralis* a vysꝗ *plus*, mkattar *multiplicatus* &c.

DE FORMATIONE AGENTIS.

83. Nomina Agentis ut plurimum fiunt a Verbo mutata penultima in ŷ magnum,

vel in â aut ô juxta dialectum, & duplicata media radicali, ſi in Verbo duplicata non erit; ut

Φattŷl *interfector*		ɸatel *interfecit*
Ոammŷl *factor*	a	ոamel *fecit*
Sajjâr *coquus*		ſajjar *coxit*
Lanոôb *luſor*		laոab *luſit* &c.

DE FOMATIONE COMPARATIVI

84. Comparativum fit a poſitivo praefixo A vel Y, & mutata penultimâ in A vel E; ut

Aᴋbar *major*		ᴋbĭr *magnus*
Ytval *longior*		Tvĭl *longus*
Aɸſar, vel Yɸſar *brevior*	a	Φsĭr *brevis*
Yſmen *opimior*		Smĭn *opimus*
Yzɜar *minor*		Zɜĭr *parvus*.

Ȣazĭn tamen *malus* habet aȢzen & aոarr *pejor*, Tajjeb *bonus*, ytjeb, vel aɷjâr *melior*,

Poſitivum deſinens in vocalem, in comparatione etiam in vocalem, licet mutetur deſinit; ut a Φavvi *fortis* fit Aɸva *for-*

tior, a nâli *altus* Ynla vel Ynlæ, quidam Onla *altior* &c.

85. Poſitiva, quae propriam vocem comparativam vel nequeunt poſſidere, uti ſunt nomina adjectiva, quae formantur a foemininis, de quibus egimus num.77., vel forma comparativa non utuntur, fiunt Comparativa praemiſſis vocibus Aktar vel Yzjed *plus*, *magis*; ut Aktar artab *mollior*, yzjed aȣmar *rubrior*, yzjed ſabĭȣ (pro ysbaȣ) *pulcrior*, aȣtar nadĭf (pro yndaf) *mundior*.

DE FORMATIONE SUPERLATIVI.

86. Superlativa forma proprie loquendo caremus: unde improprie ſuperlativi vis diſtinguitur, & exprimitur per particulam Uysɋ *valde, maxime, nimis,* quae poſtponi ſolet poſitivum; ut Rɋĭɋ vysɋ *ſubtilis nimis* i. e. *ſubtiliſſimus*, bnĭn vysɋ *maxime ſapidus*, ſabĭȣ vysɋ *pulcher nimis* i. e. *pulcherrimus*, nâli vysɋ *altiſſimus* &c.

87. Fit quandoque Superlativum ex comparativo, & pariter ex particula Vysɋ; ut Aȣbeb vysɋ *amiciſſimus*, aωjâr vyɋ pro tajjeb vysɋ *optimus*. Sed haec Superlativi forma majorem vim ſignificationi praebet,

quam prima ; indicat enim quid aliud ſuper Superlativum .

Aliquando etiam Superlativum ante particulam vysꝗ poſtulat vocem *byl* ſcil. Byl vysꝗ ; ut Sabĭȣ byl vysꝗ *pulcherrimus* , & valet Sabĭȣ kem jyſtañ jkûn : *pulcher quantum eſſe poteſt*, ωafĭf byl vysꝗ *leviſſimus* &c.

DE FORMATIONE DIMINUTIVI .

88. Nomen Diminutivum rem minuens, deprimens, atque contemnens fit apud nos quieſcentia primae litterae, & additione litterarum Aj vel Ej in medio dictionis ; ut

Rväjrel *homunculus* a Rârel *vir*
Bíajla *parva caepa* a Basla *caepa*
Blejha *parva fatua* a Belha *fatua*
Фnejzer *porcellus* a Фanzĭr *porcus*
Ωvejnæ *ocellus* a najn *oculus*
Шvajtën *daemonium* a ujitân *daemon* , Ωvejref *sciolus* a nâref *ſciens* , *ſapiens* , *doctus* .

Sed Ĭd *manus* habet diminutivum Vejdæ *parva manus* , ꝗajzu *porcus* ꝗzejꝗez *porcellus*: quod originatum potius videtur a Ꝗazꝗũs etiam *porcus* , ſed in gradu ſuperlativo .

89. In ceteris formationum modis, aut in aliis peculiaribus formis, quae aliquando erunt ſingulares, uſus potius quam generales regulae eſt conſulendus.

CAPUT SEXTUM

De Caſibus.

90. CAſus ſex enumerantur, & dignoſci valent *Regimine* ſeu exigentia loci, *Articulo*, *Particula*, vel utroque. Et, ut laudabilem Occidentalium uſum ſequamur, vocantur Nominativus, Genitivus, Dativus, Accuſativus, Vocativus, & Ablativus.

DE ARTICULO.

91. Apud nos Melitenſes Articulus unus eſt ſimpliciter, nempe YL, & poteſt inveniri in quocunque numero, genere, & caſu (excepto quinto) tam per ſe ipſo, quam cum aliis particulis. Sed quando nomina, quibus adnectitur Articulus, incipiunt a litteris T D Ч N Ʀ S Щ Z З,

tunc duplicata initialis littera ex his, L articuli cadit, ſeu, quod idem, in initialem convertitur, uti dictum eſt lib. 1. c. 5.

92. Invenitur Articulus non tantum in Subſtantivis, ſed etiam in ipſis Adjectivis Subſtantivo adjunctis; ut Yl knĭsjæ ylkbĭræ *Eccléſia magna* ſeu *major*, Ys-smevvŷt yl nâlja *caeli altiſſimi*.

Nomina incipientia a M quieſcente tranſponunt Yl in Ly; ut ly mꝗaddes *ſanctificatus* pro yl mꝗaddes. Si vero nomen incipit a vocali, tunc y articuli ly excidit, ut L' Art *terra*, l'ĭd *manus*.

DE CASUUM PARTICULIS.

93. Sunt quaedam Particulae, quae ſive per ſe, ſive cum Articulo indicant caſus nominum quibus praefiguntur: videlicet Ta vel Te inſervit Genitivo, L Dativo, & aliquando Accuſativo, Ja, & ante vocalem *a* Jo Vocativo, B vel By, F vel Fy, Myn Mynnand, Mañ vel Miñ &c. Ablativo.

94. Particulae per ſe; ut Ta Målta *Melitae*, Temĭn? *cujus*? L' Mâlta *Melitae*, Lmĭn? *cui*? Ja Ȣabĭb *o amice*, jo Alla

o Deus, Myn Mâlta *e Melita*, Mynnand mǐn? *a quo*? F Mâlta *in Melita*.

95. Particulae cum Articulo componuntur hoc modo Tal tel lyl byl ſyl mel myl mynyl nandyl mynnandyl nal ſal ſel &c. quod praxi clarius fiet.

CAPUT SEPTIMUM

De Declinatione.

96. EX hucuſque expoſitis accidentibus Nominum profluit ultimum accidens, ſcil. Declinatio. Eſtque una tantum, quia inflexio primi caſus ſimilis & talis manet in ceteris. Sed nos in varia exempla ratione Articuli, & caſuum illam exponimus.

Exemplum I. Alla *Deus*.

Nom. Alla *Deus*, Gen. t'Alla *Dei*, Dat. l' Alla *Deo*, Acc. l' Alla *Deum* (ut nȝob l' Alla *amo Deum*), Voc. Jo Alla *o Deus*, Abl. mn' Alla *a Deo* f' Alla *in Deo*. Sic Mykŷl *Michael*, ta Mykŷl *Michaelis*, l' My-

κŷl vel lyl Mykŷl *Michaeli* vel *Michaelem*, ja Mykŷl *o Michael*, mynnand Mykŷl *a Michaele*.

Exemplum II. Γmŷl *pulcritudo*.

N. yl rmŷl *pulcritudo*, G. tal rmŷl *pulcritudinis*, D. lyl rmŷl *pulcritudini*, Ac. yl *vel* lyl rmŷl *pulcritudinem*, V. ja rmŷl *o pulcritudo*, Ab. myl rmŷl *a pulcritudine*. Sic yl verɋa *folium*, tel verɋa *folii* &c. Yl varda *roſa*, tal varda *roſae* &c. Quod dico de n. Singulari, dic pariter de Duali & Plurali, ut demonſtrat ſequens.

Exemplum III. Lejl *nox*.

Sing. N. Yl lejl *nox*, G. tel lejl *noctis*, D. lyl lejl *nocti*, Ac. yl lejl *noctem*, V. ja lejl *o nox*, Ab. myl lejl *a nocte*.

Dual. N. Yl lejltejn *duae noctes*, G. tal lejltejn *duarum noctium*, D. lyl lejltejn *duabus noctibus*, Ac. yl lejltejn *duas noctes*, V. ja lejltejn *o duae noctes*, Ab. myl lejltejn *a duabus noctibus*.

Plur. N. Yl ljŷli *noctes*, G. tel ljŷli *noctium* D. lyl ljŷli *noctibus*, Ac. yl ljŷli *noctes*, V. ja ljŷli *o noctes*, Ab. myl ljŷli *a noctibus*.

Digitized by Google

Exemplum IV. Davl *lumen*.

Hoc exemplum dilucidationi nominum pertinentium ad num. 91. inſervit, uti V. ad num. 92.

N. yd-davl *lumen*, G. tad-davl *luminis*, D. lyd-davl *lumini*, Ac. yd-davl *vel* lyd-davl lumen, V. ja Davl *o lumen*, Ab, myd-davl *a lumine*. Sic yt-tjŷba *bonitas*, tat-tjŷba *bonitatis* . . . yz-zejt *oleum*, tazzejt *olei* &c.

Exemplum V. & Ultimum.

N. L'Omm ly mꝗaʒʒa *mater ſancta*.
G. tal' Omm ly mꝗaʒʒa *matris ſanctae*
D. lyll' Omm ly mꝗaʒʒa *matri ſanctae*
Ac. l' Omm ly mꝗaʒʒa *matrem ſanctam*.
Voc, ja omm ly mꝗaʒʒa *o mater ſancta*
Ab. myll' omm mꝗaʒʒa *a matre ſancta*
Cetera Nomina ſimiliter, & hac facillima ratione declinantur.

CAPUT OCTAVUM

De Numeralibus.

97. QUoniam Nomina Numeralia Melitenſium quaedam peculiaria & obſervationis digna in ſe continent ; ideo poſt nominum accidentia tractatum hic lubet adjicere . Sunt autem duplicia, Cardinalia nempe, & Ordinalia .

Cardinalia ſunt =

Vŷȣed & vaȣda	1	Φmyſtâɰ	15
Tnejn	2	Syttâɰ	16
Tlŷtæ	3	Sbatâɰ	17
Erbŋa	4	Tmyntâɰ	18
Φamsa	5	Ʒetâɰ	19
Syttæ	6	Ŋomrĭŋ *vel* ŋyɰrĭŋ	20
Sebŋa	7	Vŷȣed u ŋoɰrĭŋ	21
Tmŷnjæ	8	Tnejn u ŋoɰrĭŋ	22
Dyſŋa	9	Tlŷtæ u ŋoɰrĭŋ	23
Ŋaɰra	10	Erbŋa u ŋoɰrĭŋ	24
Ȣdâɰ	11	Φamſa u ŋoɰrĭŋ	25
Tnâɰ	12	Syttæ u ŋoɰrĭŋ	26
Tlyttâɰ	13	Sebŋa u ŋoɰrin	27
Arbatâɰ	14	Tmŷnjæ u ŋoɰrĭŋ	28

Dysոa u ոoսɰrĭn	29	Syttĭn	60
Tlytĭn	30	Sebոĭn	70
Vŷɵed u tlytĭn	31	Tmynĭn	80
Tnejn u tlytĭn	32	Dyſոĭn	90
Erbոĭn	40	Mĭæ	100
Ɵamsĭn	50	Mĭæ u vŷɤed	101

Et uſque ad Mitejn 200, Tlytmĭæ 300, Arbamĭæ 400, Ɵamyſmĭæ 500, Syttmĭæ 600, Sabamĭæ 700., Tmymmĭæ (33.) 800, Dyſamĭæ 900, Elf 1000, Elfein 2000, Tlyttelef 3000, Arbatelef 4000, Ɵamyſtelef 5000, Syttelef 6000, Sabatelef 7000. Tmyntelef 8000., Dyſatelef 9000, Ոaսɰartelef 10000, R̃âսɰylelf 11000 . . . Ոoսɰrĭn elf 20000, Tlytĭnelf 30000. . . . Mytelf 100000, Mitejnelf 200000. *uſque ad* Elflelûf 1000000, Elfejnlelûf 2000000 &c.

Praeterea Melitenſes loco dicendi Elf u mĭæ 1100, Elf u mitejn 1200, ſeu Mĭæ u elf, Mitejn u elf &c., ſaepe dicunt Ꝟdâսɰ yl mĭæ 1100, Tnâսɰ yl mĭæ 1200, Tlŷttâսɰ yl mĭæ 1300; ſed raro Ոoսɰrĭn mĭæ 2000. *pro* Elfejn, Tlytĭn mĭæ 3000. *pro* Tlytelef Erbոĭn mĭæ &c.

98. Ordinalia ex cardinalibus componuntur praefixo articulo, praeter primum;

ut Levvel *primus*, Yt-tŷni *ſecundus*, yt-tŷlet *tertius*, yr-râbañ *quartus*, yl ɷâmes *quintus*, ys--syttæ *ſextus* ys-ſebna *ſeptimus*, yt-tmŷnjæ *octavus*, yd-dyſna *nonus*, yl naɰra *decimus*, yl ꭓdâɰ *undecimus*, & ſic cetera.

99. In numerando numerus minor praemittitur majori interpoſita particula conjunctiva ᒐ; ut vŷꭓed u noɰrĭn xxi.

PARS SECUNDA

DE PRONOMINE.

100. VItandae repetitionis nominum cauſſa homines in loquendo utuntur alia orationis parte vices nominis gerente, praebenteque relationes, quam Grammatici Pronomen dixere. Hoc autem apud Melitenſes vel SEPARATUM eſt, vel CONJUNCTUM ſeu aliis dictionibus *Affixum*: quod quidem cum Nominibus, Verbis, & Particulis poteſt adnecti.

CAPUT PRIMUM

De Pronomine Separato.

PRonomen Separatum eſt quadruplex, Perſonale, Demonſtrativum, Relativum, & interrogativum.

De Pronomine Perſonali.

101. Pronomen Perſonale quoquo in numero tres perſonas habet, nimirum Primam Secundam & Tertiam

Sing.
- Ŷn ŷnæ ŷna jŷn jŷnæ jŷna *ego*
- Ynt ŷnti *tu*
- Hu hŭæ hŭa *is, ille*
- Hi hĭæ hĭa *ea, illa*

Plur.
- Aȣnæ aȣna *nos*
- Yntom *vos*
- Hŭma *ii, eae, illi, illae.*

De Pronomine Demonſtrativo.

102. Demonſtrativum habet tertiam perſonam ſolummodo, & diſtinguitur in

Propinquum & Remotum

Sing. Dân, dâna *hic, iſte*. Dâk dâka *ille*
Dĭn, dĭna *haec, iſta*. Dĭk dĭka *illa*

Plur. Davn davna *hi, iſti*. Davk davka *illi, illae*.

Crebro utrique Demonſtrativo praefigitur ſyllaba Hy hoc modo = Hydân hydâna, hydâk hydâka, hydĭn hydĭna, hydĭk hydĭka, hydavn hydavna, hydavk hydavka; ſed ambo eandem ſignificationis vim retinent.

De Pronomine Relativo.

103. Li *qui quae quod* eſt relativum noſtrum, vel ylli, ex articulo yl & relativo li compoſitum.

104. Ma ſuffixum dictionibus eſt relativum, in quo antecedens includitur, & ſignificat *quod, id quod, ea quae*.

105. Kol vel koll *omnis*, eſt quoque dictio relationis; ut Kolma namynna tajjeb vyſꝫ *omne quod fecimus* eſt *bonum valde*.

106. Omnia relativa ſunt cujuſcunque numeri, generis, perſonae, & caſus. Numeri vero in Pronomine Singularis & Pluralis habentur.

De Pronomine Interrogativo .

107. Tria ſunt interrogationis Pronomina nempe Mĭn? *quis* ? ut Mĭn hu ? *quis eſt* ? Lŷma vel lŷmæ? *qualis* ? ut Lŷma hu? *qualis eſt* ? Щ vel щyn? *quid*? ut Щnŷκlu ? *quid manducamus* ? щyn hu? *quid eſt* ?

CAPUT SECUNDUM

De Pronomine Conjuncto .

108. PRonomen Conjunctum ſive Affixum quando Nomini affigitur, indicat poſſeſſionem , quando Verbo, caſum ut plurimum patientem , & aliquando Dativum ; & quando quibuſdam determinatis Particulis valet poſſeſſivum Latinorum (111.) .

109. Litterae autem affixionis ſeu affigendae ſunt pro 1. perſona sing. I vel JA , pro plur. NA raro NÆ , pro 2. ſing. AK vel EK, & pro plur. KEM ſeu KOM , pro 3. maſc. ſing. U vel H , pro foem. HA vel HE , & pro 3. pl. quae eſt comm. gen. HEM vel HOM .

110. Cum Verbis ac Particulis terminatis in N loco I primæ perſ. ſing. adhibemus NI; ut Savvatni *verberavit me*, mynni *a me*. Modi autem affigendi oſtendentur in lib. III. c. 4.

111. Notandum eſt tandem Melitenſes, uti Chaldaei & Syri praeter Affixum cum Nominibus ad indicandam poſſeſſionem uſos ſemper eſſe quodam alio peculiari poſſeſſivo Pronomine, quod ſpeciale eſt, & obſervatione dignum; ſic =

Sing.
- Tĭni *meus mea meum*
- Tĭnak *vel* tĭnek *tuus tua tuum*
- Tĭnu *ſuus* vel *ejus* maſc.
- Taꝛꝛa (30) *ſua* vel *ejus* foem.

Plur.
- Tanna *vel* tannæ *noſter a m*.
- Tankom *vel* tankem *veſter a m*.
- Taꝛꝛom *vel* taꝛꝛem *ſui ſuae ſua* vel *eorum earum, illorum illarum*.

PARS TERTIA

DE VERBO.

112. VErbum Melitenſe eſt duplex, Radicale nimirum & Auctum. Radicale illud eſt ex quo alia verba originem trahunt, vel ſaltem trahere poſſunt; & ipſum a nullo nec pendet, nec principium ducere poteſt. Auctum e contra appellamus quod augetur, & ab alio etiam obſoleto aut nobis prorſus ignoto verbo derivatur. Hinc primum litteris tantum *Radicalibus* conſtat; ſecundum radicalibus ſimul & *Characteriſticis*, quibus augetur. Utrumque vero una eademque inflexione gaudet: nam quaeque variatio, quae in inflectendis Melitenſibus Verbis obſervatur a diverſitate claſſium, & non a conjugationum quantitate exoritur..

CAPUT PRIMUM

De Accidentibus Verbi.

113. VErbum apud nos inflectitur per Tempora, Numeros, Perſonas, & Genera, quae hinc inde formantur a litteris SERVILIBUS voces in conjugando variantibus, ſeu conjugatas reddentibus.

114. Tempora habentur quinque; alia, uti Præteritum Perfectum & Futurum *Propria*, alia *Impropria*; ut Imperfectum & Pluſquam Perfectum: Praeſens vero Proprium erit in Intranſitivis, & in Tranſitivis Improprium.

Numeri in Verbo ſunt duo, Singularis & Pluralis.

Perſonae tres Tertia Secunda & Prima.

Genera pariter tria Maſculinum, Foemininum, & Commune.

OBSERVATIO

115. Priuſquam ad Conjugationem Verborum Melitenſium veniamus, velim quiſque animadvertat me in Verbo, ut in

Google

ceteris Melitenſis linguae dictionibus aliam & omnino diverſam, quam alii in ſimili materie ſequi ſolent, viam tenere, non ut novus in hoc ſcribendi genere videar, ſed ut juxta quod linguae noſtrae natura eſſentia & qualitas expetunt, eandem ipſam pertractem. Qua de re nemo mirari debet, ſi in temporibus a Praeterito, & in perſonis a tertia maſculina incipiam more Chaldaeorum, Hebraeorum, Arabum, aliarumque orientis gentium: quum inter illarum nationum linguas & noſtram ἀναλογία & affinitas quammaxima habeatur. Quoniam quemadmodum apud Latinos primaria ac radicalis vox, a qua ceterae oriantur, eſt prima ſingularis numeri praeſentis indicativi perſona, & ab ea proinde Verbum inflectere incipiunt; ita pariter apud nos, quum Verbi radix ſeu primaria vox in tertia praeteriti perſona ſingulari generis maſculini inſideat, ab ea conſequenter, & nunquam ab alia neceſſe eſt Verbi Melitenſis Conjugationem exordiamur procedendo ad tertiam foemininam, a qua ad ſecundam, quae communis eſt, & inde ad primam ſimiliter communem. Hinc conjugato praeterito ſervata eadem methodo progreditur ad Futurum, a quo ad Imperati-

vum, qui ab eo formatur, & tandem ad Praeſens, ſi proprium habebitur.

116. Quod autem ſpectat ad formationem Impropriorum temporum, & ad alios cum ceteris linguis uniformandi modos, de hoc poſtea agemus: nunc de Propriis tantum verba facimus. Circa Litteras Serviles (113.) illae ſunt quae inveniuntur in vocibus conjugatis extra radicalem, nimirum extra tertiam maſculinam ſingularem perſonam praeteriti, ut *na* τȣ̃ ɋſamna *diviſimus* a ɋaſam, *j* initiale & *u* finale τȣ̃ joɋondu *ſedebunt* a ɋanad, *n* initiale & *u* finale τȣ̃ nyſhmu *intelligimus* a ſehem.

TYPUS CONJUGATIONIS

117. Tempus Praet. Verbi Φaſam *diviſit*.

Sing.	3	*maſc.*	ɋaſam	*diviſit*	ille
		foem.	ɋaſmet		illa
	2	*comm.*	ɋſamt	*diviſiſti*	tu
	1	*comm.*	ɋſamt	*diviſi*	ego
Plur.	3	*comm.*	ɋaſmu	*diviſerunt*	illi
	2	*comm.*	ɋſamtu	*diviſiſtis*	vos
	1	*comm.*	ɋſamnȧ	*diviſimus*	nos

118. Tempus Futurum

Sing.	3	*maſc.*	jaɸſam	*dividet*	ille
		foem.	taɸſam		illa
	2	*comm.*	taɸſam	*divides*	tu
	1	*comm.*	naɸſam	*dividam*	ego
Plur.	3	*comm.*	jaɸſmu	*divident*	illi.
	2	*comm.*	taɸſmu	*dividetis*	vos
	1	*comm.*	naɸſmu	*dividemus*	nos

119. Imperativus

Num. Sing.	perſ.	2.	*comm.*	Aɸſam	*divide*
Num. Plur.	perſ.	2.	*comm.*	Aɸſmu	*dividite*

Saepe pro praeſenti tempore adhibetur futurum, & peculiariter in Tranſitivis, quae praeſenti proprio carent.

119. Dictum eſt antea (114) Tranſitiva Verba Tempus Praeſens Proprium haud poſſidere. Quum autem verbum Φaſam ſit tranſitivum, idcirco praeſens proprium non habet. Ergo debemus uti pro typo temporis praeſentis proprii alio verbo, quod ſit intranſitivaė ſignificationis, ut eſt Verbum Φanad *ſtetit*: cujus praeſens ad formationem praeſentis improprii tranſitivorum

tanquam auxiliare inſervit . Sed verbum ꝗanad non adhibui pro toto conjugationis typo , tum quia minus facile, tum quia in Futuro non poſſidet ubique A, ut ꝗaſam quemadmodum malebam , tum tandem quia in nonnullis conjugatis vocibus ob ultimam radicalem D mutationibus ſubjicitur : quibus omnibus pro conjugationis Typo verbum Ꝗanad adhiberi nequit.

Tempus Praeſens Proprium & Auxiliare Verbi Ꝗanad.

Sing. maſc. Ꝗŷned
Sing. foem. ꝗŷndæ *ſto ſtas ſtat*
Plur. *comm.* ꝗyndīn *ſtamus ſtatis ſtant*

Æquivalet quoque Participio praeſenti Latinorum, nempe *ego ſtans tu ſtans ille* ſeu *illa ſtans*. Pl. *nos ſtantes* &c.

120. Igitur ſex voces habentur in Praeterito; ſex pariter in Futuro, duae in Imperativo, & tres in praeſenti : quia prima & ſecunda perſona praeteriti , quae ſunt communis generis poſſident ſemper eandem vocem, uti ſimiliter eadem eſt in ſecunda com., & in tertia foeminina Fu-

turi. Ita etiam in tempore praeſenti numeri ſingularis una habetur vox pro maſc. genere, alia pro foem., & in plurali pro omnibus perſonis ac generibus una quoque habetur. Voces, quae ſimiles ſunt, ſenſu vel pronomine perſonali diſtinguuntur.

121. Sed ne voces eaedem in inflectendo repetantur, Conjugationem ſequenti modo conjugamus.

Conjugatio compendiata.

Praet. ſing. Ꝗaſam ꝗaſmet ꝗſamt. Plur. ꝗaſmu ꝗſamtu ꝗſamna.

Fut. ſing. Jaꝗſam taꝗſam naꝗſam. Plur. jamꝗſmu taꝗſmu naꝗſmu.

Imp. ſing. Aꝗſam. Pl. Aꝗſmu.

Per hanc compendiatam conjugationem facillimum eſt reliqua verba inflectere.

CAPUT SECUNDUM

De Verbo Radicali.

VErbum Radicale in ſua radice ſcil. in tertia perſona praeteriti maſculinae ſingularis conſideratum, una vel duabus

conſtat ſyllabis: qua de re Radicale Verbum eſt vel Monosyllabum vel Dissyllabum. Hoc in quinque; illud in quatuor claſſes inter ſe diſtinctas, quae ad numerum novem aſcendunt, dividitur. Sed quoniam Diſſyllaba Verba Monoſyllabis faciliora ſunt ac clariora, a Diſſyllabis idcirco, juxta quod methodus poſtulat, incipiamus.

PRIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

123. Prima claſſis inter tres conſonas quieſcente ultima duas vocales parvas poſſidet. At quamvis una Conjugatio tantum quoad Serviles litteras in verbis omnibus obſervetur; nihilominus in ea inflectenda ex diverſitate vocalium inter radicales conſonas variae exinde erumpunt diverſarum claſſium formae; quarum paradigmata primum per exempla *variata*, dein per *extenſa* locis propriis opportune praebeamus.

124. Formae autem Radicalium Verborum primae Claſſis ſunt ſequentes treſdecim & habent in

	Praeterito	*Futuro*	*& Imperativo*
I.	a — a	a — a	a — a, ut
	Ȣarad	jaȣrad	aȣrad *arare*
II.	e — e	e — e	e — e, ut
	Hemez	jehmez	ehmez *alligare*
III.	o — o	o — o	o — o, ut
	Foroʒ	jofroʒ	ofroʒ *vacuũ fieri*
IV.	a — e	a — e	a — e, ut
	Ոɜmel	jaոmel	aոmel *facere*
V.	y — e	y — e	y — e, ut
	Nyzel	jynzel	ynzel *deſcendere*
VI.	a — a	o — o	o — o, ut
	Raꝗad	jorꝗod	orꝗod *dormire*
VII.	a — a	y — a	y — a, ut
	Чaȣad	jyчȣad	yчȣad *negare*
VIII.	a — a	y — o	y — o, ut
	Dafar	jydfor	ydfor *contexere*

IX.	o — o	y — o	y — o, ut
	ɰorob	jyɰrob	yɰrob *bibere*
X.	a — e	o — o	o — o, ut
	Φatel	joφtol	oΦtol *interficere*
XI.	e — a	y — a	y — a, ut
	Fetaᴚ	jyſtaᴚ	yſtaᴚ *aperire*
XII.	e — a	y — o	y — o, ut
	Sebaφ	jysboφ	ysboφ *anteire*
XIII.	e — e	y — e	y — e, ut
	Meŋer	jymŋer	ymŋer *vituperare*

125. Hic decet per tranſennam, ut ajunt, obſervare in variis Melitae & Gauli dialectis alias formas quaſdam praeter enumeratas audiri; ut jaᴚrot, jufraʒ, ŋamil, jaŋmil, nizil, jynzil, φaŋed, joφŋad, juφŋad, jaφŋod, φŷŋad, jutlab, juſtar, juzlaφ, ɰurab, φatil, juφtal, & ſimiles, quas licet pro uſitatis formis non enumerem, eo quod apud pleroſque, qui recte loqui credantur minime ſunt in uſu, neque in mea dialectu, quae eſt in medio

Melitae invenio : illas tamen haud deſpicio nec omitto , immo hic memoratas , ne pereant, volo : antiquitatis enim quammaxime audiunt , & veteribus Phoeni-Punicis inflectendi formis magis , ni fallor , accedunt .

Quibus per exempla variata praemiſſis , ad extenſa veniamus .

PARADIGMATA XIII. FORMARUM

PRIMAE CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

126. *Paradigma I.* Ȣarat *aravit* .

Praet. (Sing. Ȣarat , ȣartet , ȣratt
Plur. Ȣartu , ȣrattu , ȣratna

Futur. (Sing. Jaȣrat , taȣrat , naȣrat
Plur. Jaȣartu , taȣartu , naȣartu

Imper. Sing. Aȣrat . Pl. Aȣartu

Sic ſeq. Ȣaɸar , jaȣɸar *vexare*
Ȣaraɸ , jaȣraɸ *urere*
Ѡalàɸ , jaѡlaɸ *creare*
∩azaɸ , ja∩zaɸ *fodere* ligone
Ʒalaɸ , jaɜlaɸ *claudere*
Φabad , jaɸbad *prehendere*
Φaſam , jaɸſam *dividere* &c.

Lectores moneo quod verba ſubjecta I. *II.* III. & IV. claſſi radicalium in 3. Praeteriti perſona plur., & in tribus perſonis Futuri pluralibus, ac in plurali imperativo quando antepenultima erit L M N vel R, tunc hae litterae volunt vocalem parvam, qua moventur in ſupradictis perſonis : ut jaɜal-ꝗu, jehymzu, joωonꝗu, jaĸartu jaꝗalɴu, juɯaꝗylbu, & non jaɜlꝗu, jehmzu, joωnꝗu jaĸrtu jaꝗlɴu, juɯaꝗlbu &c.

127. *Paradigma II.* Hemez *alligavit*.

Pr. (S. Hemez, hemzet, hmyzt (20.)
P. Hemzu, hmyztu, hmyzna.

Fut. (S. Jehmez, tehmez, nehmez
P. Jehemzu, & jehymzu, tehemzu & tehymzu, nehemzu & nehymzu.

Imp. S. Ehmez. Pl. Ehemzu & ehymzu.
Sic ſeq. Hebez, jehbez *retrocedere*.

128. *Paradigma III.* Foroɜ *vacuus factus eſt*.

Pr. (S. Foroɜ, forɜot, froɜt
P. Forɜu, froɜtu, froɜna

F. (S. Joſroɜ, toſroɜ, noſroɜ.
P. Joforɜu, toforɜu, noforɜu:

Imp. S. Ofroʒ . Pl. Oforʒu .

Praeſens (S. maſc. Fŷraʒ , foem. fŷrʒa .
Pl. comm. Fyrʒĭn .

Sic ſeq. Kotor , joᴋtor *augeri*
Korom , jokrom *inſiſtere*
Ѡonoɸ , joѡnoɸ *ſuffocare*
Ѡoloɸ , joѡloɸ *creari*
Ʒodos , joʒdos *mergi*
Ʒolob , joʒlob *macreſcere*
ɸorob , joɸrob *appropinquare* &c.

129. *Paradigma IV.* Ոamel *fecit* .

Pr. (S. Ոamel , ոamlet , ոamylt
P. Ոamlu, ոamyltu, ոamyոոa (34)
F. (S. Jaոmel , taոmel , naոmel
P. Jaոmlu , taոmlu , naոmlu .

Imp. S. Aոmel . Pl. Aոmlu .
Sic ſeq. Ꝝaleb , jaꝝleb *mulgere*
Ꝝamel , jaꝝmel *ferre*
Ѡaſel , jaѡſel *lavare*
ɸaleb , jaɸleb *vertere* &c.

130. *Paradigma V.* Nyzel *deſcendit* .

Pr. (S. Nyzel , nyzlet , nzylt
P. Nyzlu , nzyltu , nzyոոa

F. (S. Jynzel, tynzel, nynzel
(P. Jynzlu, tynzlu, nynzlu.

Imp. S. Ynzel. Pl. Ynzlu.

Praeſ. S. m. Nŷzel, f. nŷzlæ, P.c. Nyzlĭn.

Sic ſeq. Bydel, jybdel *mutare*
Fytel, jyſtel *tepidus fieri*
Γybed, jyrbed *attrahere*
Kybes, jykbes *accendi*
Kyfes, jykfes *deficere luna, ſol*.
Kynes, jyκnes *verrere*
Kyſer, jykſer *rumpere*
Ryκeb, jyrkeb *equitare*
Sybel, jysbel *ſpicam emittere &c.*

131. *Paradigma VI.* Raɸad *dormivit*.

Praeteritum ut I. (126.) Fut. & Imper. ut III. (128.), & Praeſens facit Rŷɸed, rŷɸdæ, ryɸdĭn. Sic ſeq.

Baram, jobrom *torquere*
Baſar, jobſor *praevidere*
Φatar, joɸtor *diſtillare*
Φaɑad, joɸɑod *ſtare*
Naɸas, jonɸos *deficere*
Rabat, jorbot *ligare* &c.

132. *Paradigma VII.* Чaȣad *negavit*.

Praeteritum ut I. (126.)

Fut. (S. Jyчȣad, tyчȣad, nyчȣad
P. Jyчȣdu, tyчȣdu, nyчȣdu.

Imp. S. Yчȣad: P. Yчȣdu. Sic ſeq.

Taȣan, jytȣan *molere*
Fadal, jyfdal *ſupereſſe*
Faſad, jyſſad *emittere ſanguinem*
Laռab, jylռab *ludere* &c.

133. *Paradigma VIII.* Dafar *contexuit*.

Praeteritum ut I. (126).

Fut. S. Jydfor, tydfor, nydfor
P. Jydfru, tydfru; nydfru.

Imp. S. Ydfor, P. Ydfru. Sic ſeq.

Talab, jytlob *orare*.
Taɸab, jytɸob *perforare*
Daɷal, jytɷol *ingredi, intrare*
Fatam, jyſtom *ablactare*
Fatar, jyſtor *prandere*
Naռas, jynռos *dormitare*
Saɷan, jysɷon *calefieri*
Zabar, jyzbor *putare* &c.

134. *Paradigma IX.* Чorob *bibit*.

Praeteritum ut III. (128.), Fut. & Imp. ut VIII. (133.), & ſic ſequentia Roꝗos, jyrꝗos *claudicare*, Sorof, jysrof *coire* &c.

135. *Paradigma X.* Фatel *necavit*.

Praeteritum ut IV. (129.), & Fut. ut III. (128). Sic Ɵarer, joɵror *exire* &c.

136. *Paradigma XI.* Fetaȣ *aperuit*.

Pr. S. Fetaȣ, fetȣet, ftaȣt
P. Fetȣu, ftaȣtu, ftaȣna.

Futurum & Imperativus, ut VII. (132.). Sic ſeq.

Telaꝗ, jytlaꝗ *dimittere*
Felaȣ, jyflaȣ *viribus valere*
Feraȣ, jyfraȣ *laetari*
Keſaȣ, jyksaȣ *frigere*
Зeraꝗ, jyзraꝗ *ſubmergi*
Ոeraꝗ, jyոraꝗ *ſudare*
Rebaȣ, jyrbaȣ *vincere*
Seraꝗ, jyſraꝗ *furari* &c.

137. *Paradigma XII.* Sebaꝗ *anteivit*.

Praeteritum ut antecedens, Fut. & Imperativus ut VIII. (133.): & ſic

Tebaɸ, jytboɸ *coquere pulmentum*.
Tebaꝗ, jytboꝗ *bene claudere*
Selaɸ, jysloɸ *glubere*
Zelaꝗ, jyzloꝗ *pede lapſari* &c.

138. *Paradigma XIII.* Mener *vituperavit*.

Pr. (S. Mener, menret, mnyrt, *vel* menyrt
(P. Menru, mnyrtu *vel* menyrtu, mnyrnæ *vel* menyrnæ.
Fut. (S. Jymner, tymner, nymner
(P. Jymnru, tymnru, nymnru.

Imperat. S. Ymner, Pl. Ymnru.
Sic Teꝗel, jytꝗel *gravis fieri*.

Ex dictis quaedam Verba variant in Plurali temporis Futuri additione vocalis parvae, qua tertia conſonans mota reddatur; ut jylenbu, jytolbu, joꝗondu &c. vid. p. 161.

SECUNDA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

139. Secunda Claſſis radicalium eſt primae ſimilis ſilente ſolummodo ultima radicali littera, quae eſt Ո, & habet duas formas.

Prima habet duo *a* in pret. fut. & imp. ut Φalañ jaφlañ aφlañ *eruere*: ſic

Pr. S. Φalañ, φalոet, φlajt
P. Φalոu, φlajtu, φlajna.

F. S. Jaφlañ, taφlañ, naφlañ
P. Jaφalոu, taφalոu, naφalոu:

Imp. S. Aφlañ, Pl. Aφalոu.

Nonnulla ex ſimilibus aliquando deflectunt paullum mutando ſcil. vocalem quamdam; ut Radañ, jarꝺañ *lac ſugere*, quod in 3. foem. habet Redոet pro raꝺոet; & ſic in plurali Redոu; nec non in pluralibus Fut. & Imp. Jerdոu, terdոu, nerdոu, erdոu &c quod uſus docebit.

Secunda habet duo *a* in praet., *y* & *a* in fut. & in imperat, ut Talañ, jytlañ, ytlañ *aſcendere*.

Pr. S. Talañ, telոet, tlajt
P. Telոu, tlajtu, tlajna.

F. S. Jytlan̄ , tytlan̄ , nytlan̄
P. Jytylnu , tytylnu , nytylnu

Imp. S. Ytlan̄ , N. Ytylnu
Praeſ. S. Tŷlan̄ , tŷlna , P. tylnĭn .
Sic ſeq. Taman̄ , jytman̄ *dare ad manducandum . Sperare , conſidere .*

Saman̄ , jyſman̄ *audire*
Zaran̄ , jyzran̄ *ſeminare* &c.
Baȼan̄ vero *remanſit* in 3. foem. habet Baȼnet , & in Plur. Baȼnu uti Ȼalan̄ .

Apud nonnullos pro *e* penultimo adhibitur *a* ut temnat, ȼalnat &c. pro temnet, ȼalnet .

TERTIA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

140. Claſſi huic pauca verba ſubjiciuntur, & ſaepe Barbara . Habet mediam quieſcentem , quia ſecunda vocalis finem occupat , & in duas formas conſideratur : prima propriis ac nativis verbis , ſecunda exoticis & barbaris inflectendis inſervit .

Paradigma Primae Formae
Saꝗsa *interrogavit*.

Pr. (S. Saꝗſa , ſaꝗsŷt , ſaꝗſait
(P. Saꝗſav , ſaꝗſajtu , ſaꝗſajna .

F. (S. Jſaꝗſi , yſſaꝗſi (32.) , nſaꝗſi
(P. Jſaꝗſu , yſſaꝗſu , nſaꝗſu .

Imperat. S. Saꝗſi . Pl. Saꝗſu .

Paradigma Secundae Formae
Salpa *diſceſſit* .

Pr. (S. Salpa , ſalpât , ſalpajt
(P. Salpav , ſalpajtu , ſalpajna .

F. (S. Jſalpa , yſſalpa , nſalpa
(P. Jſalpav , yſſalpav , nſalpav .

Imp. S. Salpa , Pl Salpav .

Ita inflectuntur Verba Peregrina , & maxime quae ex Italia ad nos ſunt delata .

QUARTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

141. Claſſis haec conſtat quatuor conſonis, & duabus vocalibus parvis, quae occupant ſecundum & penultimum locum, & poſſidet Formas V. nimirum in

	Praeterito	*Futuro &*	*Imperativo*	
I.	a — a	a — a	a — a, ut	
	ɰandar	juɰandar	ɰandar	*publicare*
II.	e — e	e — e	e — e, ut	
	Ꞁerbeb	jꞁerbeb	ꞁerbeb	*globare*
III.	a — e	a — e	a — e, ut	
	ɰaǂleb	juɰaǂleb	ɰaǂleb	*verſare*
IV.	e — a	e — a	e — a, ut	
	Zeblaȥ	jzeblaȥ	zeblaȥ	*onerare injuriis*
V.	y — e	y — e	y — e, ut	
	Fyɰkel	jſyɰkel	ſyɰkel	*impedire*

Paradigma I. Щandar *publicavit*.

Pr.	S. Щandar, щandret, щandart P. Щandru, щandartu, щandarna.
F.	S. Jщandar, yщщandar (32) nщandar P. Jщandru, yщщandru, nщandru.

Imperat. S Щandar, Pl. Щandru.
Sic ſeq. Baꝗbaꝗ, jbaꝗbaꝗ *bombos edere*
olla fervens.

Чaꝗчaꝗ, jчaꝗчaꝗ *crepitare*
Чaꝗlaꝗ, jчaꝗlaꝗ *movere*
Ꝗarꝗar, jꝗarꝗar *ſonum cum murmure edere* venter
Lablab, jlablab *loquitari*
Sarſar, jſarſar *morari* &c.

Paradigma II. Ꞁerbeb *globavit*.

Pr.	S. Ꞁerbeb, ꞁerbbet, ꞁerbybt P. Ꞁerbbu, ꞁerbybtu, ꞁerbybna
F.	S. Jꞁerbeb, tꞁerbeb, nꞁerbeb P. Jꞁerbbu, tꞁerbbu, nꞁerbbu.

Imp. S. Ꞁerbeb, Pl. Ꞁerbbu. Sic ſeq.
Bekbek, jbekbek *ingurgitare in ſe*
Ꞁermed, jꞁermed *nigrificare*
Mermer, jmermer *labefieri farina*
Seksef, jsekſef *ſciſcitari* &c.

Paradigma III. Щaфleb *verſavit.*

Pr. (S. Щaфleb, щaфylbet, щaфlybt
(P. Щaфylbu, щaфlybtu, щaфlybna
F. (S. Jщaфleb, yщщaфleb, nщaфleb
(P. Jщaфylbu, yщщaфylbu, nщaфylbu.
Imp. S. Щaфleb, Pl. Щaфylbu.
Sic Фarmeч, jфarmeч *dentibus terere* cibum toſtum &c.

Paradigma IV. Zeblaȣ *oneravit injuriis.*

Pr. (S. Zeblaȣ, zebylȣet, zeblaȣt
(P. Zebylȣu, zeblaȣtu, zeblaȣna
Fut. (S. Jzeblaȣ, yzzeblaȣ (32) nzeblaȣ
(P. Jzebylȣu, yzzebylȣu, nzebylȣu
Imp. S. Zeblaȣ, Pl. Zebylȣu
Sic ſeq. Fesdaф, jfeſdaф *folliculo extrahere*
Verzaф, jverzaф *ſtridere* &c.

Paradigma V. Fyщkel *impedivit.*

Pr. (S. Fyщkel, fyщklet, fyщkylt
(P. Fyщklu, fyщkyltu, fyщkynnæ.
F. (S. Jfyщkel, tfyщkel, nfyщkel
(P. Jfyщklu, tfyщklu, nfyщklu.
Imp. S. Fyщkel. Pl. Fyщklu.
Sic Ryщtel, jryщtel *carminare* &c.

QUINTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

142. Poſſidet duas conſonas ambas totidem motionibus motas. Hujus Claſſis Formae ſunt numero ſex, & habent in

	Praeterito	*Futuro* &	*Imperativo*
I.	a — a	a — a	a — a, ut
	Ꝗara	jaꝗra	aꝗra *legere*
II.	a — a	y — a	y — a, ut
	Dara	jydra	ydra *aſſueſcere*
III.	a — a	y — i	y — i, ut
	Saꝗa	jysꝗi	ysꝗi *irrigare*
IV.	y — æ	a — i	a — i, ut
	Ꝗylæ	jaꝗli	aꝗli *frigere*
V.	y — æ	y — i	y — i, ut
	Byκæ	jybκi	ybκi *flere*
VI.	y — æ	y — æ	y — æ, ut
	Bydæ	jybdæ	ybdæ *incipere.*

Paradigma I. Ꝗara *legit*.

Pr. (S. Ꝗara, ꝗrât, ꝗrajt
P. Ꝗrav, ꝗrajtu, ꝗrajna

Fut. (S. Jaꝗra, taꝗra, naꝗra
P. Jaꝗrav, taꝗrav, naꝗrav.

Imperat. S. Aꝗra. Pl. Aꝗrav.
Sic Ѡara, jaѡra *exonerare ventrem* &c.

Paradigma II. Dara *aſſuevit*.

Quod flectitur ut antecedens, & in Fut. pro *a* primo habet y; ut jydra tydra &c.

Paradigma III. Saꝗa *irrigavit*.

Pr. (S. Saꝗa, sꝗât *vel* sꝗŷt, sꝗajt
P. Sꝗav, sꝗajtu, sꝗajna

Fut. (S. Jysꝗi, tysꝗi, nysꝗi
P. Jysꝗu, tysꝗu, nysꝗu.

Imperat. S. Ysꝗi, Pl. Ysꝗu.
Sic Γara, jyгri *accidere*, *evenire*.

Paradigma IV. Ꝕylæ *frixit*.

Pr. (S. Ꝕylæ, ꝕlŷt, ꝕlejt
P. Ꝕlev, ꝕlejtu, ꝕlejnæ.

Fut. (S Jaꝕli, taꝕli, naꝕli
P. Jaꝕlu, taꝕlu, naꝕlu.

Imperat. S. Aꝕli Pl. Aꝕlu.

Sic ſeq. Ꝋymæ, jaꝋmi *ignem ſuccendere*
Зynæ, jaзni *divitem reddere*
Rymæ, jarmi *projicere* &c.

Paradigma V. Bykæ *flevit*.

Praeteritum ut antecedens.

Fut. (S. Jybki, tybki, nybкi
P. Jybku, tybku, nybкu.

Imperat. S. Ybki, Pl. Ybku.
Praeſens Bŷкi, bŷjæ, Pl. bykjĭn.

Sic ſeq. Bynæ, jybni *aedificare*
Tynæ, jytni *duplicare*
Гyræ, jyгri *currere*
Fydæ, jyfdi *redimere*
Kyræ, jyкri *locare*
Myщæ, jymщi *incedere*
Ꙡylæ, jyщli *explorare* &c.

Paradigma VI. Bydæ *incepit*.

Praeteritum ut antecedens.
Fut. (S. Jybdæ, tybdæ, nybdæ
P. Jybdev, tybdev, nybdev.
Imperat. S. Ybdæ, Pl. Ybdev
Sic ſeq. Syvæ, jyſvæ *valere* &c.

SEXTA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

143. Verba hujus claſſis, & cetera ſequentium ſunt Monoſyllaba, ac poſſident tres conſonas, quarum prima mota, & reliquae ſemper ſimiles & quieſcentes in fine. Huic claſsi quatuor ſunt Formae. Prima habet in praet. *a*, in fut. & imperat *o*; ut Damm, jdomm, domm *in unum colligere*. Secunda *a* in pr., & *y* in fut. & imp. ut Raꝗꝗ, jryꝗꝗ, ryꝗꝗ *tenuis fieri*. Tertia *e* in pr., & *y* in fut. & imp.; ut Meſs, jmyſs Myſs *tangere*. Quarta *e* tam in pr. quam in fut. & imp. ut Temm, jtemm, temm *finire*.

Paradigma I. Damm *in unum collegit*.

Pr. S. Damm, dammet, dammajt.
P. Dammu *vel* dammav, dammajtu.
dammajna.

Fut. S. Jdomm, yddom (32), ndomm
P. Jdommu, yddommu, ndommu.

Imp. S. Domm, Pl.Dommu. Ita ſeq. Daꝗꝗ, jdoꝗꝗ *ſonare*, щaꝗꝗ, jщoꝗꝗ *findere*, Zamm, jzomm *retinere*.

Paradigma II. Raꝗꝗ *tenuis factus eſt*.

Praet. ut antecedens,& Fut. S.Jryꝗꝗ, tryꝗꝗ, yrryꝗꝗ (33) P. Jryꝗꝗu, tryꝗꝗu,yrryꝗꝗu. Imperat. S. Ryꝗꝗ, P. Ryꝗꝗu. Quae ſequuntur inflecti poſſunt per primam & ſecundam formam, quia juxta dialectos variantur.

Ȣaſs, jȣyſs		jȣoſs *perſentire*
Ȣazz, jȣyzz	vel	jȣozz *lineas ducere*
Ոadd, jոydd		jոodd *numerare* &c.

Paradigma III. Meſs *tetigit*.

Praet. ut antecedens, Fut. & Imp. ut II. & ita ſeq. Bell, jbyll *tingere*, Senn, jſynn

M

acuere, Ꮚemm, jɯymm *olfacere*, Zerr, jzyrr *elabi e manibus* &c.

SEPTIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM

144. Septima Claſſis habet vocalem magnam poſt duas conſonas ante finalem, & diſtinguitur in duas formas, prima cum â in praet. & y — â in fut. & imp., & ſecunda cum ŷ in praet. & ŷ—y in futuro.

Paradigma I. Ꝋtâr *elegit*.

P. S. Ꝋtâr, ꝋtâret, ꝋtart, Pl. Ꝋtâru, ꝋtartu, ꝋtarna. Fut. S. Jyꝋtâr, tyꝋtâr, nyꝋtâr. P. Jyꝋtâru, tyꝋtâru, nyꝋtâru.
Imp. S. Yꝋâr, P. Yꝋtâru.

Sic ſeq. Ꞩmâr, jyꞩmâr *rubeus fieri*.
Ꝕsâr, jyꝕsâr *abbreviari*
Ꝋdâr, jyꝋdâr *viridis fieri*
Rtâb, jyrtâb *mollis fieri* &c.

Paradigma II. Ꮚtŷꝕ *deſideravit*.

Pr. S. Ꮚtŷꝕ, ɯtŷꝕet, ɯtyꝕt
P. Ꮚtŷꝕu, ɯtyꝕtu, ɯtyꝕna.

Fut. (S. Jyɰtŷꞓ, tyɰtŷꞓ, nyɰtŷꞓ
(P. Jyɰtŷꞓu, tyɰtŷꞓu, nyɰtŷꞓu.

Imperat. S. Yɰtŷꞓ, P. Yɰtŷꞓu. Sic

Blŷh, jyblŷh *fatuus fieri*

Djŷꞓ, jydjŷꞓ *anguſtus fieri*

Jbŷs, jyjbŷs *aridus fieri*

Krŷh, jykrŷh *deformis fieri*

Mlŷʀ, jymlŷʀ *ſalſus fieri*

Sbŷʀ, jysbŷʀ *pulcher fieri* &c.

OCTAVA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

145. Verba hujus claſſis formantur ex una vocali magna inter duas conſonas: ejus formae ſunt quatuor

I.	â	Târ, ĭ jtĭr, ĭ tĭr	*volare*
II.	ŷ	Mŷl, ĭ jmĭl, ĭ mĭl	*inclinari*
III.	ŷ	Kŷn, û jĸûn, û kûn	*eſſe*
IV.	ô	Sôm, ŭ jsŭm, ŭ sŭm	*jejunare*

Paradigma I. Târ *volavit*.

Pr. (S. Târ, târet. tyrt
(P. Târu, tyrtu, tyrna.

Fut. (S. Jtĭr . yttĭr , ntĭr
P. Jtĭru , yttĭru , ntĭru .

Imp. S. Tĭr, Pl. Tĭru . Sic Sâr, jsĭr *fieri, ad maturitatem pervenire* .

Paradigma II. Mŷl *inclinatus eſt*.

Pr. S. Mŷl , mŷlet, mylt . P. Mŷlu, myltu, mylnæ .
F. S. Jmĭl , tmĭl , ymmĭl (33.) P. Jmĭlu , tmĭlu , ymmĭlu .
Imp. S. Mĭl, P. Mĭlu . Sic Bŷd , jbĭd *ovum facere* .
Bŷn , jbĭn *vendere* , Rŷd , jrĭd *velle* . Rŷʀ , jrĭʀ *foetere* .

Paradigma III. Kŷn *fuit* .

Pr. (Sing. Kŷn , kŷnet , ĸynt *vel* kont .
Plur. Kŷnu , ĸyntu *vel* ĸontu , ĸynnæ *vel* ĸonna .

Fut. (Sing. Jkûn , tkûn , nĸûn .
Plur. Jĸûnu , tĸûnu . nĸûnu .

Imperat. S. Kûn . Pl. Kûnu . Sic ſeq.

Dŷb , jdûb *evaneſcere*
Dŷm , jdûm *tardare*

Mŷt, jmût *mori* &c. At in Praet. ſemper faciunt dybt, mytt, dymtu, myttu &c. & nunquam dobt, mott, dobtu, mottu. Kont enim, domt, κontu, domtu &c. Arabiſmi ſapiunt, & ab eis, qui bene loquuntur, minime audiatur haec affectata pronunciatio.

Paradigma IV. Sôm *jejunavit*.

Pr. (S. Sôm, sômet, ſomt
P. Sômu, ſomtu, ſomna.

Fut. (S. Jsŭm, yssŭm (32.), nsûm
P. Jsŭmu, yssŭmu, nsŭmu.

Imp. S. Sŭm. Pl. Sŭmu Sic Dôr, jdŭr *converti*. Ꝙôm, jꝙŭm *ſurgere*.

NONA ET ULTIMA CLASSIS VERBORUM RADICALIUM.

146. Verba hujus claſſis conſona & vocali magna conſtant, & per tres formas inflecti poſſunt.

Parad. I. Ra *vidit*. (40.)

Pr. S. Ra, rât, rajt. P. rav, rajtu, rajna.
F. S. Jâra, târa, nâra, Pl. jarav, tarav, narav.
Imperat, S. Âra, Pl. Ârav.

Paradigma II. Гy *venit* (40).

Pr. S. Гy, rŷt, rejt. Pl. Гev, rejtu, rejna.
Fut. S. Jyri, tyri, nyri. Pl. Jyru, tyru, nyru.
Imp. S. Ejja *vel* ejjæ. Pl. Ejjev.
Praeſ. S. Гej, rejjæ. Pl. Гejjĭn.

Paradigma III. Ta *dedit* (40).

Pr. S. Ta, tât, tajt. Pl. Tav, tajtu, tajna.
F. S. Jâti, tâti, nâti. Pl. Jâtu, tâtu, nâtu.
Imperat. S. Âti. Pl. Âtu.

DE VERBO RADICALI VAUUATO.

147. Quodque Verbum quod incipit a radicali V, Vauuatum voco, & ab aliis diſtinguimus, quia a generali regula defle-

ctit. Hujuſmodi deflectio ſeu varietas conſiſtit in deficientia radicalis litterae V tam in Futuro quam in Imperativo; ut Vaſal, jaſal *pervenire*. Vaꝗan̄, jaꝗan̄ *cadere*. Vyret, jyret *hereditare*. Výzen, jyzen *ponderare* pro Javſal, javꝗan̄, jyvred, jyvzen &c.

Excipe Vauuata quae pertinent ad quartam & ſeptimam claſſem, quae minime deflectunt; ut Verver, jverver *obvolvere*. Vtŷꝗ, jutŷꝗ *fortis fieri*. Vsŷn, jusŷn *latus fieri* &c. in quibus, uti in aliis Auctis V radicale non excidit.

CAPUT TERTIUM

De Verbo Aucto.

148. OMne Verbum Melitenſe, quum in radice creſcat ſeu augeatur, AUCTUM dicitur. Auctio autem fieri poteſt quinque modis, nimirum *duplicatione* mediae radicalis, *mutatione* cujuſdam litterae in aliam, *auctione* Characteriſticarum T, Y N, S, *mutatione & auctione*, *ac duplicatione ſimul cum auctione*: ex quibus dimanant novem ſequentes Verborum Auctum Species.

PRIMA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

149. Verba ſub hac prima Specie vel duplicant mediam radicalem, vel eandem (& hoc fit quando erit vocalis magna) convertunt in aliam, quae duplicatur. Sic Ϥaſſam *diſtribuit* a radicali Ϥaſam *diviſit*, Daωωal *introduxit*, *ingredi fecit* a Daωal *ingreſſus eſt*, Nyzzel *deſcendere fecit* a Nyzel *deſcendit*, Semmen *ſaginavit* a Symen *pinguis factus eſt*, Sajjar *coxit*, *maturavit* a Sâr *coctus eſt*, *ad matúritatem pervenit*, Tavval *prolongavit* a Tâl *prolongatus eſt*.

Exempla Aucti I. ſeu Primæ Speciei.

I. Ϥaſſam *diſtribuit*.

Pr. (S. Ϥaſſam, ϥaſſmet, ϥaſſamt.
  (P. Ϥaſſmu, ϥaſſamtu, ϥaſſamna.

F. (S. Jϥaſſam, tϥaſſam, nϥaſſam
  (P. Jϥaſſmu, tϥaſſmu, nϥaſſmu.

Imperat. S. Ϥaſſam, P. Ϥaſſmu.

Aucta praeſenti proprio carent.

Sic Bakkar, jbakkar *mane ante tempus ſurgere*

Baȝȝar , jbaȝȝar *navigare*
Daɵɵan , jdaɵɵan *fumare*
Kattar , jκattar *augere*
Varrab , jvarrab *locum dare* &c.

II. Semmen *ſaginavit*.

Pr. S. Semmen , ſemmnet , ſemmynt
P. Semmnu, ſemmyntu , ſemynnæ

F. S. Jſemmen , yſſemmen (32.) nſemmen
P. Jſemmnu, yſſemmnu , nſemmnu.

Imp. S. Semmen . P. Semmnu . Sic. ſeq.

Tellef , jtellef *perdere fecit*
Deffes , jdeffes *vi in anguſtum locum intrare fecit*
Demmel , jdemmel *ſtercorare terram*
Melles , jmelles *blandiri* &c.

Eodem modo conjugantur alia quae variant in vocalibus ; ut Nyzzel , nyzzlet , nyzzylt : & pariter Byddel , jbyddel *mutare*. Fytteɥ, jfytteɥ *quaerere, procurare*. Ꞁyddem, jꞀyddem *morſicare*. Ita ɸabbez, ɸabbzet, ɸabbyzt (19) *ſaltare fecit*. Ꞃarrel , jꞃarrel *feſtinare*. Ꞃarreb , jꞃarreb *mirabundum reddere*. Ꞃaɥɥeɥ , jꞃaɥɥeɥ *nidificare* , *habitare*.

III Raффaф *tenuem effecit*.

Pr. (S. Raффaф, raфффet, raффaфt
P. Raфффu, raффaфtu, raффaфna.

F. (S. Jraффaф, traффaф, yrraффaф
P. Jraфффu, traфффu, yrraфффu.

Imp. S. Raффaф. P. Raфффu. Sic
Sammam, jſammam *durum reddere*
Щaффaф, jщaффaф *ſulcare* &c.

IV. Sajjar *coxit, maturavit*.

Pr. (S. Sajjar, ſajret, ſajjart
P. Sajru, ſajjartu, ſajjarna.

F. (S. Jſajjar, ylſajjar, nſajjar
P. Jſajru, ylſajru, nſajru.

Imp. S. Sajjar. P. Sajru. Sic ſeq.
Tajjar, jtajjar *volare fecit*
Ոajjat, jոajjat *vociferare*
Фajjat, jфajjat *ſtricte ligare* &c.

V. Tavval *prolongavit*.

Pr. (S. Tavval, tavlet, tavvalt
P. Tavlu, tavvaltu, tavvalna.

F. (S. Jtavval, yttavval, ntavval.
P. Jtavlu, yttavlu, ntavlu.

Imp. S. Tavval. P. Tavlu. Sic
Davvar, jdavvar *vertere*
Savvam jſavvam *jejunare fecit*
Savvar, jſavvar *pingere*. Et pariter
Devvem, jdevvem *cunctari*
Nevvel, jnevvel *ferre manibus* &c.

SECUNDA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

150. Verba Aucta hujus ſpeciei fiunt mutatione primae vocalis parvae in magnam; ut Ꮰŷned *ſtare* ſeu *ſedere fecit* a Ꮰanad *ſtetit, ſedit*. Vŷzen *aequilibravit* a Vyzen *ponderavit*. Ꮰârar *confeſsionem audivit* a Ꮰarr *confeſſus eſt*.

Exempla Aucti II. ſeu ſecundae ſpeciei.

I. Bŷrek *benedixit*.

Pr. (S. Bŷrek, bŷrket, byrykt
 P. Bŷrku, byryktu, byrykna.
F. (S. Jbŷrek, tbŷrek, nbŷrek
 P. Jbŷrku, tbŷrku, nbŷrku.
Imp. S. Bŷrek. P. Bŷrku. Sic

Dŷrek , jdŷrek *mane ante tempus ſurgere*
Fŷhem , jfŷhem *perſuadere*
Mŷhel , jmŷhel *retardare*
Vŷned, jvŷned *de die in diem promittere* &c.

II. Mŷræ *contradixit*.

Pr. (S. Mŷræ , myrŷt , myrejt
P. Myrev , myrejtu , myrejnæ .

Fut. (S. Jmŷri , tmŷri , ymmŷri (33)
P. Jmŷru , tmŷru , ymmŷru .

Imperat. S. Mŷri . P. Mŷru . Sic
Nŷdæ , jnŷdi *publicare* &c.

III. Môtal *retardavit, expectare fecit*.

Pr. (S. Môtal , môtlet *vel* môtlat , motalt *&* matalt
P. Môtlu , motaltu *vel* mataltu , motalna *vel* matanna.

F. (S. Jmôtal , tmôtal , ymmôtal .
P. Jmôtlu , tmôtlu , ymmôtlu (33) .

Imp. S. Môtal . Pl. Môtlu . Sic
Ꝙârar , jꝙârar *vel* ꝙôrar , jꝙôrar &c.

TERTIA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

151. Fit haec addendo N in principio verbi radicalis ; ut Nꝗaſam *diviſus èſt*, a Ꝗaſam *diviſit*, N∩amel *factus eſt* a ∩amel *fecit*, N∩âd *dictus eſt* a ∩âd *dixit*, Mbŷ∩ *venditus eſt* (33) a Bŷ∩ *vendidit*. Verba hujus ſpeciei, quae augentur per N, ut eorum radicalia conjungantur ; ſic

Pr. (S. Nꝗaſam , nꝗaſniet , nꝗſamt
(P. Nꝗaſmu , nꝗſamtu , nꝗſamna .

F. (S. Jynꝗaſam , tynꝗaſam , nynꝗaſam
(P. Jynꝗaſmu , tynꝗaſmu, nynꝗaſmu.

Imp. S. Ynꝗaſam . Pl Ynꝗaſmu . Sic cetera ſimilia , quae variant tantum juxta radicalis ſtructuram .

QUARTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

152. Quarta ſpecies auctuum formatur additione T in principio Verbi radicalis, ut in antecedenti ſpecie per N. Aucta hujus ſpeciei plerumque formantur a Verbis radi-

calibus quartae claſſis (141); ut Tfyщkel *impeditus eſt* a Fyщkel *impedivit*, Yщщaꝗleb (32) *verſatus eſt* a Щaꝗleb *verſavit*. Pariter Aucta per T inflectuntur ut radicalia; ut

Pr. (S. Tfyщkel, tfyщкlet, tfyщkylt
(P. Tfyщкlu, tfyщkyltu, tfyщкynnæ.

F. (S. Jytfyщкel, tytfyщкel, nytfyщкel
(P. Jytfyщklu, tytfyщкlu, nytfuщкlu,

Imp. S. Ytfyщкel. P. Ytfyщklu: ſic cetera.

QUINTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

153. Hujuſce ſpeciei Aucta augentur pariter per T, ſed poſt primam radicalem; ut Rtebaȣ *victus eſt* a Rebaȣ *vicit*. Steraꝗ *ſubreptus eſt* a Seraꝗ *furatus eſt*, *ſubripuit*. Stamañ *auditus eſt* a Samañ *audivit*: Staꝗſa *interrogavit* a Saꝗſa *interrogavit*.

Item Aucta Secundæ Speciei quando per T augentur ad hanc ſpeciem pertinebunt; ut Ꝋtâbat *agitatus eſt*. Hæc Aucta per T ſimiliter ſequuntur eorum radicalia; ut

Pr. (S. Rtebaȣ, rtebȣet, rtbaȣt
(P. Rtebȣu, rtbaȣtu, rtbaȣna.

Fut. (S. Jyrtebaȣ, tyrtebaȣ, nyrtebaȣ.
(P. Jyrtebȣu, tyrtebȣu, nyrtebȣu.

Imp. S. Yrtebaȣ. Pl. Yrtebȣu. Sic Steraꝗ, ſterꝗet &c. Jyſteraꝗ &c. uti quoque Ꝋtâbat, ꝋtâbtet, ꝋtabatt &c. Jyꝋtâbat &c.

SEXTA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

154. Haec eadem eſt ac prima ſpecies praefixo tantum T characteriſtico: ſic Tꝗaſſam *diſtributus eſt* a Ꝗaſſam *diſtribuit* (149.), quod a Ꝗaſam *diviſit*. Tꝗajjem *inſuperbivit ſe, in ſuperbiam elatus eſt* a Ꝗajjem *ſurgere fecit*, quod a ꝗôm *ſurrexit*: & ſic inflectitur.

Pr. (S. Tꝗaſſam, tꝗaſſmet, tꝗaſſamt
(P. Tꝗaſſmu, tꝗaſſamtu, tꝗaſſamna.

Fut. (S. Jytꝗaſſam, tytꝗaſſam, nytꝗaſſam
(P. Jytꝗaſſmu, tytꝗaſſmu, nytꝗaſſmu.

Ita Tꝗajjem, tꝗajmet &c. jytꝗajjem.

SEPTIMA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

155. Septimae ſpeciei Aucta conflantur a ſecunda ſpecie (150) & a T cha-

racteriſtico praefixo, uti antecedens ſit a prima. Sic Tbŷreᴋ *benedictus eſt* a bŷreᴋ *benedixit* quod ab antiquo bareᴋ. Tmŷhel *retardatus eſt* a mŷhel *retardavit*, quod ab antiquo mehel. Tlŷnab *colluſit* a lŷnab *ludere fecit* quod a lanab *luſit*. Tvŷled *natus eſt* a vŷled *naſci fecit* quod a vyled *parturivit*.

Pr. (S. Tbŷrek, tbŷrᴋet, tbyryᴋt
(P. Tbŷrᴋu, tbyryᴋtu, tbyryᴋnæ.

F. (S. Jytbŷreᴋ, tytbŷreᴋ, nytbŷreᴋ
(P. Jytbŷrᴋu, tytbŷrᴋu, nytbŷrᴋu.

Imp. S. Ytbŷreᴋ. P. Ytbŷrᴋu.

OCTAVA SPECIES VERBORUM AUCTUUM.

156. Formantur haec Verba a radicali praefixis characteriſticis N T ut Ntnamel *factus eſt, maturus evaſit* a namel *fecit*, Ntnâd *dictus eſt* a nâd *dixit*: & inflectuntur ut radicalia.

Pr. (S. Ntnamel, ntnamlet, ntnamylt
(P. Ntnamlu, ntnamyltu, ntnamynnæ.

Fut. (S. Jyntnamel, tyntnamel, nyntnamel
(P. Jyntnamlu, tyntnamlu, nyntnamlu.

Digitized by Google

NONA ET ULTIMA VERBORUM AUCTUUM SPECIES.

157. Tandem nona ſpecies fit tam a radicali, quam ab aucto praefixis characteriſticis S T; ut Stembeh *a ſomno excitatus eſt* a nebeh, a quo nebbeh *excitavit*. Stkerreh *abhorruit* a kerreh *deformavit*, quod a krŷh *deformis factus eſt*. Staωbæ *abditus eſt* a ωybæ *abdidit*. Staɜna *dives factus eſt* a ɜynæ *divitem reddidit*. Stnân *adjutus eſt* a nân *adjuvit*. Staʁjæ *recreatus eſt* a ʁyjæ *recreavit* &c.

Exempla Ultimi Aucti.

I. Stembeh *expergefactus eſt*.

Pr. S. Stembeh, ſtembhet, ſtembeht.
P. Stembhu, ſtembehtu, ſtembehnæ.

F. S. Jyſtembeh, tyſtembeh. nyſtembeh
P. Jyſtembhu, tyſtembhu, nyſtembhu.

Imp. S. Yſtembeh. P. Yſtembhu. Sic
Stkerreh, jyſtkerreh *abhorrere* &c.

II. Staωbæ *abſconditus eſt.*

Pr. (S. Staωbæ, ſtaωbŷt, ſtaωbejt
(P. Staωbev, ſtaωbejtu, ſtaωbejna.

F. (S. Jyſtaωbæ, tyſtaωbæ, nyſtaωbæ
(P. Jyſtaωbev, tyſtaωbev, nyſtaωbev.

Imp. S. Yſtaωbæ. P. yſtaωbev. Sic ſeq.

Staxjæ, jyſtaxjæ *recreari*
Staȝnæ, jyſtaȝnæ *dives fieri*

III. St∩ân *adjutus eſt.*

Pr. (S. St∩ân, ſt∩ânet, ſt∩ant
(P. St∩ânu, ſt∩antu, ſt∩anna.

F. (S. Jyſt∩ân, tyſt∩ân, nyſt∩ân
(P. Jyſt∩ânu, tyſt∩ânu, nyſt∩ânu.

Imp. S. Yſt∩ân. P. yſt∩ânu.

CAPUT QUARTUM

De Verbis Anomalis, Defectivis & Peregrinis.

158. Quum tribus hiſce Verborum qualitatibus Melitenſe Idioma parcum ſit (exceptis Peregrinis abuſu introductis); ideo in iis pauca, & quidem parce expendemus.

DE VERBO ANOMALO

159. Verba Anomala illa voco, quorum inflexio e regulis generalibus modo hanc modo illam aut nullam ſequitur, & ſunt

Kŷl *manducavit*.

Pr. (S. Kŷl, kŷlet, kylt
(P. Kŷlu, kyltu, kylnae.

F. (S. Jŷkel, tŷkel, nŷkel.
(P. Jŷklu, tŷklu, nŷklu.

Imp. S. Kûl. P. Kûlu. Nonnulli loquendo

flectunt kolt, ĸoltu, konna, jŷĸol, tŷĸol, nŷkol; ſed male.

Anomalitas Verbi kŷl conſiſtit in Futuro & in Imperativo, quia regulariter conjugari debet Jkûl, tĸûl, nĸûl, jkûlu, tkûlu, nĸûlu; ut a ĸŷn *fuit*, jĸûn & non jŷĸen: quod ſequitur Imperativus, qui eſt regularis.

Mâr *abiit, ivit.*

Pr.	S. Mâr, marret, mort P. Marru, mortu, morna.
F.	S. Jmûr, tmŭr, ymmŭr (33). P. Jmorru, tmorru, ymmorru.

Imp. S. Mŭr. P. Morru.
Praeſ. Sejjer, ſejræ. Pl. Sejrĭn.
Pro mâret, mâru, mŭru, *ſeu* marr, jmorr, tmorr, ymmor, morr.

Ꝏo *accepit.*

Pr.	S. Ꝏo, ꝏôdet, ꝏatt (34) P. Ꝏôdu, ꝏattu, ꝏadna.
F.	S. Jŷꝏu; tŷꝏu, nŷꝏu P. Jŷꝏdu, tŷꝏdu, nŷꝏdu.

Imp. S. Ꝏu. Pl. Ꝏŭdu.
Voces Ꝏo, & ꝏu pro ꝏôd, ꝏûd, & jŷꝏu tŷꝏu &c. pro jŷꝏod, tŷꝏod &c.

Гy quoad Imperativum eſt etiam anomalum, quia habet Ejjæ vel ejja. Plur. Ejjev.

160. Ex prædictis anomalis Kŷl & Ѻo habentur Aucta yttŷкel *manducatus eſt*, yttŷѻed *acceptus eſt*; ſic

Pr. (S. Yttŷkel, yttŷкlet, yttykylt
(P. Yttŷklu, yttykyltu, yttyкynnæ.

F. (S. Jyttŷкel, tyttŷкel, nyttŷkel
(P. Jyttŷklu, tyttŷкlu, nyttŷlu.

Similiter conjugatur Yttŷѻed.

DE VERBO DEFECTIVO.

161. Defectiva Verba regulas aliorum generales ſequuntur, ſed deficiunt vocibus quibuſdam; ut Фâl *dixit* ille, фâlet *dixit* illa, nytt (34) *dixiſti*, *dixi* pro фolt, Фâlu *dixerunt*, nyttu *dixiſtis* pro фoltu, nydna *diximus* pro фolna *ſeu* фonna. Futur. S. Jnĭd, tnĭd, nnĭd. P. Jnĭdu, tnĭdu, nnĭdu pro jфŭl, tфŭl, jфŭlu, tфŭlu, nфŭlu. Imperativus S. Пĭd *dic* pro фŭl. P. Пĭdu *dicite* pro фŭlu.

Ambo, ſcil. Фâl & nŷd conflant totum verbum *dicere*. Sed olim defectiva non

erant, nec ullas obſoletas voces habebant.

Habetur praeterea in hac lingua Verbum quoddam, quod tempus praeſens, etſi futura forma, & imperativum poſſidet: eſtque Sing. Jôſ *ſcit* ille, tôſ *ſcit* illa vel *ſcis* tu, nôſ *ſcio* ego. Pl. Jôſu *ſciunt*, tôſu *ſcitis*, nôſu *ſcimus*.

Imperat. S. ôſ *ſcito*. P. ôſu *ſcitote*.
Vel jâſ, tâſ, nâſ, jâſu, tâſu, nâſu, âſ, âſu.

DE VERBO PEREGRINO SEU BARBARO.

162. Peregrina Verba, ſeu ut ajunt Barbara illa jure vocamus, quorum radix ſeu origo non eſt Orientalis, videlicet Chaldaica, Phoenicia, Syriaca, Hebraica, Punica, Arabica, Aethiopica &c. ſed ab hodiernis linguis trahitur. Haec Verba quum extera ſint, Melitenſi inflexione maltezzari ſolent: quocirca ea conjugare hic opus non eſt.

CAPUT QUINTUM

De Accidentibus Impropriis Verborum.

163. INter Impropria Verborum Accidentia primum locum occupant Praeteritum Imperfectum, Praeteritum Pluſquamperfectum, & ſaepe Praeſens.

De Tempore Imperfecto.

164. Formatur Praeteritum Imperfectum a Futuro vel a Praeſenti Verbi Principalis praepoſito Praeterito Verbi Subſtantivi (145. Paradig. III) ſeu Auxiliaris Kŷn, vel raro, voce Dâri hoc modo =

Sing.
Kŷn janmel *faciebat* ille
Kŷnet tanmel *faciebat* illa.
Kynt tanmel *faciebas*
Kynt nanmel *faciebam*.

Plur.
Kŷnu janmlu *faciebant*
Kyntu tanmlu *faciebatis*
Kynnæ nanmlu *faciebamus*.

165. Sic per particulam Dâri; ut Dâri janmel *faciebat*, dâri jyru *veniebant*. Sed ſtricte loquendo Dâri vim habet Verbi *ſolere*; ut Dâri jyri koljûm *ſolebat venire quotidie*, Dâri nŷkol boſta, u ma kŷnuŋ jdorni: *ſolebam manducare multum, & non nocebat mihi*.

166. Imperfectum Intranſitivorum a praeſenti, & a verbo Kŷn formatur; ut

Sing. Kŷn dŷoel / Kŷnet dŷolæ *intrabat* ille / illa
Kynt dŷoel / Kynt dŷolæ *intrabas* vel *intrabam*

Plur. Kŷnu dyolĭn *intrabant*
Kyntu dyolĭn *intrabatis*
Kynnæ̀ dyolĭn *intrabamus*.

167. Tandem tempus Imperfectum poteſt formari a Futuro Verbi Principalis ut ſupra, & ab Imperfecto auxiliari Verbi ꝗanad, quod eſt Kŷn ꝗŷned &c. ut Kŷn ꝗŷned jŷkel *manducabat*, kŷnu ꝗendĭn jytbahardu *luſitabant, colludebant*.

168. Si vero inter Pronomen Perſonale & Verbum aderit Particula U, tunc indicat Verbum eſſe Imperfectum; ut ŷna u

naꝗra *dum legebam*, ŷnti u taꝗli *dum frigebas*, hua u ſejjer *dum ibat* &c.

De Tempore *Pluſquamperfecto*.

169. Fit Pluſquamperfectum a duobus praeteritis, nempe a praeterito Verbi Principalis, & a praeterito Auxiliaris

Sing.
- Kŷn namel *fecerat* ille
- Kŷnet namlet *fecerat* illa
- Kynt namylt *feceras* vel *ram*.

Plur.
- Kŷnu namlu *fecerant*
- Kyntu namyltu *feceratis*
- Kynnæ namynna *feceramus*.

De Praeſenti Tranſitivorum.

170. Tempns Praeſens in Verbis Tranſitivis formatur a Futuro Tranſitivi Principalis, & a Praeſenti proprio Verbi Φanad; ut Sing.

Φŷned	janmel	*facit*	ille
Φŷndæ	tanmel		illa
Φŷned	tanmel	*facis*	tu m.
Φŷndæ			tu f.

Φŷոed Φŷոdæ	naոmel	*facio*	ego m. ego f.
	Plur.		
Φyոdĭn	jaոmlu	*faciunt*	
Φyոdĭn	taոmlu	*facitis*	
Φyոdĭn	naոmlu	*facimus*	

De Futuro Propinquo & Remoto.

171. Futurum apud nos paſſim pro Præſenti accipitur; ideoque non raro determinabitur vel a voce praeſentis Sejjer indicante propinquitatem: ut Sejjer naոmel *facturus ſum*, ſejræ naոmel *factura ſum*, ſejrĭn naոmlu *facturi ſumus*, ſejjer ymmŭr *iturus ſum*, ſejræ naφañ *caſura ſum*: Vel a particula ոàd; ut ոâd nyri *veniam*, ոâd jyru *venient* ſeu *venirent*, *venerint* &c.

CAPUT SEXTUM

De Modis.

172. MOdi apud nos proprie loquendo duo ſunt, Indicativus, & Imperativus. Indicativo, qui eſt Generalis Modus, uti ſolemus pro indicandis ceteris Latinorum modis, quibus valemus reſpondere unico tantum Indicativo, & particulis Bŷщ *ut*, Jŷĸ *ſi*, *an*, Li *ſi*, Jalla *utinam*, Semæ *donec*, ɼɪащ, Kŷku, Narra (quaedam noſtrae Particulae & expreſſiones nec latine nec italice per ſe exprimi poſſunt) Kallajamar &c. ut Fetaя yl ĸtŷb bŷщ jaфra: *aperuit librum ut legeret*. Reſaф яdejjæ bŷщ jkellymni: *appropinquavit ad me ut alloqueretur me*. Staфsŷni jŷĸ ymnorrŭщ mĭnu hem, ev nybфnu havn: *interrogavit me an abiremus ſecum ibi, vel maneremus hic*. Li ĸynt nôf fejn, ĸŷĸu rejt: *ſi agnoviſſem locum, equidem veniſſem*. Jalla jmŭr: *utinam iret*. Kùlu ſemæ tvщbnu: *manducate donec ſaturemini*. Yrrĭd li tmorru: *volo ut eatis*; & ſimiles dicendi modi, qui cum

exteris linguis conveniunt, uti clarius diffuſiuſque demonſtrabo in Grammatica Latina vernaculo idiomate ad uſum juventutis Melitenſis ſcripta, ubi omnes difficultates, quae adhuc occurrerunt, clara ac facillima methodo explanantur.

173. Praeterea Modi formantur abſque ulla particula, & dignoſcuntur ex ipſa phraſi & ſenſu; ut Rŷtt nâra *volui videre*. Bydæ jnĭd *coepit dicere*; & hoc quia quodque tempus, quod nulla interponente dictione aliud antecedens tempus habeat (exceptis Impropriis) modum Infinitum exprimit: Sic Γejt nzŭrek: *veni viſitare te*, vel *ad viſitandum te*.

174. Etiam Particula LI quando ſignificat *quod*, ſeu *che* Italorum reddit plerumque Verbum æquivalens Infinito; ut Φâl li hŭa u ſejjer mat-trĭq ltaqañ mal ʀallylĭn, u ɷabtu nalĭh, u nezznûh myn ĸolma kellu: *dixit ſe dum iret per viam obviam feciſſe latronibus, & ipſos oppugnaſſe eum, ac expoliaſſe eum ab omnibus quae habebat*. Ʀat ma jrĭd li jmŭt: *nemo vult mori*, ſeu *quod moriatur*.

175. Alios peculiares Modos habent Melitenſes in interrogando ac negando. Hi formantur per litteras ɰ vel ɥ ver-

bo affixas ; ſed negatio diſtinguitur praefixione particulae negationis Ma vel La *non* ; ut

Interrogativus	Negativus
Гevщ ? *venerunt* ?	Ma гeuщ *non venerunt*
Ꙍôщ ? *accepit* ?	Ma ꙍôщ *non accepit*
Smajtŭщ ? *audiſtis* ?	Ma ſmajnŷщ *non audivimus*
Kylч ? *manducaſti* ?	Ma кylч *non manducavi*
Morч ? *iviſti* ?	Ma morч *non ivi* .

Sed ultima littera quum ч pro щ adhibeatur , vel excidit ; ut Kylч pro Kyltщ , vel in ч convertitur ; ut Ryчч ? *voluiſti* ?

176. Non raro ſolis affixis щ vel ч negatur omiſſa particula negativa Ma vel La, & tunc interrogationis ſignum non habet locum ; ut Toфtolщ *non occides* , Tyznїщ *non moechaberis* , Tnїч *non dices* , Tytкelmщ *non loqueris* , Tykelщ *non manducabis* . Sed reſpondendo negative nunquam щ vel ч omittitur v. g. Ma kŷl *non manducavit* , Ma mŷt *non mortuus eſt* &c. hoc enim erit *detractionis* Soloeciſmus maximus : quae tamen omiſſio licita eſt tantum in poeſi ob verſus deſinentiam ; ſed in tali caſu perticula negans nequit omitti ; ut

Digitized by Google

Nâraſt yl rĭd li ryttli,
Nâd li bĭh ma nyttli.

pro Ma nyttlĭuq. *Cognovi bonum quod voluiſti mihi, etiamſi de eo nullum verbum feciſti mihi*.

CAPUT SEPTIMUM

De Significatione Verborum.

177. VErbi ſignificatio ſive radicalis ſive aucti tanquam fixa in ejus formis nequit conſiderari, quia in eadem forma aut ſpecie juxta varietatem verborum ſolet variari ſignificatio. Haec autem triplex eſt, Tranſitiva, Intranſitiva, & Neutra. Verbum Tranſitivum diſtinguitur in Activum; ut ꝗatel *interfecit*, & Paſſivum; ut Nꝗatel *interfectus eſt*. Intranſitivum vero habet actionem in ipſo Agente manentem; ut ꝗanad *ſtetit*, raꝗad *dormivit*. Neutrum tandem eſt Verbum Subſtantivum & Eſſentiale Kŷn *fuit*, & Sâr *factus eſt*, uti etiam Pronomen Perſonale tertiae perſonae

utriuſque generis ac numeri, quando pro tempore praeſenti Verbi *ſum es* accipitur (209); & eſt = Hu, hi, hŭma = ut ŷnæ hu *ego ſum* &c.

178. Verba per auctionem ex Intranſitivis ſaepe fiunt Tranſitiva, & a Paſſivis Activa, ac viceverſa; ut a Daωal *ingreſſus eſt* habetur Daωωal *intrare* vel *ingredi fecit*, *introduxit*, a Nazañ *expoliatus eſt* fit Nazzañ *expoliavit*, a Ꝗaſam *diviſit* Nꝗaſam *diviſus eſt*.

179. Sed vanum eſt captandæ ſignificationis regulas inquirere; ipſa enim in Verbo Melitenſi fixa non eſt. Nam mutatur non ſolum mutatione ſeu tranſmigratione radicalis Verbi in auctum; ſed etiam ipſa motionum mutatione; ut Ωalaꝗ *creavit*, ωoloꝗ *creatus eſt*, Ʒaleb *abundavit*, ʒyleb *vicit*, ʒolob *macilentus factus eſt*.

180. Quoad Tempora ſaepe Futurum maxime Verborum tranſitivorum denotandae Praeſentis ſignificationi inſervit; ut Nnállem *doceo*, tnallem *doces*, nykbru *creſcimus* &c. Igitur ſignificatio ex uſu & Lexicis erit diſcenda,

PARS QUARTA

DE PARTICULIS.

181. SUb nomine Particulae complectimur Latinorum Adverbia, Conjunctiones, Praepoſitiones, & Interjectiones. Pars haec eſt indeclinabilis, & dividitur in Conjunctam, & Separatam.

CAPUT PRIMUM

De Particulis Conjunctis.

182. PArticularum Conjunctarum duae ſunt ſpecies, Praefixae nempe & Affixae: hae in fine, illae in principio dictionum conjunguntur,

183. Praefixae ſunt =

B vel Bi, *in*, *cum*, F vel Fy *in*
Ta vel Te italice *del dello della* &c.

Ƞal *pro*, *contra*, *ſuper*, *adverſus*..
L *ad*, vel ſignum. Dativi. Ma *non*.
Mañ ſeu Mĭñ *cum*, *ſimul*.
Myn vel Mn *e*, *ex*, *a*, *ab*.
Sa vel Se *uſque*. Ч? *quid*? quo interrogamus; ut Чгybtli? *quid tuliſti ad me*? Cum praefixis hiſce adnumerari poteſt tanquam particula Articulus YL; ut Byl, tal, ſyl, myl (95) &c.

184. Affixae ſeu quae ſuffiguntur ſunt tantummodo Щ vel Ч, quae cum Verbo (175) modos interrogativum & negativum indicant. Saepe ſignificant *quid*, & non raro inveniuntur affixae aliis particulis; ut Bŷщ? *in quo*? *cum quo*? Mnŷщ *ex quo*, *unde*? His adde Ma *quod*; ut Kolma *omne quod* (104), licet ad Pronomen potius pertinere videatur.

CAPUT SECUNDUM

De Particulis Separatis.

185. AKtar *plus*, Aкtarщ *potius*, Anqas *minus*, Barra *extra*, *foris*, Barranet *extra omnino*, Bla vel Ele *abſque*, *ſine*,

Bejn *inter*, Bys *tantum*, *ſolum*, Bŷɰ *ut*, Byzzejjed *ſat*, *ſatis*, Bnĭd *longe*, Boſta *multum*, Tabylʀaꝗꝗ *certe*, *proculdubio*, Taʀt *ſubtus*, Taʀnet *ſubtus omnino*, *funditus*, Darba *ſemel*, Darbtajn vel Darbtejn *bis*, Daꝗɰejn *pauxillum*, Dment *dum*, Dlonk *ſaepe* Ev vel Jev *aut*, *vel*, *ſeu*; Evvyllæ vel Jevvyllæ *forſan*, *fortaſſe*. Ftĭt *aliquantulum*, *parum*. Fejn? *ubi*? *quo*? Fylli & *ecce*, Fʀal *ſicut*, *ut*, *velut*, Flaɷɷar *ultimo*, *poſtremo*, Flaɷɷarnet *tandem*, Foſt *inter*, Fŭĭꝗ *ſupra*, *ſuper*, Γeʋʋæ *intra*, Havn *hic*, Hek *ita*, *ſic*, *pariter*, Hek ukol, *item*, *ſimiliter*, Hekkem *vix*, Hynn *illic*, Ʀdej *prope*, *proxime*, Ɵlŷf *pr.ıeter*, Ja vel Je *o*. Jankella, Jev *aut*, Jaꝗav? *num*? *ne*? Jŷk *ſi*, *an*, Jŷkma *niſi*, ĭva *utique*, *vere*, ĭlu *olim*, ĭsa *age*, *agedum*, iſav? *agite*? Ωâd *nondum*, Ωatylli *licet*, *etſi*, Ωalŷɰ *quare*, *cur*? *quia*? Ynꝗas *minus*, *nequaquam*, Ymmæ *ſed*, *vero*, *aſt*, Yrrŷnk *univerſim*, *nemine excepto*, Yſſa *nunc*, Yzjed *plus*, *amplius*, Ȝadæ *cras*, Pitaȝdæ *perendie*, Ȝajr *ſine*, *abſque*, Kem *quantum*, *quot*, Kĭf *quomodo*, Ꝗabel *ante*, Ꝗad *unquam*, Ꝗajlæ *commode*, *ſenſim*, *cunctanter*, Ꝗrĭb *prope*; Ladarba *quoniam*; Lbŷraʀ *heri*, Levlŷmes vel Levmŷmes *nudius tertius*, Le *non*, *minime*, *haud*, Levvelnet *primum*, *in primis*, Mmelæ,ymmelæ *ergo*,*igitur*, Mba-

ꞑad *dein*, *poſtea*, *porro*, Metæ *quum*, *quando*, Myndaꝕꝕŷt *quandoque*, Nĸella *aliter*, *ſecus*, Nꞑĭduaĸna *ideſt*, *videlicet*, Pĸal *velut*, Sahav *hactenus*, *adhuc uſque*, Safejn *quouſque* refert ad locum, Samyta *quouſque* refert ad tempus, Sama *donec*, Sevvæ *aeque*, Syſſa *adhuc*, *hactenus*, U *&*, *ac*, *atque*, Vara *poſt*, Vysꝕ *admodum*, *nimis*, *valde*, Ukol *etiam, quoque* &c. Sed adhuc de Orationis Partibus, & nunc de earum Conſtructione agemus.

LIBRI SECUNDI FINIS.

GRAMMATICAE
MELITENSIS
LIBER TERTIUS

DE DICTIONUM SYNTAXI, SEU DE PARTIUM CONSTRUCTIONE.

186. Quoniam Dictiones ſeu Orationis Partes, de quibus adhuc egimus, quum ſimpliciter per ſe ſint, & inconſtructae hominum ſenſa exprimere ſatis nequeant, eo quod non poſſint orationem texere; hac de cauſſa Grammatici in fine, Syntaxeos, ideſt Conſtructionis ſeu loquendi Fabricae tractatum ſolent inſtituere. Hujus autem Linguae Conſtructio in ore Melitenſium naturaliter conſiderata eſt omnino ordinata, plana, ac Regularis parum diſſimilis ab illa Chaldaeorum, & Hebraeorum in-

Digitized by Google

dicium valde clarum antiquitatis hujus Melitenſium idiomatis: primariae enim, & veterrimae linguae in earum Conſtructione planae erant & Regulares; quia apud veteres, uti etiam apud hodiernos Melitenſes non verbis ſenſa, ſed his illa inſerviebant, & loquendo longe minus de verbis, quam de rebus & factis ſunt ſolliciti loquutores.

187. Quaeque Orationis pars Linguae Melitenſis conſtrui poteſt vel cum ſe ipſa, vel cum aliis partibus juxta ſtatum ſuum. Status autem vel Abſolutus erit vel Regiminis. Dictio dicitur in *ſtatu regiminis* vel in *regimine* quando aliam dictionem regit; ſecus in *ſtatu abſoluto* appellatur.

CAPUT PRIMUM

De Conſtructione Nominis cum alio.

188. SUbſtantivum poſt ſe Genitivum regit ſive cum Articulo; ut Zmŷn yl fera *tempus laetitiae*, Sîd yd-dar *herus*

domi; ſive abſque Articulo, ut Byn oĭa *filius fratris mei* i. e. *nepos* Kejlæ zebbûr *menſura olivarum*.

189. Subſtantivum cum Adjectivo convenit in genere, & numero: ut Omm ganĭna *mater pietoſa*: quod ſi res ſecus erit, id eveniet vel ex quadam accidentium ſimilitudine (& tunc res aliter minime erit, ſed videbitur) vel ſignificationis cauſſa, quando ſcilicet nomen regens erit collectivum aut indeterminatum; vel tandem ob elegantiam. Quod de Adjectivo dicitur, de participio quoque, id eſt de Nomine Agentis & Patientis dici cenſendum eſt.

190. Nomina Numeralia a tribus ad decem concordant cum Nomine in Numero Plurali, & in ceteris ad centum uſque in Singulari. Praeterea numeralia minora praeire ſolent majoribus.

CAPUT SECUNDUM

De Conſtructione Verbi cum alio.

191. VErbum cum verbo convenit in genere, numero, &. perſona; ut Ꙩôdu jŷκlu *ceperunt manducare*, Kŷnet marret *abierat* illa. Similiter quotq; verba habentur poſt primum cum eo colligata; ut Rŷd jmŭr jyuɥrob, u jarrañ jyri joɋnod ſejn κŷn: *voluit ire ad bibendum, & redire ad ſtandum, ubi erat.*

CAPUT TERTIUM

De Conſtructione Verborum cum Nominibus, & viceverſa.

192. VErbum cum Nomine ac viceverſa concordat in genere & numero. Nomen autem duale vult verbum plurale.

Nomen plurale aliquando elegantiae ergo exigit verbum ſingulare foemininum ; ut Yl kbarât ma taꭓſebщ ſyl foꝗra , nâd li tôf ylli myn зajrhem ma hi щejn : *nobiles* (proprie *Magnates* a kbĭr *magnus*) *nil cogitant de pauperibus* , *etiamſi ſciant* , *quod ſine illis nihil ſint* : ubi verba taꭓſeb , tôf & hi , ſunt ſingularia gen. foem. 3. perſonae . Yl ꭓvejjeɼ yt-tajba tynbŷn ꭓĭn ble vaꝗt : *res bonæ venduntur hora abſque momento* i.e. intra momentum . Yn-nŷs tyrri *homines currunt* ; & ſimilia exempla innumera .

193. Nominativum cum verbo eaſdem regulas habet, quas in aliis linguis . Verbum activum regit Accuſativum cui praefigi ſaepe ſolet L vel Lyl ſignum non raro, ut diximus Accuſativi : ut Yщ-щemщ yſſaѡѡan lyl ѡlejjaꝗ : *ſol calefacit creaturas* , vel non praefigitur L , ſed articulus tantum ; ut Yl ꭓûtæ yl kbĭræ tŷкel yz-zзĭra : *piſcis magnus devorat parvum* .

194. Verbum aliquando ſubintelligitur , & prae ceteris Subſtantivum ; quod tunc clarum plerumque redditur ex deficientia articuli nominis poſterioris v. g. Alla кbĭr : *Deus* eſt *magnus* : Dâк bynhom : *ille* eſt *filius eorum*. Vel cum articulo : ut Yl bnŷdem mynnu ɱaʌкûs : *homo natura ſua* eſt *imbecillis* .

CAPUT QUARTUM

De Conſtructione Pronominis cum aliis partibus.

195. PRonomen Perſonale concordat cum Nomine & Verbo in genere numero & perſona. Pronomen vero Affixum ſeu Conjunctum, quod tum Nominibus, tum Verbis, tum quoque Particulis affigitur, habet ſuas peculiares regulas.

196. Prima quod Affixum primae perſonae poſt Verbum aut Particulam terminantem in N, ante I Affixionis (110) vult N; ſic Sâbni *invenit me*, mynni *a me*.

197. Secunda quod H affixum dictionibus terminantibus in conſonam, non raro in U convertitur; ut Ϥatlu *interfecit eum*, Sĭdu *herus ejus*.

198. Tertia, quod littera A vel Æ in fine, quum ei pronomen affigitur, in T vel in Y magnum mutatur; ut Marti *uxor mea*, Fdŷhæ *redemit eam*.

199. Quarta tandem quod N finale nominum dualium in affixione excidit; ut Ɲajnejᴋem *oculi veſtri* pro Ɲajnejnᴋem. Vydnejjæ *aures meae* pro Vydnejni.

De Affixis Nomini.

200. Sing. Dâr *domus*. Sic Dâri *domus mea*, Dârna *domus noſtra*, dâreᴋ *domus tua*, dârᴋem vel ᴋom *domus veſtra*, dâru *domus ejus* maſc. dârha *domus ejus* foem. dârhem vel hom *domus eorum* vel *earum*. Plur. Djâr; ut Djâri, djàrna, djàreᴋ, djarᴋem vel ᴋom, djâru, djârha, dıârhem vel hom: v. g. Dâri dàr tat-talb tĭni: *domus mea domus orationis meae*.

Sing. Ɲajn *oculus*. Ɲajni *oculus meus*, ɲajnna *oculus noſter*, ɲajneᴋ *oculus tuus*, ɲajnᴋem vel kom *oculus veſter*, ɲajnu *oculus ejus* m. ɲajnhæ *oculus ejus* f. ɲajnhem vel hom *oculus eorum* vel *earum*. Dual. Ɲajnejn; ut ɲajnejja *oculi mei*, ɲajnejna *oculi noſtri*, ɲajnejᴋ *oculi tui*. ɲajnejᴋem vel kom *oculi veſtri*, ɲajnejh *oculi ejus* m. ɲajnejhæ *oculi ejus* f. ɲajnejhem vel hom *oculi eorum* vel *earum*. Plur. Eɲjûn *oculi, fontes*, Eɲjunnæ *oculi noſtri, fontes noſtri*, eɲjûni, eɲjûneᴋ &c.

Mulej *dominus* (*) : ſic Mulejja *dominus meus*, mulejna *dominus noſter*, mulejk *dominus meus*, mulejkem vel kom *dominus veſter*, mulejh *dominus ejus* m. mulejhæ *dominus ejus* f. mulejhem vel hom *dominus eorum earum*.

Sic a Mara fit Marti *uxor mea*, martek *uxor tua*, martu *uxor ejus*; & a Zevr, Zevri *maritus meus*, Zevrek *maritus tuus*, Zevrhæ *maritus ejus*; a ȣabĭb *amicus*, ȣabĭbi *amicus meus*, ȣabĭbna *amicus noſter*, ȣabĭbek *amicus tuus*, ȣabĭbkem vel kom *amicus veſter*, ȣabĭbu *amicus ejus* m. ȣabĭbhæ *amicus ejus* f. ȣabĭbhem vel hom *amicus eorum earum*

(*) *Haec vox* Mulej *apud veteres Melitenſes, ut* مولا *ſeu* مولى *apud Orientales, ſignificabat* Dominatorem, principem nulli ſubditum, dominum, & poſſeſſorem rei abſolutum *a nomine Phoenicio* Mŷl poſſeſſio; *ideoque ad praeſens uſque inveniuntur quaedam loca apud nos dicta* ȣalmûlæ ditio dominatoris *a* ȣâl ditio *&* Mûlæ dominator *ſeu αὐτοκράτωρ*, Burmula *ideſt* pratum dominatoris *ſeu* principis, *quia* Bĭr pratum *valet. Sed ab hodiernis Melitenſibus nulli, viſi* DEO *tanquam ſupremo omnium Dominatori, cui ſoli tale nomen competit, datur.*

Levn *color*, Leyni, levnna, levnek, levnkem, levnu, levnhæ, levnhem vel hom.

201. Multa nomina nolunt Poſſeſſivum Affixum, & pro eo adhibent Pronomen Tĭni (111) *meus, a, m*. tĭnak tĭnek *tuus, a, m* tĭnu &c. ut Alla tĭni *Deus meus*, Alla tĭnak *Deus tuus*, & non aliter ſcil. Allâj, Allajk. Alia uti poſſunt utroque; ut Rabĭbi & rabĭb tĭni *amicus meus*, rabĭbna & rabĭb tanna *amicus noſter* &c. Alia tandem Affixum pro libito habere nequeunt; nam cum uno affixo rem, cum altero alteram, ac proinde ſenſum omnino diverſum indicant; ut Ooti *ſoror mea*, oot tĭni *ſoror meae* i. e. *ſoror* uxoris *meae*: aliaque uſu diſcenda.

De Affixis Verbo.

202. Rabb *amavit* ille.

Rabbni *amavit me*, rabbna *amavit nos*, rabbek *amavit te*, rabbkem vel kom *amavit vos*, rabbu *amavit eum*, rabbha *amavit eam*, rabbhem vel hom *amavit eos*.

Rabbet *amavit* illa.

Rabbytni *amavit me*, rabbytna *amavit nos*, rabbytek *amavit te*, rabbytkem vel kom

amavit vos, ȣabbytu *amavit eum*, ȣabbytha *amavit eam*, ȣabbythem vel hom *amavit eos. eas*.

Ȣabbejt *amaviſti* & *amavi* (120).

Ȣabbejtni *amaviſti me*, ȣabbejtna *amaviſti nos*, ȣabbejtek *amavi te*, ȣabbejtkem vel hom *amavi vos*, ȣabbejtu *amavi* vel *amaviſti eum*, ȣabbejtha *amavi*, vel *amaviſti eam*, ȣabbejthem vel hom *amavi* vel *amaviſti eos eas*.

Ȣabbejna *amavimus*.

Ȣabbejnŷĸ *amavimus te*, ȣabbejnŷĸem vel ĸom *amavimus vos*, ȣabbejnŷh *amavimus eum*, ȣabbejnŷha *amavimus eam*, ȣabbejnŷhem vel hom *amavimus eos*, *eas*.

Ȣabbejtu *amaviſtis*.

Ȣabbejtŭni *amaviſtis me*, ȣabbejtŭna *amaviſtis nos*, ȣabbejtûh *amaviſtis eum*, nabbejtŭha *amaviſtis eam*, ȣabbejtŭhem vel hom *amaviſtis eos*, *eas*.

Ȣabbev *amaverunt*.

Ȣabbevni *amaverunt me*, ȣabbevna *amaverunt nos*, ȣabbevk *amaverunt te*, ȣabbevĸem vel ĸom *amaverunt vos*, ȣabbevh *amaverunt eum*, ȣabbevha *amaverunt eam*, ȣabbevhem vel hom *amaverunt eos eas*.

Jȣobb *amat* vel *amabit* ille.

Jȣobbni *amat me* vel *amabit*, jȣobbna *amat*

nos... Jȣobbok *amat te* jȣobbkom *amat vos*, jȣobbu *amat eum*, jȣobbha *amat eam*, jȣobbhom *amat eos*, *eas*.

Tȣobb *amat* vel *amabit* illa; ſeu *amas*, vel *amabis* tu.

Tȣobbni *amas* vel *amat me*, tȣobbna *amas* vel *amat nos*, tȣobbok *amat te*, tȣobbkom *amat vos*, tȣobbu *amas* vel *amat eum*, tȣobbha *amas* vel *amat eam*, tȣobbhom *amas* vel *amat eos eas*.

Nȣobb *amo* vel *amabo*.

Nȣobbok *amo te*, nȣobbkom *amo vos*, nȣobbu *amo eum*, nȣobbha *amo eam*, nȣobbhom *amo eos*, *eas*.

Nȣobbu *amamus* vel *amabimus*.

Nȣobbŭk *amamus te*, nȣobbŭkom *amamus vos*, nȣobbŭh *amamus eum*, nȣobbŭha *amamus eam*, nȣobbŭhom *amamus eos*, *eas*.

Tȣobbu *amatis* vel *amabitis*.

Tȣobbŭni *amatis me*, tȣobbŭna *amatis nos*, tȣobbŭh *amatis eum*, tȣobbŭha *amatis eam*, tȣobbŭhom *amatis eos*, *eas*.

Jȣobbu *amant* vel *amabunt*.

Jȣobbŭni *amant me*, jȣobbŭna *amant nos*, jȣobbŭk *amant te*, jȣobbŭkom *amant vos*, jȣobbŭh *amant eum*, jȣobbŭha *amant eam*, jȣobbŭhom *amant eos*, *eas*.

Ȣobb *ama*.

Ȣobbni *ama me*, ȣobbna *ama nos*, ȣobbu

ama eam, ꝛobbha *ama eam*, ꝛobbhom *ama eos*, *eas*.

Ꝛobbu *amate*.

Ꝛobbŭni *amate me*, ꝛobbŭna *amate nos*, ꝛobbŭh *amate eum*, ꝛobbŭha *amate eam*, ꝛobbŭhom *amate eos*, *eas*.

Sic Ⴔſamni *diviſit me*, ⴔaſamna *diviſit nos*, ⴔaſmeк *diviſit te* &c. Jaⴔſamni, jaⴔſamna, jaⴔſmeк &c. uti pariter Ꝛabbybni *reddidit me amicum*, ꝛabbbeк *reddidit te amicum* &c. Ոallymni *docuit me*, ոallmek *docuit te*, ոallymteк *docui te* &c.

203. Quae vero deſinunt in vocalem ſic affiguntur. Ⴔara *legit*, ⴔrâni *legit me*, ⴔrâna *legit nos*, ⴔrâк *legit te*, ⴔrâkom *legit vos*, ⴔrâh *legit eum*, ⴔrâha *legit eam*, ⴔrâhom *legit eos* vel *eas*. Ita ⴔarra *legere fecit*. Ⴔarrŷni *fecit me legere*, ⴔarrŷna *fecit nos legere*, ⴔarrŷк, ⴔarrŷкem vel kom, ⴔarrŷh, ⴔarrŷha, ⴔarrŷhem vel hom. Et eodem modo Букæ *flevit*, Бкŷni *flevit me*, бкŷna, бкŷк, бкŷкom, бкŷh, бкŷhæ, бкŷhom vel hem. Jyбкi; ut jyбкĭni, jyбкĭna, jyбкĭк, jyбкĭкem vel kom, jyбкĭh, jyбкĭhæ, jyбкĭhem, vel hom. Ro; ut rôni, rôna. rôк . . , vel râni, râna, râк, ıâkom &c.

204. Sed in perſona agenti in ſe ſic dicitur (206) Ꝛabb lĭlu yn-nyſsu *amavit ſe ipſum*, ꝛabbet lĭlha ynſyshæ *amavit ſe ipſam*,

ʀabbejt lĭleĸ yn-nyfseĸ *amaviſti te ipſum*, ʀabbejt lĭli yn-nyfti *amavi me ipſum*, ʀabbejna lĭnna nfŭſna *amavimus nos metipſos*, ʀabbejtu lĭlkem nfŭskem *amaviſti vos met ipſos*, ʀabbev lĭlhem nfŭshem *amaverunt ſemetipſos* : & reliqua ſimilia.

De Affixis Particulae.

205. Myn *e*, *ex*, *a*, *ab* &c.

Mynni *a me*, mynnek *a te*, mynnu, *a ſe*, mynnha *a ſe*, *ex ipſa*, mynna *a nobis*, mynĸem vel mynkom *a vobis*, mynhem vel mynhom *ab eis*, *ab illis*, *a ſe*. Sed Mynnu valet aliquando *vere*, *certe*, uti quoque *natura ſua*; ut Dân mynnu? *hoc verum eſt?* mynnu *certe*. Mynnu myſoŭt: *natura ſua maledictus*.

Fi *in*.

Fĭa *in me*, fĭk *in te*, fĭh *in eo*, fĭhæ *in ea*, fĭna *in nobis*, fĭĸem veł fĭkom *in vobis* fĭhem veł fĭhom *in eis* vel *in ſe*.

Mañ veł Miñ *cum*.

Mĭni *mecum*, mĭnak veł mĭnek *tecum*, mĭnu *ſecum* maſc., maʀʀa (30) *ſecum* foem., manna *nobiſcum*, mankem vel mankom *vobiſcum*, maʀʀem vel maʀʀom *cum eis*. Sic in ceteris.

CAPUT QUINTUM

De Phraſibus, & nonnullis peculiaribus dicendi modis a variis partibus conflatis.

206. A Nomine Nyſs praefixo articulo, & a pronominibus perſonali & affixo fit Ynynnyſsi *egomet*, yntynnyſsek *tumet*, huynnyſsu *illemet* vel *ipſemet*, hiynſyſhæ *illamet* vel *ipſamet*. Aanaynſŭſna *noſmet*, yntomynſŭskom *voſmet*, humaynſŭshom *ipſimet*, *ipſaemet*.

207. Pariter ex particula Ŋâd *nondum*, & ex Affixo habetur Ŋâdni *nondum ſum*, ŋâdek *nondùm es*, ŋâdu *nondum eſt* ille, ŋâdha *nondum eſt* illa Ŋâdna *nondum ſumus*, ŋâdkom *nondum eſtis*, ŋâdhom *nondum ſunt*.

208. Sic a nomine Ŋajn *oculus*, a particula conjuncta F *in*, & a pronomine affixo formatur phraſis Fŋajni *in oculo meo* eſt; ideſt *placet mihi*, fŋajnek *in oculo tuo* eſt, i. e. *placet tibi*, fŋajnu *in oculo ejus* eſt, i. e. *placet ei* maſc. fŋajnha *in oculo ejus* eſt, i. e.

placet ei foem. Fnajnna *in oculo noſtro* eſt, i. e. *placet nobis*, fnajnkem vel fnajnkom *in oculo veſtro* eſt i: e. *placet vobis*, fnajnhem vel fnajnhom *in oculo eorum earum* eſt, i. e. *placet eis*. Eadem phraſis cum particula negandi Ma *non*, negat; ut Maſnajnïuq *non placet mihi*, Maſnajnekuq *non placet tibi*, Maſnajnûuq &c.

209. Similiter ex particula nand *apud*, & ex affixo conflatur tempus praeſens verbi *habere*; ſic

nandi *apud me* eſt	*habeo*
nandeк *apud te*. eſt	*habes*
nandu *apud illum* eſt	*habet*
nandhæ *apud illam* eſt ſcil.	*habet*
nandna *apud nos* eſt	*habemus*
nandkom *apud vos* eſt	*habetis*
nandhom *apud illos* eſt	*habent*

Vel cum negatione hoc modo Manandíuq *non habeo*, manandekuq *non habes*, manandûuq &c.

210. Item ex praeterito кŷn *fuit*, ex particula Dativi L, & ab affixo formant Melitenſes tempus praeteritum ejuſdem verbi habere, mutando ŷ magnum in *e*, & *n* in *l*, i. e. Kelli *fuit mihi* pro Kŷn li, ut

Kelli *fuit mihi*		*habui*	
Kellek *fuit tibi*		*habuiſti*	
Kellu *fuit ei* m.		*habuit*	
Kelhæ *fuit ei* f	ideſt	*habuit*	
Kenna *fuit nobis*		*habuimus*	
Kelkem *fuit vobis*		*habuiſtis*	
Kelhem *fuit eis*		*habuerunt*	

Unde formatur eodem modo Futurum jkolli *habebo*, jkollok *habebis*, jkollu *habebit* ille, jkolha *habebit* illa, jkonna *habebimus*, jkolkom *habebitis*. jkollhom *habebunt*; ſeu jkylli jkyllek jkyllu jkyllhæ jkynnæ jkylkem jkyllhem. Hinc per eandem phraſim nandi, & per praeteritum kŷn componitur Imperfectum *habendi*; ut kŷn nandi *apud me erat* ſeu *habebam*, kŷn nandek &c. Pluſquam perfectum ab eodem Subſtantivo & a Kelli; ut Kŷn kelli *habueram* Kŷn kellek &c. Ma kelliuq *non habui*, ma kellekuq *non habuiſti*, ma kellûuq *non habuit* ille, ma kellhŷuq *non habuit* illa &c. Ma jkolliuq *non habebo*, ma jkollokuq *non habebis*, ma jkollŭuq &c.

211. Sic etiam quia apud nos tempus praeſens Verbi Subſtantivi proprie non invenitur ideo in eo exprimendo utimur, uti Arabes, Pronomine Perſonali tertiae perſonae

Hu, Hi cum aliis Pronominibus perſonalibus; ut

Ynæ hu *ego ſum* m., ynæ hi *ego ſum* f.
Ynti hu *tu es* m., ynti hi *tu es* f.
Dân hu *hic eſt*, dĭn hi *haec eſt*.
Dàk hu *ille eſt*, dĭk hi *illa eſt*.
Aȣna hŭma *nos ſumus* com., Yntom hŭma *vos eſtis* c. Davn hŭma *hi* vel *hae ſunt*. Davk hŭma *illi* vel *illae ſunt*. Ex quo emergunt Interrogationis, Affirmationis, & Negationis modi in tempore praeſenti.

Interrog.	Affirm.	Negat.
Hûщ? *eſt?* m.	Hu *eſt*.	Ma hûщ *non eſt*.
Hĭщ? eſt? f.	Hi *eſt*.	Ma hĭщ *non eſt*.
Yntĭщ? *es?*	Yn *ſum*.	Mynŷщ *non ſum*.
Ynŷщ? *ſum?*	Ynt *es*.	Myntĭщ *non es*.

Humŷщ? *ſunt*? Hŭma *ſunt*. Mahumŷщ vel Mumŷщ *non ſunt*. Yntomщ *eſtis*? Aȣna *ſumus*, maȣnŷщ *non ſumus* Aȣnŷщ? *ſumus*? yntom *eſtis*, myntomщ *non eſtis*.

212. Tandem ex particula B, & affixo fit verbum *habendi* ὄρεξιν ſeu *appetitum* manducandi, bibendi, aut *voluntatem* aliquid aliud faciendi; ſic

Bĭa vel Bĭni *in me* eſt
Bĭk *in te* eſt
Bĭh *in illo* eſt
Bĭhæ *in illa* eſt
Bĭna *in nobis* eſt
Biкem vel kom *in vobis* eſt
Bĭhem vel hom *in illis* eſt;

ut Bĭa vel Bĭni yl rùя *in me eſt famis*, ideſt *eſurio*, Bĭæ yl naɥɥ *in me eſt ſitis*, ideſt *habeo ſitim*, *ſitio*, Bĭæ yn-nnàs *in me eſt ſomnus*, ſcil. *volo dormire*. Et cum negatione Ma *non*; ut Ma binĭɰ naɥɪ *non eſt in me ſitis*, *non habeo ſitim*, Ma binĭuɪ rùя *non eſt in me fames*, *non ſentio famem*, *non eſurio*, Mabĭkɰ, mabĭяɰ, mabihŷuɪ, mabinŷɰ &c. cum innumeris aliis Phraſibus, ac ſimilibus dicendi modis, de quibus fuſius opportuniuſque agemus in noſtro Dictionario.

FINIS GRAMMATICAE MELITENSIS.

PRAXIS

POſt traditam Grammaticam viſum eſt ſubjungere Praxim, quam elapſo anno pro lectionis exercitatione edidimus in noſtro Alphabeto vernaculo. In eo enim continentur primum exempla Elementorum, & poſtea quaedam praecepta breviter tractata, ut Lectores ea legendo, ſi Melitenſes ſunt, & familiare idioma excolere cupiunt, paucis hiſce exemplis, & praeceptis uti valeant, ſi exteri ſe exercere poſſint. Antequam vero ad lectionem a Tyronibus peragendam veniamus ſciendum eſt, quod litterae L M N & R quando quieſcunt in principio dictionis ante unam vel duas conſonas legi debent, ac ſi eſſent motae a vocali Y, licet reapſe Y minime habeatur; ut Ltaqan̄ *obviam occurrit*, mſyſſer *explicatus*, ntnata *datus eſt*, rtmŷt *projecta eſt*; quae & ſimilia exempla, licet hoc modo = yltaqan̄, ymſyſſer, yntnata, yrtmŷt = ſcripta non ſint, in iis tamen proferendis nonnihil ex ſono litterae y habent, quamvis ipſum y ſcribendum non eſt.

TAѠRIΓ FYL ΦARI MALTI.

i. e. *Exercitatio in lectione Melitenſi*.

JYnкytbu byl B davn yl kelmŷt = Barкa, berǂa, bydel, bĭr, boſta, bubaǂra = u oѡrajn.

Hek byt-T, pȣal Tajr, temm, tyben, tĭni, torok, tûba.

Byd-D, pȣal Davl, demm, dyneb, dĭn, donni, dŭr.

Byl F, pȣal Fart, fenek, fyſed, fĭк, foǂra, jfŭr.

Byl Γ, pȣal Γavhar, rebel, ryrŷn, rĭr, robon, rûȣ.

Byч-Ч, pȣal Чaflĭs, чenчel, чyкчûn, mfyччĭn, чorom.

Byl H. pȣal Havn, hem, hyn, hi, mohor, hŭma.

Byl Ȣ, pȣal Ȣabĭb, vŷȣed, ȣysrem, ȣĭn, ȣorma, ȣût.

Byl Ω, pȣal Ѡajta, ѡlevni, ѡymed, ѡĭt, ѡôdni, ѡŭdu.

Byl Ꞁ, pȣal Ꞁamŷma, ꞁendûs, ꞁydbæ, ꞁzĭræ, ꞁoʒʒ, ꞁemꞁûm.

Byl Ʒ, pȣal Ʒarbŷl, ʒmejjem, ʒŷlt, jʒĭt, ʒodos, ʒûbu.

Byl Ω, pȣal Ωamel, meɲer, ɲyrel, ɲĭdli, ɲorob, ɲûdæ.

Byl J, pʀal Jarmi, mejjet, jŷкel, rejjĭn, baljôl, juinejn,

Byl K, pʀal Kafra, кelma, кĭf, kollu, кùl.

Byl Ɋ, pʀal Ɋamar, fŷɋes, ɋŷned, ɋĭma, ɋorob, ɋŭmu.

Byl-L, pʀal Labra. lejl, flŷli, lonob, lĭlu, ltanbu.

Byl M, pʀal Mara, mera, mynni, mĭn, mormi, munɋôr, mberbaɋ.

Byn-N, pʀal Narav, nemmen, nysæ, nhĭb, noɋnod, nŭru, nrybet, nvyſſi.

Byl P, pʀal Чappas, peſpûs, pĭpa, pont, pŭr.

Byr-R, pʀal Raɋad, remel, ryſes, rĭʀ, romol, rûʀ, rtbaʀt.

Bys-S, pʀal Salĭb, ſema, ſyrɋ, sĭbu, ſomt, sŭɋ.

Byщ-Щ, pʀal Щarba, щemщ, щyref, щĭni, щorob, щûщæ.

Byl V, pʀal Vaɋt, verɋa, vysɋ, ɋavvi, vôset, jɋavvŭna.

Byl, W, paʀl Wâwu, wenwen, twenvĭn, wôpi.

Byz-Z, pʀal Zabbâr, zejt, zŷmel, zĭzi, zomm, zŭl.

Byʒ-Ʒ, pʀal Ʒakak, ʒelʒŷræ, ʒĭʒi, ʒoкк, ʒкŭк.

Ů hek yl кelmŷt kolha tal-lsŷn yl Mâlti, li ɋendĭn nyktbu.

Digitized by Google

Kolmĭn yssa jyɰtŷɸ jkûn jâſ jaɸra u jyкteb tajjeb, u bl' ebdæ ɜylt, baɸanlu jytnallem tlyt ʀvejjer. Levvel ʀâra nandu jâſ ylli yl B, yd-D, yl Γ, yl H, yl Ո, yl Ʒ, u yż-Z f' tarf yl кelma jynɸrav dejjem ɰortoɷra mylli jynɸrav meta jkûnu ſyl bydu, ev ſnoſs yl кelma; nalŷɰ nnidŭhom u naɸravhom pʀal кŷкu кŷnu P, T, Ч, Ȣ (yl H, u yl Ո), Ф u S (19). Γarrabhom vaʀda vaʀda, u yssĭb li hu hek, pʀal = Bŷb, jynnâd, zevr, ſĭh, zrĭn, ſŷraɜ, ɷobz.

Yzjed yl B meta tyltaɸan̄ mat-T, ev mal K, ev mal Ф, ev mas-S, jev maɰ-Щ tynɸara dejjem P, nâd li tкûn ſyl bydu tal kelma ev ſyn-noſs, ſʀal ɰʀin kŷku tkûn ſyt-tarf; hek nnĭdu=Nybtet, bkejna, bɸajna, lybsĭn, buɰâra.

Ymma yl H ſyt-tarf muɰ dejjem tbyddel lʀynha, naɰ meta ma tkûnɰ myn bydel l' Ysem, tybɸan̄ ſyl ɸari tynnâd H pʀalma hi, u le Ȣ, pʀal ɰʀĭn nnĭdu = Belleh, rŷh, kerreh, krŷh, blŷh, ykreh, ybleh.

Yl Ո ukol revaɸt ſyt-tarf tysket, u tybɸan̄ ɷŷmdæ u mbykkmæ, u ma naɸravha ɰejn, nâd li ſejn jmysshæ jystʀoɸɸylha tynkyteb. Ymma byɰ tynnaraf li ma tynɸaraɰ jkolha ſŭɸha dân yl ʀazz hek (n̄), u hek ſyl kelmŷt=Baɸan̄, balan̄, ta-

lañ, laꝗañ, mañ, ſatañ, ſamañ, stamañ, ɯabañ, vaꝗañ, zarañ = u f' vysꝗ oɷrajn pϰâlhom fejn jaϰtyrylha tynkyteb.

Yt-tŷni ϰâra bŷɯ ma nyзyltûɯ hi, li ꝗad ma ɴaɴdna nɷaltu l' Y mañ l' I, yl Ȣ mal Ɵ, yl Ո mal З, u yl K mal Ꝗ: u ɴalhek ɴandna dejjem nſyqqu naɴarfŭhom myn ϰosshom, u myn daꝗꝗhom, bŷɯ fyl ĸtĭb naɴzlŭhom mynɯylɯĭn, u ma nɷaltuhomɯ u nɷabblŭhom vaϰda mañ l'oɷra (18). Jŷk li le, naꝗrav u nyĸtbu ϰazĭn, u nytꝗarꝗu dloɴĸ, bylli nyſhmu ev nſŷhmu ϰâra b' oɷra; pϰal f' davn yl kelmŷt = Dŷꝗ u Dĭꝗ, Rŷϰ u Rĭϰ, Ȣajt u Ɵajt, Ոazel u Зazel, Jkattar u Jꝗattar = u hek oɷrajn li btybdĭlæ ta ɯejn jytɷabblu.

Yt-tŷlet u l' aɷɷar ϰâra myt-tlŷtæ li ſemmejna hi, ylli yl kelmŷt li ɴandhom revvæ ſĭhom l' â, ŷ, ĭ, ô, û, ŭ, hek myktubĭn u mɴalmĭn myn fŭꝗ pϰalma tarâhom, ɯϰĭn naꝗravhom, ɴandna nnidŭhom ymhel myn metæ ma jĸunûɯ mɴalmæ: u bhek naɴzlu ĸelma mn' oɷra li tĸûn tydher taꝗbel u tyɯɯŷbeh, nâd li ma tkûnɯ heĸ, pϰal = Bys u Bŷs, Ꙡyref u Ꙡŷref, Nyzel u Nŷzel, Tajjar u Tajjâr, Jynꝗos u Jynꝗôs = (39) u yl bꝗĭa, li maz zmŷn byl ꝗari u yl ktib naɴarfŭhom, u nytɴalmŭhom.

LYL MÂLTI LI ΦŶΠED JAΦRA

i. e. *Lectori Melitenſi* .

VAra li ynti tωarryrt dân yl ftĭt fyl ꝗari by lsŷnek, u vara li tytωarrer ftĭt ŷωor fdavn yl kelmtejn, ᴨandi nvyſsĭᴋ ꝗabel ɰejn ylli, bŷɰ ma tynsŷɰ dâᴋ li tkûn tᴨallymt, jaℵtŷrlek ꝗad ma tωalli yl ꝗari u yl ᴋtĭb, u ᴨalheᴋ koldaꝗꝗa jyſtℵoꝗꝗlok tωarrer lĭleᴋ yn-nyfsek bylli taꝗra u tykteb ɰy ℵâra, jŷk muɰ ᴋoljûm, ᴨallenꝗas darbtejn fyl rymᴨa . Trâkek ymmela yssa fy zmŷn ꝗasĭr u myn ʒajr tbatĭa tᴨallymt, u tyſtañ tytᴨallem dâk li oωrajn ꝗablek fy zmŷn tvĭl tassnĭn yl kbâr ma ſetᴨûɰ le jyfhmu u lenꝗas jytᴨallmu .

Mbaᴨad li vŷℵed tᴨallem jaꝗra u jykteb by lsŷnu , jŷk jrĭd jᴨaddi lꝗoddŷm fyl ᴨyrf, ev jyɰthi jkûn jâf ylſna oωra barranĭn , jaℵtŷrlu jybdæ jytᴨallem jaꝗra bdâk yl lsŷn li jyɰtŷꝗ jytᴨallem ; nᴨĭdu aℵna byl-Latĭn , byt-Taljân , jev by lsŷn ŷωor . Dân ᴨandu vŷℵed jaᴨmlu bylli jŷωu jaꝗra ᴋotba mfyſsrĭn byl Mâlti, ev bylli ᴨallenꝗas jfyſsyrhom, bŷɰ jyfhymhom ; u hek jyf hem ɰjaꝗra u ɰjyᴋteb . Nkellæ ſemæ vŷℵed jytᴨallem ℵâra jkollu jbâti vysꝗ , fℵalma batav mn' yſsa l' ŭra oωrajn myntaᴨna, u jeᴨ-

raɋ bŷɯ nɴĭd hek yl naraɋ tad-demm, u ak-tarɯ jybɋañ ma jâf uɥejn. Myn davn yl kotba byl Mâlti, ev mfyſsræ fĭh, byl ɴaj-nŭna t'Alla jybdev jsĭru, u vàra li kiybtlek dân yl Mylsen li f'jdejk, li hu yl Trammatika taɴna mfyſsræ byl Latĭn, ɸŷɴed yſsa naɷ-dem u nynſer ɷɷrajn ɴal-Latĭn, u ɴat-Tal-jàn mfyſsrĭn byl Mâlti kĭf jyri mynnu; u ɋŷɴed naɴmel uʜol yl ktŷb tal Klŷm, li jkûn maɋsŭm fy tlyt kotba. Lèvvel vŷʀed jkûn Màlti Latĭn u Taljân, yt-tŷni Latĭn, u Màlti, yt-tŷlet Taliân u Mâlti. Myn ɞajr davn yl kotba li jynʀtŷru pʀal ɷobz ɴal mĭn jrĭd jytɴarref, u jɴaddi lɋod-dŷm, ma tyſtañ taɴmel uɥejn, u dak li ɴandek tytɴallem revva arbañ ſnĭn, ma tytɴallmûɯ fɴoɯrĭn ſena tʀavtel u tyshar kem tyshar; u ɋad ma tytɴallem u tkûn tàf ʀâra ſevvæ; u vysɋ ʀvejjer jydhyrlek li tkûn tàfhom, u ynti tʜûn enɋas ɴâdek ſellym-tylhom bys. Dĭn yl ɷydma heʜ kbĭra u ɋav-vĭa ɴaɯ levlynĭa tɷaffef lyl mĭn jyri vrajja, bylli jsĭb yt-trĭɋ mybdĭæ u myftŭʀa; u ak-tar ma jɴaddi lɋoddŷm yl ʜtĭb byl Mâlti, yzjed taɴlĭmna jɷyff u jyɋsâr, u aktar ma joɴɋosɯ mĭn jaɴɷlynna kotba ɷɷra, li nàʀ-tyrŭhom f' vysɋ ʀvejjer.

TARF YL KTŶB, U L'ALLA ΓŶH.

i.e. *Finis operis, & Deo gloria.*

INDEX

RERUM PRINCIPALIUM

Affinitas Linguae Melitenſis cum Aethiopica Pag. 19
Cum Arabica ſeu Saracaenica 17 ſeq.
Cum Aramaea ſeu Syriaca 8 ſeq.
Cum Chaldaica, quae eſt Mater veterum linguarum Orientalium 7
Cum Hebraica 11
Cum Samaritica dialectu 13
Antiquiſſima origo linguae Melitenſis 3 ſeq. & 25
Arabicae dictiones apud Melitenſes ſelectiſſimae 16. 17
Bar *filius*, & Barr *campus*, *ager*, *ſylva* 48
Barbarus proprie *agreſtis*, *ruſticus*, *ruricola* ibid.
Cadmus i. e. *antiquus* vel *primus* 47
Cananaeorum & Phoenicorum lingua eadem 5
Cauſae quibus lingua Melitenſis adulterata evaſit, & hodie neglecta 32. 33
Character ſimpliciter latinus pro deſcribenda lingua Melitenſi non ſufficit 61

Characteres veterum Melitenſium 62
Conſtructio linguae Melitenſis eſt Regularis 212
Contractio vocalium 99
Convenientia & ἀναλογία linguae Melitenſis cum primariis orientalibus linguis,& cum dialectis a Chaldaica ortis 20 seq.
Copia & ἔμφασις maxime in familiari loquutione 29. 30
Cyfrae in hac nova Orthographia sunt XXXIII. 79
Degeneratio linguae Phoeniciae 15
Dialecti Melitenſium 27. & 159
Dictiones veteres per Melitenſem linguam commentari ac determinari poſſunt 43
Dignitas ac praeſtantia hujus linguae 35
Dualis numerus in nominibus tantum invenitur 113
Elementa linguae Melitenſis ſunt XXXIII. pag. 79.
Epitaphium filii regis Batti 41
Futurum pro praesenti ſaepe utitur 154.207
Habere verbum quomodo conflatur 226
Hebraica a Phoenicia dialectu diſtinguebatur 6
Ignorantes qualitates linguaeMelitenſis eam negligunt 34
Lingua materna excolenda 49. 50

Digitized by Google

Lingua Melitenſis Poeſi aptiſſima, & ſynonymis plena 32
Ejus naturalis harmonia & varietas affectus res & actiones vivide exprimentes 30. 31
Ejus cultura a multis optata 36. 37
Litterae L M N & R in principio dictionis ante conſonam legendae yl, ym, yn, yr ac ſi y haberent 230
Mammona proprie *ex repoſitione* 46
Melitenſes in loquendo potius de rebus & factis, quam de verbis ſolliciti 213
Modus Indicativus eſt modus *Generalis* 203
Monumenta Phoenicorum & Poenorum, nec non alia vetera per Melitenſem linguam facile interpretantur 38 ſeq.
Mulejja a Mulæ vel Mulej *dominus* 219
Myſterium a verbo Satar 47
Neceſſitas excolendæ linguae Melitenſis 49
Nomen plurale ſaepe cum verbo ſingulari convenit 216
Opiniones circa linguam Melitenſem 23
Orthographiae claritas, facilitas & perfectio unde petendae? 60
Phoenices Melitae habitatores 5
Eorum idioma floruit per multa ſaecula 14
Pronomen inſervit vitandae nominum repetitioni 145
Digitized by Google

Raca eſt contemptus, qui fit alicui expuendo 45
Radicales voces Orientalium, etiam cum earum inflexionibus in linguam Arabicam migrarunt, & conſervantur 26
Ratio inſtitutionis novae ſcripturae a p. 59 ad 63.
Significatio verbi regulas grammaticales fixas non reſpicit, ſed uſum. 206
Sonus ſimplex ſimplici cyfra deſcribendus pag. 63.
Vauuatum Verbum quod incipit a U radicali 182
Verbum Melitense vel Radicale vel Auctum pag. 150
Vocales Parvae & Magnae 67. 68
Utilitas linguae Melitenſis 22. 38 ſeq.
Yl eſt unicus Melitenſium Articulus 138

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google